Nordisk

Folke-Sangbog,

nærmest til Brug for

Det nordiske Folk i Amerika,

samlet og udgivet af

Jak. Holm, O. Kirkeberg og H. Rosenstand.

Minneapolis og Chicago.
C. Rasmussens Forlagsboghandel.
1891.

Nordisk

Folke-Sangbog,

nærmest til Brug for

Det nordiske Folk i Amerika,

samlet og udgivet af

Jak. Holm, O. Kirkeberg og H. Rosenstand.

Første Del.

Tiende Tusend.

Minneapolis og Chicago.

C. Rasmussens Forlagsboghandel.

1891.

I. Menneske-Levnetsløbet.

1.

Egen Tone.

Jeg veed en Kilde saa sommersval,
Saa kvægende sød at nyde;
I Hytternes Bo som i Højelofts Sal
Dens rullende Bølger flyde!

Thi dybt den rinder fra Kvindens Bryst
Med himmelske Billeder ømme.
Den kvæged os først, da vor Moders Røst
Aflokked os Smilet i Drømme.

Da vaagned' en Kraft i vor spæde Barm,
Da løstes den lamme Tunge;
Vi drak os af Bølgerne stærk og varm
Og lærte om Livet at sjunge.

Fra Himlen laante det rige Væld
Sin Magt over Barne-Svøbet;
Og dejlig det risler til Livets Kvæld
Velsignende Levnetsløbet.

Naar hun, den Milde, i Hjemmets Bo
Opammer saa kjærlig de Unge
Og lægger Fædrenes Maal og Tro
Paa deres stammende Tunge, —

Da strømmer Kilden saa sød og sval
Til hjærtelig Lyst og Glæde!
Den risler som Bækken i Sommerdal
Og vander de Blomster spæde.

Ja, dybt fra Vældet i Kvindens Barm
Vort favreste Haab sig hæver;
Naar Hjærtet i Folket har Lue varm,
Da Folket i Sandhed lever.

Saa hil da Kvindens den skjulte Magt
Med Fremtids-Haabet i Eje;
Og hil, hvad hun os paa Læben har lagt
Til Lys over Livets Veje!

Ja leve højt i vort gamle Nord,
Den trofaste Folke-Amme!
Hun sprede sin Ynde i Folkets Spor!
For hende skal Hjærtet flamme!

A. Reitan.

2.

Tone: Vingede Skarer.

Ord, som kan flagre højt mod Himlens Buer
Syng om de fagre Hjærtelivets Luer;
Kvæd om de milde, dybe, stærke, stille
Kræfter hos Kvinden i Nord!

Ton om den Højes Mod, mer stærkt end Staalet
Frigga, som bøjes ej ved Baldersbaalet,
Hun, som kan kvæde, selv hvor Guder græde,
Kvæde om Glæder paany!

Kling om de ømme Længsler dybt i Dale,
I ejas Guldstrømme hist i Folkvangs Sale;
Minder om Eden, Ungdomskærligheden,
Lykkens Guldalder paa Jord!

Syng, saa det lyder over Mark og Fjelde,
Om Iduns Dyder, Ungdomskraft og Vælde,
Disen, som tænder Haabets Ild, der brænder,
Selv under graanende Haar.

Da har du kvædet om en Kvindes Lykke,
Da har du smedet Kvindens Dronningsmykke.
Da har du bundet Kransen skøn og vundet
Den om den nordiske Mø.

Blomsten i Dale! Nordens kække Kvinde!
Duften i Sale og i Hytter inde!
Dig i det Fjerne Frejas gyldne Stjerne
Vinker til Daad og til Fryd.

Eje du Ilden, som til Glæden vækker!
Nyd du af Kilden, som til Døden rækker!
Lyse din Sommer af de bedste Blommer,
Blomsten, som aldrig dør ud!

O. Arvesen.

3.

Tone: Jeg er en lystig Ungersvend.

Jeg er en simpel Bondemand
Og jevn og ligefrem,
Dog elsker jeg min ringe Stand,
Thi i mit lille Hjem —
Der voxer Blomster milde
Med Farve og med Duft,
Min er den klare Kilde
Og min den friske Luft.

Jeg fødtes op ved Fuglesang,
Af den jeg lærte lidt;
Jeg synger, naar jeg føler Trang
At flyve let og frit,
Jeg synger bag ved Ploven
Og under Leers Klang,
Og Bakkerne og Skoven
Gi'r Genlyd af min Sang.

Og naar jeg er af Arbejd træt,
Og Dagen er forbi,
Min Aand er frisk, mit Sind er let,
Og jeg er glad og fri;
Og jeg vil ikke bytte
Med nogen Mand paa Jord,
Og jeg vil ikke flytte
Fra denne Plet i Nord.

Og hviler jeg en føje Stund
Og tager Pen og Bog,
Da kæmper jeg paa Aandens
For Fædreland og Sprog;

Men gælder det at stride
For Frihed, Liv og Fred,
Jeg lægger Alt tilside
Og gaar i Kampen med.

Mads Hansen.

4.

Egen Tone.

Jeg kører frem gennem Straalefryd
I Søndagsstilhed med Klokkelyd,
Alt løfter Solen fra Myg til Sæden,
Som var den selve Alkærligheden;
Og Folk forbi mig til Kirke føre,
Snart stiger Sangen for aabne Døre
— Godt Mod! du hilste paa fler end mig,
Skønt du i Skyndingen saa det ej.

Jeg har det herligste Rejsefølge,
Skønt det sig stundom mon listig dølge;
Men naar du saa mig saa søndagsglad,
Var det fordi, at vi flere sad.
Og naar du hørte mig dæmpet synge,
De sad i Tonen som i en Gynge.

Mig følger En med Sjæl saa stor,
For mig hun offrede Alt paa Jord,
Ja hun, som lo, naar min Baad blev krænget,
Og blev ej bleg under Uvejrshænget,
Ja hun, imellem hvis hvide Arme
Jeg kendte Livets og Troens Varme.

See, deri er jeg af Sneglearten,
At Huset bærer jeg med paa Farten,
Og den, som tror, det er tungvindt Bør,
Han skulde vide, hvor godt det gjør
At krybe ind under Taget atter,
Hvor hun staar lys under Barnelatter.

Ej maaler Tankens, ej Digtets Søn
Saa høj en Hvælving, saa dyb en Brønd,
Som fra den himmelske Kærlighed
Til der, den spejler i Vuggen ned.
Ej Sjælen lyser, ej Hjærtet dugger,
Som naar dit Barn under Bøn du vugger.

Hvo ej har Kærlighed i det smaa,
Han kan ej Mængdens, ej Mindets faa;
Hvo kan ej bygge sit eget Hus,
Hvad stort, han bygger, gaar op i Grus.
Med Sejr fra Moskva til Kartagena —
Han dør dog ensom paa Sankt Helena!

Har først du bygget dig selv et Fæste,
Saa tidt du frelser endog din Næste; —
Skønt Børnehænders og Kvindeværk,
Det Fæste holder din Sjæl saa stærk,
At den gaar hel gennem Kamp og Fare
Og giver Mod til den største Skare.

Et enkelt Hjem bar saa tidt et Land,
Naar ud det sendte dets Frelsermand,
Og mange tusinde Hjem det var,
Som Landet frelst ifra Slaget bar,
Og det, som bærer det gennem Freden,
Er Hjemmets Pulsslag i Travlheden.

Trods al det Fine i fremmed Duft,
Helt reen alene er Hjemmets Luft.
Der mødes bare det barnesande,
Og Synden kysses ifra din Pande;
Til Hjemmet hist staar der aabne Døre;
Thi derfra kom det, og did det føre!

Godt Mod, du Vandrer paa Kirkevej!
Du be'r for dine, for mine jeg,
Thi Bønnen bærer et Stykke frem
Paa Vejen mellem de tvende Hjem,
— I bøjer ind, jeg maa vidre føre,
Mens Salmen stiger for aabne Døre.
— Godt Mod! Du hilste paa fler end mig,
Skønt du i Skyndingen saa det ej.

Bj. Bjørnson.

5.

Egen Tone.

Løft dit Hoved, du raske Gut,
Om et Haab eller to blev brudt,
Blinker et nyt for dit Øje,
Strax det faar Glans af det Høje!

Løft dit Hoved, og see dig om,
Noget er der, som raaber: "Kom!" —
Noget med tusinde Tunger,
Som om Frejdighed sjunger.

Løft dit Hoved; thi i dig selv
Blaaner ogsaa et udstrakt Hvælv,
Hvor der med Harper klinger,
Jubler, toner og svinger.

Løft dit Hoved og sjung det ud:
Aldrig kuer du Vaarens Skud;
Hvor der er gærende Kræfter,
Skyder det Aaret efter.

Løft dit Hoved og tag din Daab
Af det høje, det straalende Haab,
Som over Verden hvælver
Og i hver Livsgnist skælver.

Bj. Bjørnson.

6.

Egen Tone.

Altid frejdig naar du gaar
Veje, Gud tør kende,
Selv om du til Maalet naar
Først ved Verdens Ende!

Aldrig ræd for Mørkets Magt!
Stjernerne vil lyse!
Med et Fadervor i Pagt
Skal du aldrig gyse!

Kæmp for alt, hvad du har kært!
Dø, om det saa gælder;
Da er Livet ej saa svært,
Døden ikke heller.

Chr. Richardt.

7.

Egen Tone.

Bladet i Bogen sig vender
Let, som man seer,
Under veløvede Hænder,
Let som en Fjer.

Bladet i Skoven sig vender
Lettere dog,
End for veløvede Hænder,
Bladet i Bog.

Bladet i Verden sig vender
Som Lykkespil,
Under usynlige Hænder,
Som Gud det vil.

Bladet, som Herren det vilde,
Vendte sig tidt,
Naar det gik Danemark ilde,
Vendte sig blidt.

Grundtvig.

8.

Egen Tone.

Den Ti, te do drov fra mæ, da blev a saa aaljen,
Som aller a førren ha væn,
Den Ti, te do kommer, som tit do ha skrewn,
A bliwer glaj, som a aller er blewn.

Den Ti, do kund it svær mo vort gammel Rø o Hoi,
— A glemmer vist aller den Ti —
Da svor a, te baade i Lykk aa i Nø,
A tror aa dej te mi salige Dø!

No gaar a da aa sanser aa tænker aa mi Ven,
Hvornær a ska se dæ igen;
De var saa bedrøvle, om læng de sku var,
A bejer te Guj, han ve hjælp vos lidt snar.

Ja vel er a bedrøvet i mi Hjart aa mi Sind,
Men der kan der Ingen se ind;
E Tysker di ska it há Mæynk mæ mej,
Di ska it se, hvor a længs etter dej.

A gaar no saa aa bejer saa mindele te Guj
For e Dav, te a ska staa Bruj,
A bejer for vor Kong aa for hver tapre Jens
Aa for den Dav, di ska flytt vos e Græns.

Ja, tro do mæ, aa faa vi e Tysker astej,
E Dav jyst for dej aa for mej,
Saa holder vi et Høtte*), som oller før er næwn.
Vi bliwer glaj', som vi oller er blewn.

En Sønderjyde.

9.

Egen Tone.

Nu Tak for Alt ifra vi var smaa
Og legde sammen i Skog og Lage!
Jeg tænkte, Legen den skulde gaa
Op i de graanende Dage.

Jeg tænkte, Legen den skulde gaa
Ud fra de løvede, lyse Birke
Did frem, hvor Solbakkehuse staa,
Og til den rødmalde Kirke.

*) Bryllup.

Jeg sad og vented saa mangen Kvæld
Og saa did bort under Granehejen;
Men Skygge gjorde det mørke Fjeld,
Og du, du fandt ikke Vejen.

Jeg sad og vented og tænkte tidt:
Naar Dagen lider, han Vejen vover.
Og Lyset sluktes og brændte lidt,
Og Dagen kom og gik over.

Det stakkers Øjet er blevet vant,
Det kan saa sent med at vende Synet;
Det kender slet ingen anden Kant;
Og brænder saart under Brynet.

De nævner Sted, hvor jeg Trøst kan faa;
Det er i Kirken bag Fagerliden;
Men bed mig ikke om did at gaa:
Han sidder lige ved Siden.

— Men godt, saa veed jeg dog, hvem det var,
Som lagde Gaardene mod hverandre
Og Vej for Synet i Skogen skar
Og gav det Lov til at vandre.

Men godt, saa veed jeg dog, hvem det var,
Som satte Stole til Kirkebo'ret
Og gjorde, at de gaa Par om Par
Fremover lige mod Koret.

Bj. Bjørnson.

10.

Egen Tone.

Undrer mig paa, hvad jeg faar at se
Over de høje Fjelde!
Øjet møder nok bare Snee;
Rundt omkring staar det grønne Træ,
Vilde saa gærne over: —
Tro, naar det Rejsen vover?

Ørnen løfter med stærke Slag
Over de høje Fjelde, —
Ror i den unge kraftfulde Dag,
Mætter sit Mod i det vilde Jag,
Sænker sig, hvor den lyster —
Seer mod de fremmede Kyster!

Løvtunge Abild, som Intet vil
Over de høje Fjelde,
Sprætter, naar Somren stunder til,
Venter til næste Gang den vil,
Alle dens Fugle gynger!
Veed ikke, hvad de synger!

Den, som har længtet i tyve Aar,
Over de høje Fjelde, —
Den, som veed, at han ikke naar,
Kender sig mindre Aar for Aar —
Hører, hvad Fuglen synger,
Som du saa trøstig gynger.

Sladdrende Fugl, hvad vilde du her
Over de høje Fjelde?
Rede du fandt vist bedre der,
Videre Syn og højere Træ'r —
Vilde du bare bringe
Længsel, men ingen Vinge?

Skal jeg da aldrig, aldrig naa
Over de høje Fjelde!
Skal denne Mur mine Tanker slaa,
Saadan med Snee-Jis og Rædsel staa
Stængende der til det Sidste, —
Blive min Dødningekiste?

Ud, vil jeg! Ud! — o, saa langt, langt, langt
Over de høje Fjælde!
Her er saa knugende tærende trangt,
Og mit Mod er saa ungt og rankt, —
Lad det faa Stigningen friste,
Ikke mod Murkanten briste!

En Gang, jeg ved, vil det række frem
Over de høje Fjelde,
Kanske du alt har din Dør paa Klem?
Herre min Gud! godt er dit Hjem, —
Lad det dog endnu stænges,
Og jeg faa Lov til at længes! —

Bj. Bjørnson.

11.

Egen Tone.

Vær glad, naar Faren vejer
Hver Evne, som du ejer,
Jo større Sag, des tyng're Tag,

Men desto større Sejer.
Gaaer Støtterne i Stykker,
Og Vennerne faar Nykker,
Da skeer det blot, fordi du godt
Kan gaa foruden Krykker.
Enhver Gud sætter ene,
Han selv er mere nær.

Bj. Bjørnson.

12.

Egen Tone.

Fo alle di smaa Blomster dæ dov æ te iaar,
O Fovle de æ ette te o seje,
Saa fin o frisk o faver, som Bøjeskovi staar,
Dæ te har je aller før set leje,
O vor je venjer Øjet hen, je ser saa sære Tenj,
De løfter saa fo'unerli herenje i mit Senj.
Je mærker iaar,
I Danmark æ de Vaar,
De løfter saa fo'unerli herenje i mit Senj,
Naturen æ fo'aret, ejer je ha voen blenj.

O Moeni da fløjer di Fovle u med Sanj,
Som om di fo Nattero vil takke,
O gaar je ne ve Bække en Aftenstun iganj,
Da æ de, som Bøllerne ku snakke;
Saa vedsker det saa sælsomt i Ellekrattets Løv,
Hver lille Blomst hun nikker milot og sejer te mej tøv,
Je mærker iaar,
I Danmark æ de Vaar,
Hver lille Blomst hun nikker mildt og sejer te mej tøv,
Naturen æ fo'aret ejer je ha voen døv.

O Folkets Lyv æ heller knap, som de plejer von,
De skyer Blomst i mannen simpel Hytte,
O vil I bare vejnte ino et lille Koen,
Saa blyver Boni Lanjets bedste Støtte;
De gamle Folkeviser, dæ ha lydt ved Kamp o Lej,
De æ som Fovletoner, je ka høre paa mi Vej;
Je mærker iaar,
I Danmark æ de Vaar,
De æ som Fovletoner, je ka høre paa mi Vej,
De Hele æ fo'aret, ejer o a de æ mej.

Mads Hansen.

13.

Egen Tone.

Udbrundne ere de gamle Dage,
Som Floder i det store Hav,
Og hvor sig hviler nu den Svage,
Der fandt den Stærke og sin Grav,
Men lovet være Himlens Gud!
Den Ædles Æt dør aldrig ud!

Mens Graven kastes, Vuggen gynger,
Og Liv udsletter Dødens Spor,
Saa immer sig igjen forynger
Hver ædel Slægt i Syd og Nord,
Og Mindet, som Guds Miskundhed,
Forplanter sig i tusind Led!

Saa lad derpaa os Syn da fæste,
Hvad Ædle kalde Livets Lyst!

Ja lad os kæmpe med de Bedste,
Og vove kækt mod Død en Dyst!
At byde den og Graven Trods,
Kan med Guds Hjælp og lykkes os.

Grundtvig.

14.

Egen Tone.

Jeg saa Ham som Barn med det solrige Øje,
I Regnbuens Glans paa de hjemlige Høje,
Han kyssed min Kind, og vi legte med Stjerne,
Mens Korset stod skjult mellem Løv i det Fjerne.

Jeg saa Ham som Yngling i Livskraftens Morgen,
Da Aanden fløj højt imod Herligheds-Borgen,
Han vinked min Sjæl, og jeg glemte det Lave,
Hans Ild kasted Glans paa Forkrænkelsens Grave.

Jeg saa Ham som Mand i den modnede Sommer,
Da Synderen skjalv for den hellige Dommer,
Da Hjærtet slog tungt, og min Isse var sænket,
Og Dødstanken strængt havde Livsmodet lænket

Først da fik jeg kende Hans salige Naade,
Først da løstes Korsets, Forargelsens Gaade,
Først da lærte Hjærtet at favne den Byrde,
Som Han mig har rakt, den forbarmende Hyrde.

Først da har jeg sagt Ham, hvad før jeg ej vidste,
At Han er den første og bliver den sidste,
Først da har jeg sagt Ham, at Ham vil jeg følge
I Liv og paa Dødens den rullende Bølge.

Først da har jeg sagt Ham, til Ham vil jeg ile,
Som grædende Barn ved Hans Bryst søge Hvile;
Hos Ham vil jeg mig og min Usselhed skjule.
Kun da fri's jeg ud af Fortabelsens Hule.

Og een Gang jeg seer Ham, naar Lyset nedbrænder,
Da strækker jeg mod Ham de segnende Hænder,
Naar Hjærtet staar stille, og Øjet vil briste,
Da hilser jeg Ham med et Smil, med det sidste.

V. Birkedal.

15.

Egen Tone.

Naar du vil paa Fjeldesti
Og skal Nisten snøre,
Læg saa ikke mere i,
End du let kan føre.
Drag ej med dig Dalens Tvang
I de grønne Lider,
Skyl den i en frejdig Sang
Ned ad Fjeldets Sider.

Fugle hilse dig fra Gren,
Bygdesnakket viger,
Luften bliver mere reen,
Højere du stiger,
Fyld dit glade Bryst og syng,
Og smaa Barneminder
Nikke vil bag Busk og Lyng
Frem med røde Kinder.

Stanser, lytter du engang,
Vil du faa at høre

Ensomhedens store Sang
Bruse til dit Øre.
Blot en Fjældbæk risler kvikt,
Blot en Smaasteen ruller,
Føres til dig glemte Pligt
Med en Verdens Bulder.

Bæv, men bed, du bange Sjæl
Mellem dine Minder!
Gak saa frem; den bedre Deel
Du paa Toppen finder.
Der, som før, gaar Jesus Krist,
Elias og Moses;
Seer du dem, skal sandt og vist
Farten evig roses.

Bj. Bjørnson.

16.

Egen Tone.

Fuglen sit Øje lukker,
Sætter sig trygt til Ro,
:,: Drømmer, mens Vinden sukker
Hult om dens høje Bo. :,:

Blomsten sit Hoved sænker
Sagte mod Jordens Bryst,
:,: Drømmer, mens Bølgen stænker
Skum mod den høje Kyst. :,:

Tynger dit Øje, luk det
Trygt som hin Fugl paa Kvist.
:,: Værker dit Hoved, duk det
Sagte som Blomsten hist. :,:

Stormen — lad den kun fnyse!
Bølgen — lad den kun gaa,
:,: Drømmenes Kyst den lyse
Kan de dog aldrig naa. :,:

Chr. Juul.

17.

Egen Tone.

"Fremad!" er Verdens vilde Røst,
Med Damp og med Vind til Vinge.
"Hjemad!" er Hjærtets milde Trøst,
Den hvisker saa varmt herinde.

"Fremad til Ære!" er Verdens Raab,
Mens Bølgen mod Stavnen bruser.
Hjemme at være er Hjærtets Haab,
Som Sjælen igennem suser.

Hjemme at være paa kendte Strand,
Hvor Savnet tildeels kan stilles;
Hjemme at være i Livets Land,
Hvor aldrig mere vi skilles.

Hjemme at være, hvor Sol og Sky
Gaar ned bag de vante Tinder —
Hjemme at være i Himmelby,
Hvor Solen evindelig skinner.

Derfor skal Savnets tunge Tid,
Som friste vi maa herneden,
Smelte som Snee for Solen blid,
Ved Haabet om Gensynsglæden.

Derfor kun fremad i Jesu Navn,
Saa gaar det og hjemad tillige,
Da er hver Glæde og hvert et Savn
Et Trin paa vor Himmelstige.

O. Arvesen

18.

Egen Tone.

Nødig sige vi: "Farvel!"
Men "Velkommen!" o, hvor gjærne!
Har vi rigtig kær en Sjæl,
Er den nær, dog i det Fjærne.

Mødes Blik med Blik ej mer,
Er de kære Smil bortfløjne,
Blik og Smil, som Ingen seer,
Mødes dog med Sjæleøjne.

Morgensol, genlys i Kvæld!
Ungdom! Lev i Alderdommen;
Aanden i hvert skøn "Farvel!"
Gemmer dog et født "Velkommen!"

Ingemann.

19.

Egen Tone.

:,: Ved Solbjergslag, :,:
Naar Vinden aander de lange Drag,
Naar Lunden glinser i Fyrstedragt,
Naar Himlen straaler i gylden Pragt,
Naar Sol tilvinker Alverden brat
Et mildt Godnat.

:,: Ved Solbjergslag, :,:
Da toner Lunden af Fugleslag,
Og det er Solens det varme Bryst,
Der synger Afsked med Fuglerøst:
Dens Vemod tolker i Aftensval
En Nattergal.

:,: I Morgengry, :,:
Da stiger Solen igen bag Sky;
Da hilser Livet paany sin Ven,
Dens Smil nu lyser til Daad igen,
Ty paa sin Ligvogn nu ruller bort
Den Nat saa sort.

I Morgengry,
Ved Aftensky
Gud Faders Naade er altid ny,
Han giver Kræfter den lange Dag
Til Kæmpedaad og til Fugleslag,
Sidst ved Hans Hjærte vi slumre ind
Til Dagens Skin.

Anton Nielsen.

20.

Egen Tone.

Der strømmer en Flod mod det evige Hav,
Med Kraften helt underfuld:
Hver Bjergets Malm i dens Bølgegrav,
Dens Strøm forvandler til Guld.

Den Guldflod strømmer mod Evigheds Hav,
Fra Livets Paradiskyst:
Den bruser med Kraften, Guddommen gav,
Dybt gennem Naturens Bryst.

Den strømmer i alle Naturer ind,
Hvor Guddomslivet end bor:
Dens Strøm forvandler i Menneskets Sind
Til Himmel den sorte Jord.

Den bruser igennem Digterens Bryst
Med Livets evige Klang;
Hver Sorg den forvandler til Vemodslyst,
Hvert Suk til smeltende Sang.

Selv Stenen, der knuged med Bjergevægt,
Opløses til gyldne Gran;
Forklaret bortsvømmer Stenens Slægt
I Livsstrømmens Ocean.

— Strøm, Guldflod, strøm mod det evige Hav,
Med Kraften hel underfuld!
Hver Livets Malm i din Bølgegrav
Omsmelt til det luttrede Guld!

B. S. Ingemann.

21.

Egen Tone.

I Snee staar Urt og Busk i Skjul,
Det er saa koldt derude,
Dog synger der en lille Fugl
Paa Kvist ved frosne Rude.

Giv Tid! Giv Tid! den nynner glad,
Og ryster de Smaavinger:
Giv Tid! og hver en Kvist faar Blad,
Giv Tid! hver Blomst udspringer.

Giv Tid! og Livets Træ bli'r grønt,
Maa Frosten det end kue:
Giv Tid! og hvad du drømte skønt,
Du skal i Sandhed skue.

Giv Tid! og Aandens Vinterblund
Skal fly for herlig Sommer!
Giv Tid! og bi paa Herrens Stund;
Forvist Hans Frelse kommer!

Ingemann.

22.

Egen Tone.

Seer til Fuglene i Luften,
Hvor de svinge sig med Sang:
Seer til Blomsterne med Duften,
Hvor de pryde Eng og Vang!
Seer og lægger det paa Sinde
Som et Spejl for Mand og Kvinde!

Manden, naar han er i Aande,
Er som Fugl i Luften fri,
Staaes i Velmagt og i Vaande
Kraftelig af Aanden bi,
Saa paa Aandedrættets Vinger
Let i Sky han sig opsvinger.

Kvinden med det ømme Hjærte
Dybt bevæget som et Hav,
Bundet er i Fryd og Smerte
Til det Muld hun fødtes af,
Kysses dog i Tugt og Ære,
Duftende med alt det Kære.

Aanden i sin Kraft og Vælde
Lignes ved en Ørn i Sky,
Som skal Fjedre aldrig fælde,
Er hver Morgen ung paany,
Har for Ørnens Klo og Skvalder
Svømmefod og Himmel-Galder.

Hjærtet i sin Glans og Ynde
Lignes ved et Rosen-Skud,
Hvor Smaaknopperne forkynde,
Rosen varer Verden ud,
I dens Barm der altid synges:
Rosen ældes og forynges!

Aande-Fuglen bygger Rede
Kun i Hjærtets Rosenskud,
Aandesyn og Sang hernede
I den Rede ruges ud,
Saa i Duften sammenføje
Sig det Dybe og det Høje.

Naar da Mand kun saar og høster,
Ligner mer ej Fugl i Sky,
Og naar Kvinden, Rosens Søster,
Ikkun spinde vil og sy,
Da er Aand og Hjærte døde,
Himmel-Jorden tom og øde.

Men hvor end Højsangen lyder,
Som et Lærkeslag i Sky,
Og hvor Yndighed udgyder
Sig som Rosenduft paany,
Der endnu hos Mand og Kvinde
Aand og Hjærte er at finde!

Hil dig da trods Dødens Skygge,
Danemarkens grønne Lund!
Mageløs er end din Lykke,
Rosenbed ved Øresund,
Hvor som Aand med sin Veninde,
Kærlig kysses Mand og Kvinde!
Grundtvig.

23.

Egen Tone.

Jeg saa kun tilbage, mig Livets Lyst bortklang;
Da toned mig i Sjælen saa trøstelig en Sang:
Se frem, men ej tilbage! — Hvad Hjærtet attraar,
Maaske dog en Gang under Solen du naar.

Lad Bølgen bortrulle! Lad Løvet flagre hen;
Rask bruser dog Strømmen, frisk Skoven staar igen,
Lad Solen formørkes, og Maanen tage af!
Dog Sol og Maane stiger fuldkarsk over Hav.

Lad rulle det Svundne i Tidernes Elv!
Det Liv, der ej bortfarer, er Sjælen dog selv.
Har Sjælens Liv ej Ende, saa er der ingen Død,
Og vi er dog saa godt som i Paradiset fød.

Der springer en Kilde ved Livtræets Rod:
I Verdenshavet strømmer Udødeligheds Flod;
Og Havet ej ældes, og Jordens grønne Ø
Hver Sommer staar forynget i livsgrønne Sø.

Een Draabe kun af Kilden, hvor først den udsprang,
Een Blomst kun af Grenen, hvor Livets Æbler hang!
Og Haaret aldrig graaner, og Sindet bli'r ej tungt;
Men Hjærtet gløder evigt lyksaligt og ungt.

Hvor Livskilden springer, didhen staar min Hu.
Hvor Livstræet blomstred, der blomstrer det endnu.
Se frem, men ej tilbage! — Hvad Sjælen attraar,
Maaskee dog en Gang under Solen du naar.

Men naar under Solen ej Sjælen hvad den vil —
Saa er der andre Sole og andre Stjerner til.
Og slukkes alle Sole og Stjerner en Gang —
Dog Livets Kilde springer, hvor evig den sprang.

Ingemann.

24.

Egen Tone.

Der aander en tindrende Sommerluft
Varmt over Hardangerfjords Vande,
Hvor højt mod Himlen i blaalig Duft
De mægtige Fjelde stande.
Det skinner fra Bræ, det grønnes fra Li,
Sit Helligdagsskrud staar Egnen klædt i —
Thi se! over granklare Bølge
Henglider et Brudefølge.

Som en Oldtids Kongedatter saa prud
Med Guldkrone paa og Skarlagen,
I Stavnen sidder den prægtige Brud,
Saa fager som Fjorden og Dagen,
Lyksalig Brudgommen svinger sin Hat,
Nu fører han hjem sin dyreste Skat,
Og seer i de Øjne milde
Sit Liv som et Bryllupsgilde.

Alt risler det lokkende Tonefald
Af Gangar og Slaat over Voven,

Fra Fjeld til Fjeld ruller Bøssens Knald
Og Glædesraab svare fra Skoven;
Med Brudens Tærner drives der Skæmt,
Og Køgemesteren har ikke glemt
At fylde ustanselig Kruset
Til Ære for Brudehuset.

Saa drager de frem med lysteligt Spil
Hen over den blinkende Flade,
Og Baad efter Baad sig slutter dertil
Med Bryllupsgæster saa glade.
Det blaaner fra Kløft, det skinner fra Bræ,
Det dufter fra blomstrende Abildtræ —
Ærværdig staar Kirken paa Tangen
Og signer med Klokkeklangen.

A. Munch.

25.

Egen Tone.

Jeg har baaret Lærkens Vinge,
Jeg har sunget højt dens Sang,
Jeg har følt, jeg skal mig svinge
Hjem til Paradis engang.

Jeg har følt, jeg har kun hjemme
Der, hvor Fred og Glæde bor,
Ekko af min Barnestemme
Altid følge mig paa Jord.

Lad kun Graad mit Øje blinde!
Har min Sjæl sin Vinge blot,
Skal jeg atter Vejen finde
Til min Faders lyse Slot.

Naar jeg saa med hævet Pande
Syngende i Verden gaar,
Veed jeg, at i Dødens Lande
Springer ud en evig Vaar.

26.

Egen Tone.

Har jeg min Baad, mit Sejl og mit Net,
Vil jeg med Jarlen ej bytte.
Fisken i Vandet bli'r aldrig træt;
Fiskeren ligner Fiskenes Æt,
Lidet han agter en Hytte —
Lige jo flyde de Draaber i Fjord,
Lige de Blade paa Træerne gror,
Hjemmet mig følger ombord.

Hytten er mig dog altfor trang,
Sær i den liflige Sommer,
Fire Pæle, lidt Leer og lidt Tang!
Har jeg kun det, da jeg kliner med Sang
Hytten, ihvor jeg saa kommer.
Bøgenes Ly, lidt Græs til en Ko,
Kilden, hvis Vover i Bækken sig sno,
Der er min flygtige Bo.

Ankeret holder kun svagt mellem Siv,
Hjemmet ej holder mig bedre.
Elskov er Skipperens Tidsfordriv,
Sønner mig skænker den kraftige Viv,
Saa blev der skænket mine Fædre.
Men mine Børn, som Ællinger smaa,
Lystig maa svømme, før ret de kan gaa,
Hist udi Bølgerne blaa.

Kølen at tømre, den mægtige Mast,
Det skal de Gutter jeg lære.
Langsomhed er en hæslig Last;
Vognen gaar langsomt, Skibet har Hast,
Derfor skal Skibet man ære.
Tru du kun, Sø! jeg foragter din Kval,
Fnysende danser den trodsige Hval,
Her er min Højelofts Hal.

Øhlenschlæger.

27.

Egen Tone.

Hu, Hej! hor er det vel friskt og let,
Up paa Fjellet!
Her lejkar Vinden i kaate Spræt,
Up paa Fjellet!
Og Foten dansar, og Augat lær,
Og Hjartat kvejkjande Hugnad fær,
Up paa Fjellet.

Kom up! kom up fraa den tronge Dal,
Up paa Fjellet!
Her bles ejn Blaaster so frisk og sval,
Up paa Fjellet.
Og Lidi skin utav Blomar full,
Og Soli drys alt sit fagre Gull
Up paa Fjellet.

I Dalen starvar du tung og hejt,
Kom paa Fjellet!
Kor fint her er, inkje nokon vejt,
Her paa Fjellet!

Dit Angá flyg over Nut og Tind,
Det er, som flyg det i Himlen inn,
Up fraa Fjellet.

Og naar no Soli til Kvila gjeng
Atum Fjellet,
Daa rejda Skuggarne up sin Seng
Atmed Fjellet.
Daa gibdrar alt i sin Straalastraum,
Og Hjartat svejpar sig inn i Draum
Up paa Fjellet.

Kr. Janson.

28.

Egen Tone.

Höstten är kommen, hör stormarnas gny!
Swanen tar afsked, ock swalorna fly.
Blomman har bäddad i mossan sin graf;
Wågorna brusa på willande haf.
Necken mot klippan gullharpan slår;
Skogbruden fällar sitt grönskande hår.

Solen er slocknad, så mörkt blir på hed,
Regnbäckar gråta långs fjällarne ned,
Källan på knä står invid deras fot,
Ock i sin urna tar tårorna mot.
Sommarn här nere slutad sitt lopp,
Der uti stjernorna tindrar Han opp.

C. A. Dahlgren.

II. Fædrelandet (Højnorden).

29.

Egen Tone.

Fædreneland!
Ved den bølgende Strand,
I den majgrønne Lund,
Ved det dejlige Sund,
Af de syngende Vover omskyllet,
Sidder bleg nu i Sorgen indhyllet,
Dog for dig er det Bedste tilbage,
Thi end lever den Gamle af Dage.

Sort seer det ud,
Men almægtig er Gud,
Dine Fjender tillands
Er og Fjenderne Hans.
De er Fjender ad Sandhed og Retten,
De er Fjender ad Kærligheds=Ætten,
De har alle det Værste tilbage;
Thi end lever den Gamle af Dage!

Maane og Sol
Sidde løse paa Stol,
Som et Lagen det gaar
Under alt, hvad bestaar,
Dog, din Ven sidder fast i det Høje,
Over dig vaager Forsynets Øje!
Lad kun Lovsang afløse din Klage,
Thi end lever den Gamle af Dage!

Højt over Sol
Paa sin Konninge=Stol,
Om end Skyerne brast,
Sidder kærlig og fast

Han, som vogtede Danmark saalænge,
End hans Bue har klangfulde Strænge,
Og hans Bue slaar aldrig tilbage,
Tro som Guld er den Gamle af Dage!

Muldjord i Bryst
Ser den Høje med Lyst,
Der kan Solstraalen bo,
Der kan Himmelbyg gro.
Han, som hører, naar Muldjorden sukker,
Den med pærlende Taarer bedugger,
Med den Trøst kommer Troen tilbage,
At end lever den Gamle af Dage!

Fuglenes Røst
Spaar om Danemænds Høst,
Under Mundharpe-Klang
Og Smaapigernes Sang.
Lykken vendes som Skibet paa Voven,
Lykken vendes som Bladet i Skoven,
Til den Lykke man aldrig saa Mage,
Saa end lever den Gamle af Dage!

Fædernеland,
Som paa Afgrundens Rand,
Midt i Bølgerne blaa
Skal du blomstrende staa.
Med din Maj og med dine Kærminder,
Som en Mø med let rødmende Kinder
Du endnu har det Bædste tilbage,
Det laa gjemt hos den Gamle af Dage!

Grundtvig.

30.

Tone: Nys fyldte skjøn Sigrid sit attende Aar.

Jeg ved, hvor der findes en Have saa skøn,
Hvor Søen er blaa, og hvor Skoven er grøn,
Hvor Fuglene bygge i Løvhækkens Ly
Og flyve hver Morgen med Sang over Sky.

Og midt i den friske og gyngende Sø
Der dukker af Dybet den dejligste Ø;
Og Søen af prægtige Skibe er fuld,
Og Øen af Frugt og af Blomster og — Guld.

Der risler en Kilde, der rinder en Aa,
Og Højene ere saa runde og smaa,
Og Engene er blød, saa det ret er en Lyst
At tumle sig der og faa lettet sit Bryst.

Der danse Smaapiger med Blomster i Hat
— En rød og en hvid har paa Brystet de sat —
Og Drengebørn lege med Harpe og Sværd
Og synge saa glade om Danemænds Færd.

Jeg tror det forvist, at der ej er en Plet
Paa Jorden, hvor Alt er saa blødt og saa net
Som Haven, hvor Øen i Søen er lagt;
Kom, saa skal jeg vise dig hele dens Pragt!

Se ud over Dal, over Mark, over Sund,
Saa ser du en Have med Løvsal i Lund,
Med Blomster i Enge og Sølvspejl i Vand,
Og Haven er Danmark, vort Fædreneland.

Mads Hansen.

31.

Tone: Jeg ved et Land i højen Nord.

Vi har et gammelt Fædreland,
Ej uberømt paa Jorden;
Dets Rygte svang sig over Strand
Med Kæmperøst fra Norden,
Thi hvor man skued Gother staa
Med Angler og Normanner,
Man klarlig Nordens Løver saa
I Skjold og under Banner!

Vi har et gammelt Modersmaal,
Af Hjærtens Grund oprundet,
Det klang i Sky ved Balders Baal
Med Sangen rosenmundet!
Det Vennebud fra Rolf og Skjold
Og Fredegod os bringer,
Det bærer Guld fra Old til Old
Paa Aandedrættets Vinger!

Vi har en gammel Kongevej,
Som gaar til Verdens Ende,
Og Færdsel paa den fattes ej,
Mens vi har Ungersvende,
Der ride tør paa den og gaa
Lukt over Havfru-Sale
Og synge modig: Bølgen blaa
Har ogsaa Bjerg og Dale!

Vi har en gammel Stjerne mild
Paa Nordens Himmelbue,
Og hver Gang Drager spruder Ild,
Den vorder klar til Skue;

Den varsler Bod for Banesaar
  I Hytten og paa Borgen,
Den lover os et Gyldenaar
  Med Glæde efter Sorgen!

Ildsprudende oprandt saa brat
  For os Skjærtorsdags-Slaget!
Derefter i den tavse Nat
  Vor Stjerne blev opdaget:
Den tindrer nu saa mild og klar,
  Som fordum Balders Øje,
Og Lykken er til Lobet snar,
  Som Lyset fra det Høje.

Vi har en gammel Kærlighed,
  Som ruster ingenlunde,
Til Fædres Land, til Lys og Fred,
  Til Bælte og til Sunde!
Den blusse op, den bryde ud
  I Daad, i Sang og Tale!
Da som en Bejler til sin Brud
  Til os skal Lykken dale!

Grundtvig.

32.

Egen Tone.

Brat af Slaget rammet,
Kastet haardt til Jord,
Ligger brudt og lammet
Du, vor gamle Mor:
Har du anden Tanke
Nu end "lid og taal",
Saa forkynd o Danmark,
Mig dit Fremtids-Maal.

Søn! elendig, usel,
Hjærtet fuldt af Nag,
Tænker jeg med Blusel
Paa mit Nederlag;
Men trods Ve og Vaande,
Trods hver bitter Skaal,
Holder fast i Haabet
Jeg mit Fremtids-Maal,

Faar ved Fredens Frugter
Først mit Saar jeg lægt,
Snart jeg mig optugter
Da en Helteslægt:
Ynglinger i Plade,
Drenge, klædt i Staal,
Mænd med faste Hjærter,
Det er Danmarks Maal.

Dernæst jeg opdrager
Mig en Pigeflok,
Som ej Hjemmet vrager,
Som i Lidt har nok;
Ingen Døgnets Flaner,
Rendt fra Bog og Naal,
Fromme stærke Kvinder,
Det er Danmarks Maal.

Saa min Hu mon stande
Til en Ven, en kjæk,
Som med mig vil blande
Blod og ikke Blæk;
Som ej troløs svigter,
Høres Fjendeskraal;
Trofast Broderforbund,
Det er Danmarks Maal,

Kroner Lykken Enden
Har jeg først de Tre,
Drengen, Pigen, Vennen,
Svinder al min Ve.
Da til Lurens Toner
Blusser Vavn og Baal:
Sønderjylland vundet!
Det er Kampens Maal.

Fr. Paludan Müller.

33.

Egen Tone.

Der ligger et Land mod den evige Sne,
I Revnerne kun er der Vaarliv at se,
Men Havet gaar til med Historie-Døn,
Og elsket er Landet som Mor af Søn.

Hun tog os i Fanget, dengang vi var smaa,
Og gav os sin Saga med Billeder paa.
Vi læste, saa Øjet blev stort og vaadt;
Da smilte den Gamle og nikkede blot.

Vi sprang ned til Fjorden, vi stirrede mod
Den askegraa Bavtasten, gammel den stod;
Hun stod der end ældre, sa' Ingenting;
Men stensatte Hauger laa rundt i Ring.

Hun tog os ved Haanden, og Følge hun gav
Bort derfra til Kirken saa stille og lav,
Hvor Fædrene ydmygt har bøjet Knæ,
Og mild'lig hun sagde: Gjør I som de.

Hun strødde sin Sne over fjeldbratte Li,
Bød saa sine Gutter at staa den paa Ski.
Hun knuste med Stormhaand det Nordhavs Spejl,
Bød saa sine Gutter at hejse Sejl.

Hun satte de vakreste Jenter i Rad
At følge vor Idræt med Smil og med Kvad.
Og selv sad hun højt i sin Sagastol
Og Maaneskinskaaben op under Pol.

Da lød der et Fremad! et Fremad endnu
Paa Fædrene-Maal og med Fædrene-Hu,
For Frihed, for Norskhed, for Norge Hurra!
Og Fjældene selv raaber langt Hurra.

Da løsned Begejstringens rullende Faan,
Da døbtes vi af hendes mægtige Aand,
Da stod over Fjældet et Syn i Glød,
Som siden os maner indtil vor Død.

Bj. Bjørnson.

34.

Egen Tone.

Mens Nordhavet bruser mod fjældbygdt Strand
Og stolte Erindringer vækker
Om Fædrenes Ry, som til fjærne Land
Det bar paa de nordiske Snekker.
:,: Op, Nordmænd, sjunger til Harpens Slag,
En Sang for Norriges unge Flag! :,:

Du Blomster af Palmen paa Frihedś Grund!
Skjøn est du at skue trefarvet!
Det hvidene Kors i den røde Bund
Det har du af Danebrog arvet!
:,: Men Hjærtebladet, det mørkeblaa,
Af Frihedś Marv maatte først udgaa :,:

Fra Himlen faldt Danebrogsfanen ned,
Blev Tvillinglands-Snækkernes Smykke,
Og stod gennem Sekler i Krig og Fred,
Omstraalet af Hæder og Lykke.
:,: O, Flag for Norrig! stand evig saa,
Mist aldrig dit Hjærteblads høje Blaa. :,:

Schwach.

35.

Egen Tone.

Jeg vil værge mit Land,
Jeg vil bygge mit Land,
Jeg vil elske det frem i min Bøn i mit Barn,
Jeg vil øge dets Gavn,
Jeg vil søge dets Savn
Ifra Grændsen og ud til de drivende Garn.

Her er Sommersol nok,
Her er Sædejord nok,
Bare vi, bare vi have Kærlighed nok,
Her er digtende Trang
Gennem Arbejdets Gang
Til at løfte vort Land, blot vi løfte i Flok.

Vi for vide paa Tog
Over gyngende Vaag,
Rundt i Landene knejse normanniske Taarn.
Mens vort modige Flag
flyver vid're idag,
Og det rødmer af Sundhed som aldrig tilforn.

Og vor Fremtid er stor,
Ti det trekløv'de Nord
Det skal samles igen, det skal blive sig selv.
Hvad du evner, kast af
I det nærmeste Krav,
Det skal bæres hel frem af en voxende Elv.

Denne Bostavn er vor,
Og vi elske den for,
Hvad den var, hvad den er, hvad den bliver igen,
Og som Kærlighed gror
Af den hjemlige Jord,
Skal den gro af vor Kærligheds Frøkorn igen.

Bj. Bjørnson.

36.

Egen Tone.

Unge Gjenbyrds Liv i Norden!
Røst fra vore Fædres Grav!
Vil du styrre Verdens Orden,
Bryde Aandens Baner af?
Vil du brede Oldtids Mørke
Over Nutids klare Dag?
Vil du vække vilden Styrke,
Fordom, Had og Vaabenbrag?

Nej, du styrrer Tidens Slummer
For at vogte paa dens Tarv,
Og du vrager tyske Krummer
For at løfte egen Arv.
Mens du kalder fromt tilbage,
Frem du higer uden Sky;
Mens du mindes gamle Dage,
Herligt varsler du om ny.

Og du spænder Styrkebæltet,
For at bane Aandens Gang,
For at slaa tilgavns af Feltet
Graanet Uret, rusten Tvang;
Og du vil med Ag'thors Hammer
Smede Ringen, Had har delt;
Du vil samle Nordens Stammer
Atter til et mægtigt Helt.

Unge Gjenbyrds Liv i Norden,
Fortids Røst og Fremtids Syn,
Rul fra Læberne som Torden;
Tænd i Sjælene som Lyn;
Trøst de Bange, styrk de Svage!
Flok de Stærke Mand ved Mand!
Skab en ny, en evig Saga
Om vort skønne Fædreland!

Ploug.

37.

Tone: Som Rings Drapa.

Længe var Nordens
Herlige Stamme
Spaltet i trende
Sygnende Skud;

Kraften som kunde
Verden beherske,
Tyggede Sul fra
Fremmedes Bord.

Atter det Skilte
Bøjer sig sammen;
En Gang i Tiden
Vorder det Et; —
Da skal det frie
Mægtige Norden
Føre til Sejer,
Folkenes Sag!

Ploug.

38.

Egen Tone.

Hell dig, du höga Nord!
Hell dig, vor fosterjord!
:,: Kraft och mod,
lif och blod,
wi ofra för din ära! :,:

Hell dig, du fria strand!
Hell dig, du hjeltars land!
:,: Enighed
trofasthed
är dina sönners lära. :,:

Hell är, J gamle berg!
jätter med järn till märg.
:,: Fjäll och haf
aldrig slaf
i Manhem skola bära, :,:
Lefwe, lefwe, lefwe, wårt Fosterland!!

39.

Egen Tone.

Du gamla, du friska, du fjällhöga Nord!
Du tysta, du glädjerika sköna!
Jag hälsar dig, vänaste land uppå jord,
din sol, din himmel, dine engder gröna!

Du tronar på minnen från förnstora dar.
då ärat ditt namn flög öfwer jorden;
Jag wet, att du är och du blir, hwad du war,
ack jag will lefwa, jag will dö i Norden!

Svensk Folkevise.

40.

Tone: I alle de Riger og Lande.

Det suser i Nordens Skove
Det bruser fra dybe Hav,
Mine Børn under Muld og Vove
Har sprængt Aarhundreders Grav.

Det hvisker fra Land og Vove!
Vi komme dit Navn i Hu!
Ej mer dine Sønner sove,
Vi leve paany som du!

Hver Gang det suser fra Skoven,
Hver Gang det bruser fra Hav,
En Røst vi høre fra oven
Og dybt fra Heltenes Grav.

Den hvisker om gamle Dage
Og om den kommende Tid.
Det Svundne kommer tilbage
I vordende Slægters Id.

Ret aldrig forstummer ganske
I Nord hin lønlige Røst,
Ret aldrig mer Holger Danske
Skal jordes paa Danmarks Kyst.

Han svinger, sit Folk gjengivet,
Foryngelsens Krone i Haand,
Han lever med Folkelivet,
Han vaager med Nordens Aand.

Ingemann.

41.

Egen Tone.

Hil dig vor Fane!
Kors-Banner hvidt!
Holde paa Bane
Med dig vi Skridt,
Vis er os Kransen,
Gyldenaars-Glansen,
Danskerne følge dig frit.

Fjænderne grue
Mer end for Sværd
Ved dig at skue,
Plantet dem nær;
Hvor du dig hæver,
Sejer omsvæver
Kors-Herrens signede Hær!

Kærlig omfavned
Dig Danemænd,
Danebrogs-Navnet
Bærer du end,
Himlen til Ære
Altid du bære
Navnet med Sejer igen!

Hjem-Kærligheden
Bor os i Bryst,
Striden for Freden
Kun er vor Lyst,
Odde og Egge
Kun for dem begge
Skjærpet vi har til en Dyst.

Hil dig vor Fane!
Kors-Banner hvidt!
Du paa din Bane
Overfløj tidt
Højere oppe
Aandernes Troppe,
Sejeren følger dig frit!

Grundtvig.

42.

Egen Tone.

Vift stolt vaa Kodans Bølge
Blodrøde Danebrog!
Din Glans ej Nat skal dølge,
Ej Lynet dig nedslog,

Du over Helte svæved,
Som sang i Dødens Favn;
Dit lyse Kors har hævet
Til Himlen Danmarks Navn.

Fra Himlen er du faldet,
Du Danmarks Helligdom!
Did har du Kæmper kaldet,
Som Verden leder om.
Saalænge Rygtet svinger,
Sig over Land og Sø,
Mens Nordens Harpe klinger,
Din Ros skal ej uddø.

Sus højt i Kampens Bulder
Om Juel din Kæmpe bold!
Naar Torden om dig ruller,
Du sjunge Tordenskjold!
Og flyver du mod Himlen
I stolte Luers Favn,
Da nævn fra Stjernevrimlen
Din høje Hvitfelds Navn.

Hver Gang en Stjerne funkler,
En Helt du nævne kan,
Men Ingen, som fordunkler
Din store Kristian;
Paa Lysets Kyst han stander
I Sejers Klædebon,
Hver Gang en Kæmpe lander
Hos Rud og Absalon.

Med Palmen Kristjan vinker,
  Naar, Danebrog han ser
Dit hvide Kors, som blinker
  I Kampens Flammeskjær.
Vift højt for alle Vinde:
  Kald dine Sønner frem!
Mens Havets Bølger rinde,
  Din Glands omstraale dem.

Vaj stolt ved Danmarks Strande!
  Vaj stolt ved indisk Kyst!
Og ved Barbarens Lande,
  Lyt stolt til Bølgens Røst!
Den toner om din Hæder
  Og dine Kæmpers Pris,
Og Heltene det glæder
  I deres Paradis.

Se dem du har tilbage,
  De blusse ved dit Navn,
Vil for din Hæder drage
  Med Lyst i Dødens Favn.
Uplættet skal du svinge
  Dig over Verdens Sø,
Til Nordens Brynjer springe
  Og Danmarks Hjærter dø.

Ingemann.

43.

Egen Tone.

Danske Hurra! flyv over Dal og Vang,
Flyv mod Sky paa Vinger af Sang!

Hurra, Hurra! rung over Mark og Strand:
Leve Konge, Fædernelaand!

Hurra, Hurra! leve med Mindets Lyst
Fædres Aand i Sønnernes Bryst!

Hurra, Hurra! mægtig ved dybe Hav
Aanden sprænge Kæmpernes Grav!

Hurra, Hurra! leve med Hæders Løn
Kraftens, Ærens trofaste Søn!

Hurra, Hurra! leve paa Hav og Vang
Kraftens Vidne, Hæderens Sang!

Hurra, Hurra! skønt med den danske Viv
Leve Danmarks Kærligheds Liv!

Danske Hurra! Gjenlyd fra Folkets Bryst,
Flyv mod Sky med Folkelivs-Røst!

Ingemann.

44.

Egen Tone.

Kong Kristjan stod ved højen Mast
I Røg og Damp;
Hans Værge hamrede saa fast,
At Gothens Hjelm og Hjerne brast;
Da sank hver fjendtlig Spejl og Mast
I Røg og Damp.
Fly, skreg de, hver som flygte kan,
Hvo staar mod Danmarks Kristian
I Kamp!

Niels Juel gav Agt paa Stormens Brag:
Nu er det Tid:
Han hejsede det røde Flag
Og slog paa Fjenden Slag i Slag.
Da skreg de højt blandt Stormens Brag:
Nu er det Tid!
Fly, skreg de, hver som ved et Skjul,
Hvo kan sig staa mod Danmarks Juel
I Strid?

O Nordhav! Glimt af Vesjel brød
Din tykke Sky;
Da tyede Kæmper til dit Skjød,
Ti med ham lynte Skræk og Død,
Fra Valen hørtes Vraal, som brød
Din tykke Sky.
Fra Danmark lyner Tordenskjold,
Hver giv sig i Himlens Vold
Og fly.

Du Danskes Vej til Ros og Magt
Sortladne Hav!
Modtag din Ven, som uforsagt
Tør møde Faren med Foragt,
Saa kjæk som du mod Stormens Magt,
Sortladne Hav!
Og rask igennem Sang og Spil,
Og Kamp og Sejer før mig til
Min Grav!

Johannes Evald.

45.

Egen Tone.

Kung Karl, den unga hjelte,
han stod i rök och dam*).
Han drog sitt swärd från bälte
och bröt i striden fram.
"Hur swenska stålet biter,
kom, låt oss pröfwa på!
:,: Ur wägen Moskowiter! :,:
:,: Friskt mod, I gossar blå!" :,:

Och en mod tio ställdes
af retad Wasa-son.
Der flydde, hwad ej fälldes;
det war hans lärospån.
Tre konungar tilhopa
ej skrefwo pilten bud.
Lugn stod han mot Ewropa,
En skäggløs dundergud.

Der slog så stort ett hjärta
uti hans swenska barm,
i glädje som i smärta
blott för det rätta warm.
I med- och motgång lika,
sin lyckas öfwerman,
han kunde icke wika,
blott falla kunde han.

Se, nattens stjernor blossa,
på grafwen långese'n,
och hundraårig mossa
betäcker hjeltens ben.

---

*) Støv.

Det herrliga på jorden;
förgänglig är dess lott!
Hans minne uti Norden
är snart en saga blott.

Dock — än till sagan lyssnar
det gamla sagoland,
och dwergalåten tystner
mod resen efterhand.
Men bor i Nordens lundar
den höge anden qwar:
Han är ej död, han blundar,
hans blund ett sekel war.

Böj, Swea, knä wid griften,
din största son göms der;
läs nötta minnes=skriften,
din hjeltedikt hon är.
Med blottadt hufwud stiger
historien dit och lär,
och swenska äran wiger
sin segerfana der.

Tegnér.

46.

Egen Tone.

Der er et yndigt Land,
Det staar med brede Bøge
Nær salten Østerstrand:
Det bugter sig i Bakke, Dal,
Det hedder gamle Danmark,
Og det er Frejas Sal.

Der sad i fordums Tid
De harniskklædte Kæmper,
Udhvilede fra Strid;
Saa drog de frem til Fjenders Men,
Nu hviler deres Ben,
Bag Højens Bautasten.

Det Land endnu er skjønt,
Ti blaa sig Søen bælter,
Og Løvet staar saa grønt,
Og ædle Kvinder, skjønne Mø'r
Og Mænd og raske Svende
Bebo de danske Ø'r.

A. Ohlenschläger.

47.

Egen Tone.

Ja, vi elsker dette Landet
Som det stiger frem,
Furet, vejrbidt over Vandet
Med de tusind Hjem,
Elsker, elsker det og tænker
Paa vor Far og Mor
Og den Saganat, som sænker
Drømme paa vor Jord.

Dette Landet Harald bjerged,
Med sin Kæmperad,
Dette Landet Hakon værged,
Medens Øjvind kvad;

Olav paa det Land har malet
Korset med sit Blod,
Fra dets Høje Sverre talet
Roma midt imod.

Bønder sine Ører bryn'de,
Hvor en Hær drog frem!
Tordenskjold langs Kysten lyn'de,
Saa den lystes hjem.
Kvinder selv stod op og strede,
Som de vare Mænd;
Andre kunde bare græde,
Men det kom igen!

Vistnok var vi ikke mange;
Men vi strak dog til
Da vi prøvdes nogle Gange,
Og det stod paa Spil!
Ti vi heller Landet brændte,
End det kom til Fald;
Husker bare, hvad som hændte,
Ned paa Frederikshald!

Haarde Tider har vi døjet,
Blev tilsidst forstødt;
Men i værste Nød blaaøjet
Frihed blev os født.
Det gav Faderkraft at bære
Hungersnød og Krig,
Det gav Døden selv sin Ære —
Og det gav Forlig.

Fjenden da sit Vaaben kasted,
Op Visiret fo'r,
Vi med Undren mod ham hasted;
Ti han var vor Bror,
Drevne frem paastand af Skammen
Gik vi sønderpaa;
Nu vi staa tre Brødre sammen
Og skal saadan staa!

Norske Mand i Hus og Hytte,
Tak din store Gud!
Landet vilde han beskytte,
Skøndt det mørkt saa ud.
Alt hvad Fæderne har kæmpet,
Mødrene har grædt,
Har den Herre stille læmpet
Saa vi vandt vor Ret.

Ja, vi elsker dette Landet,
Som det stiger frem
Furet, vejrbidt over Vandet
Med de tusind Hjem.
Og som Fædres Kamp har hævet
Det af Nød til Sejr,
Ogsaa vi, naar det blir krævet,
For dets Fred slaar Lejr.

Bj. Bjørnson.

48.

Tone af H. Hansen.

Jeg elsker Danmarks Bøgelunde
Og Dalen, hvor min Vugge stod,
Det Land, hvor mine Fædre blunde,
Og Kornet bølger for min Fod.

Jeg elsker disse runde Høje,
Om Engen ret en Blomsterskaal,
Og Søen, blaa som Pigens Øje,
Og Haabet, blankt som Heltens Staal.

Men var min Kærlighed ej andet
End Lyst til Danmarks Dejlighed,
Og saa jeg kun i Fædrelandet
En Ager og et Blomsterbed,
Fandt selv jeg ej i noget Rige,
Det skønt som her ved Hjemmets Strand,
Jeg turde dog ej rigtig sige;
Jeg elsker mine Fædres Land.

Men Folket i de danske Dale,
Dets lyse, klare Morgenskjær,
Dets Aand og Liv og Skik og Tale
Og alt dets Eget har jeg kjær,
Jeg deler Folkets Sorg og Glæde
Og Nordens Tanke dyb og sand,
Og derfor tør jeg dristig kvæde:
Jeg elsker mine Fædres Land.

Mads Hansen.

49.

Egen Tone

eller: Hvad vindes paa Verdens vildsomme Hav.

Eja! hvor man nu tumler med Sønderjyders Land,
Vildtysken han raser, saa meget som han kan,
Alt Dansk skal lægges øde og kvæles i sin Rod,
Ej mere maa der synges om gamle Danebod.

Med Spydsod man flytter nu Grænseskel og Ret,
Det Sorte bliver hvidt, og det Gode bliver slet,
Med Eed og Tro man leger, som var den tydske Gud
Ej længer den Samme, der gav det andet Bud.

I Aag spændes Bonden, og tvinges skal han til
At lade, som han ynder det grufulde Spil,
Han Sprog og Sind skal skifte, altsom man skifter Kjol,
Og brat i Knæ han synke skal for den tydske Sol.

Men se, om han gjør det, om Danrigets Jord
Ej bliver hans Hjem, og hans Blik vendt mod Nord,
Se, om han Nakken bøjer for Aagets Jern og Bast,
Om Haanden ikke holder om Danebroge fast.

Nej tryk du kun, Tydsker, saa meget, som du kan,
Den sønderjydske Bonde skal nok holde Stand!
Den sønderjydske Bonde ej skifter Sind og Kjød,
Nej Dansk bli'r hans Hjærte, hans Fane hvid og rød.

Og midt under Tydskerens Brasken og Slag
Seer frejdig han dog frem mod den kommende Dag:
Med Haand over Øjet han spejder imod Pol,
Hvor Nordstjernen lyser, der venter han sin Sol.

Og vist skal den komme, giv Tid kun og taal,
Alt længe fyldt til Randen er Urettens Maal!
Snart Natten skal bortskride, og Morgenen skal gry,
Og gamle Danmarks Rige, det fødes skal paany!

Karstensen.

50.

Egen Tone.

Vikingemoder, Dronning paa Havet,
Hvil paa din Græsbænk rolig og kæk!
Sønnerne, som du died og aved.
Ubudne Gæster skal genne væk!
Kysse din Fod skal Ejderens Vove,
Vifte din Kind skal Gefions Skove,
Trygt i dit Skød skal Fremtiden sove,
Tydske Herrer ej løse din Gjord!
Thi naar Hejmdal griber Hornet,
Og dets Klang ruller hen over Sø over Land,
Henad Heden, gennem Kornet,
Skal vi haste til Slaget hver eneste Mand!
Foran os ganger Thor,
Den stærke Gud i Nord;
Thi han elsker det Folk, som er Asernes Æt,
Og han rammer
Med sin Hammer
Fjendeskaren, som bryder din Fred og din Ret!

Ploug.

51.

Tone: Sin Vogn gjør Han af Skyer

Alfader! du hvis Navn i Nord
Kan aldrig gaa af Minde!
Som Skibet med din Søn ombord,
En Bold for Hvirvelvinde,
Omtumlet under Bølgebrag,
Og ligt et synkefærdigt Vrag,
Er gamle Danmarks Rige.

Det Styrmænd nok har havt ombord,
Som gerne frelse vilde,
Men trætte slap de Skibets Ror,
Nu staar Forstanden stille,
De, som har pløjet Bølgen blaa,
De blege raabe: Vi forgaa,
Skeer ej der Underværker.

O Gud, du er endnu saa stor,
Saa stærk just i de Svage,
Som da du fried ind dit Ord
Med Daad i gamle Dage,
Som da din Søn til Hav og Vejr
Udraabte med sin Røst: ti Kvær!
Saa Vind og Vove daaned!

Og Danmark under trange Kaar,
Imellem Fjender stærke,
Sig trøsted i sex hundred Aar
Ved Kristi Korses Mærke
Og fulgte svagt, men ærlig dog,
Hans Kølvand under Danebrog,
Gik end det stridt mod Strømmen.

O, væk du op hos os ombord
Den Kæmpeaand, som sover!
Giv ham at tale Kraftens Ord,
Som kuer Vind og Vover!
Ja, frels os du, som ene kan,
Saa lydt i Danskens Fædreland
Maa tone Takkesange!

Grundtvig.

52.

Egen Tone.

Se Norges Blomsterdal!
Farvel, du kvalme Stuekrog,
Den vilde Graneskog
Er nu saa dejlig sval!
  Trala, trala, la, la!
Ja lysteligt det er i Nord
Blandt Fjeld og Lid og Fjord.

Hør Fjeldets stolte Fos!
Nys brød den Vintrens Baand og Tvang,
Nu gaar den frit sin Gang
Og brummer Bas til os:
  Brumbrum, brumbrum, brumbrum!
Ja lysteligt det er i Nord
Blandt Fjeld og Lid og Fjord.

Tys! Gjøg fra Birkekvist
Sit "Ku ku" slaar af Hjærtens Grund,
Lidt klodset er hans Mund,
Han mener: Tak for sidst!
  Kuku, kuku, kuku!
Ja lysteligt det er i Nord
Blandt Fjeld og Lid og Fjord.

Hør kendte Tonefald,
Som klinger blidt fra Liden hist,
Smaagutten plyndred vist
Den gamle Siljukal.
  Synglung, synglung, lung, lung!
Ja lysteligt det er i Nord
Blandt Fjeld og Lid og Fjord.

Paa friske, grønne Eng
Staar Blommer røde, gule, blaa
Og reder Alfer smaa
En yndig Brudeseng.
Jo, jo, jojo, jojo!
Ja lysteligt det er i Nord
Blandt Fjeld og Lid og Fjord.

Saa blaa som Himlens Hvælv
Fra Hyttens Dør saa skjelmsk paa Klem,
To Øjne titte frem
Og leer som Freja selv.
Ha, ha, haha, haha!
Ja, friske, fagre Jenter bor
Blandt Fjeld og Lid og Fjord.

Og faar vi end en Skur,
Lidt Regn gjør Bondens Ager godt;
Vi skyed aldrig Vaadt,
Det er mod vor Natur,
Hei, hop, heihop, trala!
Ja lysteligt det er i Nord
Blandt Fjeld og Lid og Fjord.

Naar hjem til Dont og By
Vi vende maa fra Landets Lyst,
Med Glemmigei ved Bryst,
Vi synge højt mod Sky:
Trala, trala, la, la!
Ja længe blomstre gamle Nord
Med Fjeld og Lid og Fjord!

A. Aabel.

53.

Millom Bakkar og Berg utmed Havet
Heve Normannen fengjet sin Heim,
Der han sjølv heve Tufterne gravet
Og sæt sjølv sine Hus uppaa deim.

Han saag ut paa dei steinutte Strænder,
Det var ingen, som der hadde bygt.
"Lat os rydja og bygja os Grænder,
Og so eiga me Rudningen trygt."

Han saag ut paa det baarutte Havet,
Det var ruskut aa lægja ut paa;
Men der leikade Fisk ned i Kavet,
Og den Leiken, den vilde han sjaa.

Fram paa Vinteren stundom han tænkte:
Giv eg var i eit varmare Land!
Men naar Vaarsol i Bakkarne blænkte
Fek han Hug til sin heimlege Strand.

Og naar Liderne grønska som Hagar,
Naar det lavar av Blomar paa Straa,
Og naar Nætter er ljose som Dagar,
Kan han ingenstad vænare sjaa.

Ivar Aasen.

III. Modersmaalet og Folkelivet.

54.

Egen Tone

Moders Navn er en himmelsk Lyd,
Saa vide som Bølgen blaaner,
Moders Røst er den Spædes Fryd
Og glæder, naar Issen graaner,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet.

Modersmaal er det Kraftens Ord,
Som lever i Folkemunde,
Som det elskes i Syd og Nord,
Saa sjunges det sødt i Lunde,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet.

Modersmaal er det Rosenbaand,
Som Store og Smaa omslynger,
I det lever kun Fædres Aand,
Og deri kun Hjærtet gynger,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt Død,
Sødt i Eftermælet.

Modersmaal er vort Hjærtesprog
Kun løs er al fremmed Tale,
Det alene i Mund og Bog
Kan vække et Folk af Dvale,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet.

Modersmaalet ved Øresund,
Og trindt i de grønne Lunde,
Dejlig klinger i allen Stund,
Men dejligst i Pigemunde,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet.

Grundtvig.

55.

Tone: Hr. Peder kasted Runer over Spange.

Den gamle Nattergal i Danevangen
Er askegraa, men glemte dog ej Sangen
Hun slaar end sine Triller,
De høres kan til By
Fra Sommer-Aftenrøden
Til efter Morgengry:
Datter min! lær dig til i Tide!
Syng, som jeg, bort din Sorg og Kvide!
Syng dig glad!

Er end der Rim paa Træ i Bøgelunden,
Bogfinke-Kvidder kun i Morgenstunden.
Dog paa de Danske Strømme
Og Nordens Dronning-Ø
Skal Haabet ei forlise
Og Sangen ej uddø.
Jule-Kvæld bringer Haab tilbage,
Nytaars-Nat føder da saa fage
Morgen-Sang!

Den unge Fønixfugl i Bøgelunden,
Han kvidrer kun saa smaat i Morgenstunden,
Naar paa de spinkle Vinger
Han flagrer askegraa
Og drikker Perleduggen
Af Blomsterkalke smaa!
Voren dog, med sin Faders Næmme,
Skal i Glans Fønix overstemme
Hver en Fugl.

I Gyldenaarets Sommer Fuglesangen
Som aldrig før skal fylde Svanevangen;
Den store Fugle-Høvding
Fra Østens Paradis
Opstemmer hele Dagen
Til Straale-Skyttens Pris,
Og fra Kvæld, indtil Stjerner dale,
Slaa i Lund tusind Nattergale
Slag i Slag.

Grundtvig.

56.

Folketone.

Udi de dybe Dale for Norden under Ø
Der vippede to Duer alt udi Jordefrø,
Den ene var violenblaa, den anden hvid som Snee,
:,: Det var de allerdejligste, som Nogen kunde see. :,:

De tvende bygged sammen alt i den Bøgelund,
Og deres Unger fjedres ved Belte og ved Sund,
Der bygged de fra Hedenold, og endnu bygge de,
:,: Det er de allerdejligste, som Nogen kunde see. :,:

Den hvide hedder Ordet og Sangens Magt den blaa,
Naar ud de flyve sammen, de Hjærterne kan naa,
Saa svinger som et Duepar sig Kæmpevisen gild,
:,: Det er de allerdejligste, som Nogen høre vil! :,:

C. J. Brandt.

57.

Egen Tone.

Nu skal det aabenbares,
At gammel Kærlighed
I hver en Skærsild klares
Og er for Rust i Fred!
For Levende og Døde
Kan Daners Hjærter bløde,
Men isne kan de ej.

End lever Kærligheden,
Som aldrig skal forgaa,
Men klare sig herneden
Til Livet at forstaa,
Til klart Ham at begribe,
Der evig er i Live,
Som Kærligheden selv.

Saa er da ikke brustet
"Fuldkommenhedens Baand",
Vor Kjæde er ej rustet,
Den bryder ingen Haand,
Men af hvert Led udspringer
En Blomst med Fuglevinger
Til Gyldenaarets Krans.

Ja, Kjæden af Kærminder
Man sagtens prise tør:
Jo stærkere den binder,
Des friere den gjør,
Jo længer den mon vare,
Desmindre staar den Fare,
Des gyldnere den blir.

Man længe nok maa sige,
At Kærlighed er blind,
Det blir dog Lysets Rige,
Hvor ret den strømmer ind,
Og han har aldrig levet,
Som klog paa det er blevet,
Han først ej havde kær.

Fra Arilds Tid herinde
Vi elsked "Liv og Fred",
Og hos vor Danekvinde
Vi elsked Kærlighed,
Saa er den Livets Gaade,
Den sikkert bedst vil raade
Fuldvoxne Danemænd.

Grundtvig.

58.

Gammel Folketone.

Jeg gik mig ud en Sommerdag at høre
Paa Fuglesang, som Hjærtet kunde røre,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Jeg saa en Fugl, den fløj, som Vinden suser,
Og Sangen var, som Øresundet bruser.

Den rige Fugl, den fløj med Flok i Følge,
Som under Sællands Kyst den høje Bølge.

Den rige Fugl, han sang: "I andre Fugle!
Se Fjedre mine, røde, blaa og gule!"

Jeg saa en fattig Fugl som Lærken flagre,
Med Fjedre graa henover Sællands Agre.

Den Fuglesang, den kan jeg aldrig glemme,
Den klang alt som min egen Moders Stemme.

Hun bad saa mindelig i Folkesangen
Om alt, hvad lyder klart i Danevangen.

Den rige Fugl han har al Sang i Værge,
Som lyder klart i Dale og paa Bjerge.

Og hver en Fugl, som beder, faar til Gave
Al Sang, hvortil den Rum i Bryst mon have.

Nu fattig Fugl, som Rum til alt mon have,
Fik Sangens Fylde som en Naadegave.

Som Folkehjærtet rig blev Folkeaanden,
Paa Sangen rigest er nu Liljevaanden.

Nu Hjærtets Fugl, som Palmefugl den unge,
Om Liv og Lys kan som den Gamle sjunge.

Saa lav dig, Danevang, nu til at høre
Paa Sangen ny, som Hjærterne kan røre,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Grundtvig.

59.

Tone: En dejlig ung Ridder.

Vort Modersmaal er dejligt, det har saa mild en Klang.
Hvormed skal jeg ligne og prise det i Sang?
En højbaaren Jomfru, en ædel Kongebrud,
For hun er saa ung, og saa yndig ser hun ud!

Hun lægger os paa Læben hvert godt og kraftigt Ord,
Til Elskovs sagte Bønner, til Sejrens stolte Kor;
Er Hjærtet trangt af Sorgen, og svulmer det af Lyst,
Hun skænker os Tonen, som lette kan vort Bryst.

Og om i Øst og Vest vi har sværmet og søgt
De svundne Tiders Visdom, de fjerne Landes Kløgt,
Hun lokker, og hun drager, vi følge hendes Bud;
For hun er saa ung, og saa yndig seer hun ud.

De Fremmede, de tænkte at volde hende Sorg;
De bød hende Trældom i hendes egen Borg;
Men just som de mente, hun var i Baand og Bast,
Da lo hun saa hjærtelig, at alle Lænker brast.

Og alle de Skjalde, hun skjænked Ordets Magt,
De blev om hendes Sæde en stærk og trofast Vagt;
Hver Sang, som Folket kender og lytter til med Lyst,
Den blev en Ring i Brynjen, som dækker hendes Bryst.

Hver kraftig Skæmt, der lokker paa Læben frem et Smil,
Den blev i hendes Kogger en hvas, en vinget Pil!
Hvert Ord, der kom fra Hjærtet og som til Hjærtet naar,
Det blev en Steen i Muren, der hegner hendes Gaard.

Og Aarene de rulle og skiftes om paa Jord,
Og vore Navne glemmes som Snee, der faldt ifjor,
Og Slægt efter Slægt segner hen paa Nornens Bud:
Men hun er saa ung, og saa yndig seer hun ud!

Lembke.

60.

Egen Tone.

Sangen har Lysning, og derfor den gyder
Over dit Arbejd Forklarelsens Skin!
Sangen har Varme, og derfor den bryder
Stivhed og Frost, saa det tøer i dit Sind.
Sangen har Evighed, derfor den skyder
Fortid og Fremtid i Hob for dit Syn,
Aander uendelig Attraa og flyder
Bort i et Lyshav af Længsler og Lyn.

Sangen forener, idet den fortoner
Mislyd og Tvivl paa sin straalende Gang;
Sangen forener, idet den forsoner
Kamplystne Kræfter i samstemmig Trang,
Trangen til Skjønhed, til Daad, til det Rene!
— Nogle kan gaa paa dens lys-lange Bro
Højere, højere, frem til det Ene,
Som ikke aabnes for andet end Tro.

Fortidens Længsler i Fortidens Sange
Kaster vemodig en aftenrød Glans,
Samtidens Længsler i Toner vi fange
Ind for en Eftertids sjælfulde Sans.
Slægternes Ungdom i Sangen har Møde,
Tumler sin Stund i det tonende Ord;
— Fler, end vi aner, ja Aander af Døde,
Vugges i Kvæld i vort festlige Kor.

Bj. Bjørnson.

61.

Egen Tone.

Vaagner op nu alle Hjærter
Trindt i Fædrelandets Dale!
Vaagner af den dybe Slummer,
Af den lange Vinterdvale!
Vaagner, vaagner op til Livet
I, som drages haardt med Døden,
Op af Nattens usle Drømme,
Op at følge Morgenrøden!

Vaagner da, og gransker flittig
Dybt i Aandens Kæmpehøje,
I de store Mindesmærker,
Den har stillet os for Øje!
Vaagner op med Syn og Hjærte
For det Dejlige og Søde,
Som kan Børn og Kvinder smelte,
Som kan Kæmper selv opgløde!

Hør de søde, dybe Toner
Ifra Nordens Barndomsdage,
Kæmpeluren, Hejmdalshornet,
Sølverharpens Klang hos Brage!
Hør kun, det er Vuggesangen,
Nornen kvad for Folkets Øre,
Og et nordisk Barnehjærte
End forlystes ved at høre.

Vaagner, vaagner! endnu lyder
Dybt fra Fjeldet Efterklangen
Af den gamle Volas Harpe,
Kæmpevisen, Skjaldesangen,

Gaadeasken, Norneskriften,
Minderne fra Balders-Baalet,
Odins Runer, Frejas Taarer
Klinger sødt som Modersmaalet.

Vaagner op og skuer klarlig,
Hvordan Fædrene i Norden
Kæmpede for Livets Krone,
Stred for mer end Glans paa Jorden,
For udødelig at leve,
Ikke blot i Sang og Sage,
Men i Gladhjems Gudebolig
Efter Livets Heltedage!

O. Vig.

62.

Tone: Vist stolt paa Kodans Bølge.

Velkommen hver, hvis Glæde
Er vore Fædres Hjem,
Hvis Hu er fri at træde
Med Lys i Livet frem,
Hvis Lyst er stor at vorde
I mer end Gods og Muld,
En Rigmand paa de Gaarde,
Hvis Skat er Aandens Guld.

Et Modersmaal vi ejer,
Af Fædres Bryst det sprang,
Det mer end Guldet vejer,
Har mer end Guldets Klang;
Vi ejer store Minder
Og Tonestrømmes Væld,
Vi ejer Lys, som rinder
For os i Gry og Kvæld.

Det er vor Ungdoms Ære,
Det er vor Leg og Lyst,
Det Alvorstanken være,
Som bor i Mandens Bryst!
Saa skjøn en Drøm ej findes
Som den paa Ungdoms Strand
Om Arven, som skal vindes
I Aandens Fædreland.

Ja, det er din med Rette,
Hver Skat, som vorder kendt,
Hvert Lys paa Fjeld og Slette,
I Folkeaanden tændt,
Hver Livets Daad paa Jorden,
Hvert ædelt Tankelyn,
Men først og sidst i Norden
For Folkehjærtet Syn.

Thi skal vor Gjerning være
Ved Modersmaalets Lyd
At plante, Gud til Ære,
En Sæd til Hjærtets Fryd,
En Blomst, hvis Duft kan glæde
Hver Kvinde og hver Mand,
Et Lys, der Glans kan sprede
Trindt i vort Fædreland.

O. Arvesen.

IV. Folkeskolen og Friheden.

63.

Tone: Det er saa yndigt at følges ad.

Hvad Solskin er for det sorte Muld,
Er sand Oplysning for Muldets Frænde.
Langt mere værd end det røde Guld,
Det er sin Gud og sig selv at kende;
Trods Mørkets Harme,
I Straale-Arme
Af Lys og Varme
Er Lykken klar!

Som Solen skinner i Foraarstid,
Og som den varmer i Sommerdage,
Al sand Oplysning er mild og blid,
Saa den vort Hjærte maa vel behage;
Trods Mørkets Harme,
I Straale-Arme
Af Lys og Varme
Er Hjærtensfryd.

Som Urter blomstrer, og Kornet gror
I varme Dage og lyse Nætter,
Saa Livs-Oplysning i høje Nord
Vor Ungdom Blomster og Frugt forjætter,
Trods Mørkets Harme,
I Straale-Arme
Af Lys og Varme
Er Frugtbarhed!

Som Fuglesangen i grønne Lund,
Der lislig klinger i Vaar og Sommer,
Vort Modersmaal i vor Ungdoms Mund
Skal liflig klinge, naar Lyset kommer!
Trods Mørkets Harme,
I Straale-Arme
Af Lys og Varme
Er Røsten klar!

Oprind da herlig til Fugletrøst,
Oplysnings-Sol med din Morgenrøde!
Syng Ungdomsfugl af dit fulde Bryst!
Thi Modersmaalet har Toner søde;
Trods Mørkets Harme,
I Straale-Arme
Af Lys og Varme
Er Dansken fød!

Som Dansken sejred en Sommerdag
Og jog af Marken de lede Trolde,
Nu sejre Lysets den gode Sag,
Hvor Løver føres i Hjærteskjolde!
Trods Mørkets Harme,
Med Straale-Arme
Af Lys og Varme
Vor Skole staa!

Vorherre vidner, at Lys er godt,
Som Sandhed elskes, saa Lyset yndes,
Og med Vorherre, som leer ad Spot,
Skal Værket lykkes, som her begyndes;
I Gyldenkarme
Skal Lys og Varme
Med Straale-Arme
For Styret staa!

Grundtvig.

64.

Tone: Vi Sømænd gjør ej mange Ord.

Er Lyset for de Lærde blot
Til ret og galt at stave?
Nej, Himlen under Flere godt,
Og Lys er Himlens Gave,
Og Solen staar med Bonden op,
Slet ikke med de Lærde,
Oplyser bedst fra Taa til Top,
Hvem der er mest paa Færde.

Er Lyset i Planeter kun,
Som ej kan se og mæle?
Er ikke Ordet i vor Mund
Et Lys for alle Sjæle!
Det giver os for Aander Syn,
Som Solens Skin for Kroppe,
Det slaar i Sjælen ned som Lyn
Fra Skyerne histoppe.

Er Lys paa visse Vilkaar blot
Saa halvvejs at ophøje?
Gjør det ej allevegne godt,
Er Lys ej Livets Øje?
Skal for Misbrugens Skyld maaskee
Paa Aandens Himmelbue
Vi heller Mulm og Mørke se,
End Solens blanke Lue!

Nej, aldrig spørges det fra Nord,
Vi Lyset vil fordunkle!
Som Nordlys i fribaarne Ord
Det saaes paa Himlen funkle,

Og sees det skal ved Nordens Pol,
Ej blot i Kroppens Rige:
Midsommerens den bolde Sol
Vil ej for Midnat vige.

Oplysning være skal vor Lyst,
Er det saa kun om Sivet,
Men først og sidst med Folkerøst
Oplysningen om Livet.
Den springer ud af Folkedaad,
Og voxer som den vugges,
Den straaler i vort Folkeraad,
Til Aftenstjernen slukkes!

Grundtvig.

65.

Egen Tone.

Høje Nord, Friheds Hjem!
Ej for Mørket til at true,
Men for Solen til at lue,
Og for Liv til at gro frem,
Lad det bryde, lad det gære!
Stem ej Strømmen, taal dens Brag,
Den skal bære
Grøde til en Sommerdag.

Høje Nord, Sangens Bo!
— Ikke den, der dvalebinder —
Den, der tænder Gløb paa Kinder,
Først gjør fri og saa gjør fro!
Kald dit Kuld fra Skovens Sale!
Lær i Sky det Vinger slaa!
Lad det dale
Dybest ned i Bondevraa.

Høje Nord, Haabets Borg;
Hvor det op i Mulmet vælder,
Hvor utrættelig det mælder
Vaarfry efter Vintersorg,
Nyn det ind i Drenge kjække,
Saa de le ad Jætters Larm!
Lad det lægge
Lys i Tanken, Staal i Arm.

Høje Nord, Kæmpehal!
Det er Tid, at Kraften kendes,
Det er Tid, at Sener spændes,
Tid til Stigen eller Fald;
Kald paa Heltene, der blunde!
Saml i et de skilte Raad!
Og i Munde
Læg os Ordet, som er Daad!

C. Hostrup.

66.

Tone: Kommer hid i Piger smaa.

Folkeaander rejse sig
Nu i Syd og Norden,
Spørger efter Maal og Vej
For sin Færd paa Jorden,
Leder efter Broderlag,
Udsprings-Væld og Udgangs-Dag,
Søskend-Kærligheden.

Nu er Slægters Samlingstid,
Blodets Baand skal prøves,
Nu mod Tyraniets Id
Folkefrihed øves;

Nu hver Folkestamme prud,
Som fik fælles Maal af Gud,
Holder venlig sammen!

Broderlag er Friheds Skjold,
Spaar om varig Lykke,
Kiv og Splid er lede Trold,
Hvert et Folks Ulykke!
Kiv og Splid gjør Kraften lam,
Bringer Skade kun og Skam,
Knækker Folkestammen.

Norden er vor Stammes Navn,
Ens dens Kamp og Sejer,
Søskend tre til fælles Gavn
Fælles Grænser ejer:
Lades haant om Blodets Baand,
Viger Kraften fra vor Haand,
Ilden fra vort Hjærte!

Husk det vel, hver nordisk Mand,
Glem ej, naar det gælder:
Staar en Bror paa Afgrunds Rand,
Saa til Fald han hælder,
Han af samme Blod udrandt,
Og han fik dit Ord i Pant,
Glem ham ej i Nøden!

Tak din Gud for gode Kaar:
Freds og Friheds Ælde;
Men husk paa, ihvor det gaar,
Saga klart vil melde
Om din Daad og om din Færd,
Viste, du var Frihed værd,
Om du hjalp din Broder!

O. Arvesen.

67.

Tone: Kommer hid I Piger smaa.

Frihed er det bedste Ord,
Som paa Jorden findes,
Ej i Syd og ej i Nord
Bedre Navn vi mindes;
Det er Klang fra Paradis,
Gik fra Mund til Mund med Pris
Hos al Jordens Ædle.

Slaveri og Trællestand,
Lænker, Baand og Plage,
Det er Lyd fra Dødens Land,
Mislyd alle Dage,
Vækker Frygt og virker Sorg,
Prises kun paa Jætters Borg
Og hos Dødens Fyrste.

Han, som kom med Guddoms-Navn
Ned til Jordens Dale,
Kom med Frihed i sin Favn
Fra de lyse Sale,
Ej Han kom med Plageri,
Men for Plage os at fri
Og fra Aands-Tyranner.

Sandheds Aand blandt alle Folk
Førte samme Tale,
Kaldte mildt som Friheds Tolk
Til Guds-Husets Sale,
Vidste godt, der under Tvang
Aldrig kunde fødes Sang,
Aldrig Pris og Glæde.

Folke-Aander trindt paa Jord,
Som vil Herren ligne,
Hvad af Sandhed i Jer bor,
Det vil Gud velsigne,
Naar for Hjærte, Ord og Aand
Frit I løser alle Baand,
Som er gjort med Hænder.

Frit at tænke, tale, tro,
Synge, hvad I skue,
Frit at lade Livet gro
Under Himlens Bue, —
Det er Eders bedste Sans,
Og den ligner ganske Hans,
Som er Menighedens.

Frit at prise al vor Æt,
Alle gjæve Fædre,
Tale Fædrelandets Ret,
Folkets Dyder hædre,
Slaa af Mark hver Udaadsmand,
Som tør krænke Fædres Land,
Skænde vore Minder. —

Det er Folke-Aandens Drift,
Hvor den kom tillive,
Det i Tale, Daad og Skrift,
Skal dens Storværk blive;
Alt hvad Ædelt Gud os gav,
Skal opstaa af Hjærtets Grav
Nu i Nyaars-Tiden!

O. Arvesen

68.

Egen Tone.

Hel tungt han efter sig Foden drog,
  Som før var saa rap;
Højt Lærken over hans Hoved slog,
  Men han hørte den knap.
Hans Sans var dummet, hans Kraft som død,
  Hans Daad forlængst gaaet i Glem,
Han angst fo'r sammen, dengang det lød:
  "Frem, Bondemand, frem!"

Men snart han følte, der veg et Tryk
  Fra Sjæl som fra Krop,
Han rettede langsom sin brede Ryg
  Og slog Øjnene op,
Paa Tinge hans Røst, i Kamp hans Sværd
  Har lydt, saa det havde Klem,
Men end det kalder dog fjern og nær:
  "Frem, Bondemand, frem!"

Ja sænker end du dit Blik mod Jord,
  Endskønt du er fri,
Og bærer endnu du af Lænken Spor,
  Du før smedet var i,
Og lyster det ej dig at stande som Værn
  For Frihed og Fædrehjem,
Er ikke dit Mod som din Arm af Jærn:
  "Frem, Bondemand, frem!"

Ja, frem! thi Maalet du ikke har naaet
  Med Sulet paa Bord!
Fra Frimands-Ret til Stormands-Daad,
  Saa gaar Vejen i Nord,

Ja, frem med Hjælp i den trange Tid,
Med Skatten, du har i Gjem,
Med Folkets slumrende Kraft og Vid —
"Frem, Bondemand, frem!"

Din Moder sidder nu gammel og træt,
Men frejdig i Hu,
Sin Alderdoms Trøst og sin tabte Ret
I dig venter hun nu,
Din Moders Hus er bleven et Skur,
Derinde Trækken er slem,
Det gælder at rejse den sunkne Mur —
"Frem, Bondemand, frem!"

C. Hostrup.

69.

Egen Tone.

Frihed! du Nordens kække Mø,
Badet i Blod, kun ej i Taarer,
Født paa den grønne, gyngende Sø,
Og med Malm i de svulmende Aarer:
Solbrun om Kinden,
Vild som en Bjørn og let som Hinden,
Sad du ved Strand med Muslingkrans
Og sang Takten til Sværdenes Dans,
Og lod Lokkerne flagre for Vinden.

Vingede Frihed! lange Aar
Pynted man dig med Fløjl og Flitter:
Tærne du var i Kongens Gaard,
Men en Fange bag gyldne Gitter.
Lønlig og stille

Sneg du dig til de Unges Gilde,
Nynned ved Strand din Barndoms Sang!
Da sprang Kongsporten op, saa det klang
Gennem Krigslarmens Dønninger vilde.

Genfødte Frihed! du, som nys
Vaagned ved Danmarks Moderhjærte,
Vaktes som Rosen ved Vaarsolens Kys,
Kom, deel hendes Fryd, hendes Smerte!
Styrk hende atter!
Tag hendes Aag, naar Byrden matter!
Læg dine unge Skuldre til!
Da forynges og sejre hun vil,
Hun og du, hendes genfundne Datter!

Chr. Richardt.

70.

Egen Tone.

Øjeblikket for hvert et Barn
Ligner en spraglet Sommerfugl,
Solbeskinnet med Sommerlyst,
Som ved Sankt Hans Dag, saa ved Jul.
Barnehaanden har altid Jl,
Griber i Graaden efter Smil,
Griber vel fejl, saa her, saa hist,
Griber dog Øjeblikket vist.

Øjeblikket for Svend og Mø
Er som en Drømme=Rejsefærd,
Jmmer Noget er splittergalt,
Snart er man fjern og atter nær;

Spring i Luften man gjør som helst,
Hartad forloren, hartad frelst,
Griber sædvanlig fejl hver Dag,
Uden ad Kys og Favnetag.

Øjeblikket for Mand og Viv
Er som den travle Høstens Tid,
Lejligheden maa gribes da,
Det man kun har for Slæb og Slid,
Øjeblikket er kostbar nu,
Alting gaar galt, det er en Gru,
Reddes maa lidt, hvor lidt det er,
Børnene skal ha' Noget hver.

Øjeblikket for Samling hver
Er som Goddag kun og Farvel,
Velfordrevet i Ro og Mag
Yder det En alt muligt Held!
Drømmen svinder med Ungdomsaar,
Lejlighed med det stærke Haar,
Livet er kort og Konsten lang,
Alt faar at gaa sin skæve Gang.

Øjeblikket mod Evighed
Er vel det mindste af alt Smaat,
Øjeblikket for Evighed
Det er dog baade stort og godt,
I det heldigste Øjeblik
Menneskets Køn sin Frelser fik,
Øjeblik hvert nu i hans Navn
Viselig brugt, gjør evig Gavn.

Grundtvig.

71.

Tone: Ensom og mørk.

Jord, i hvis Favn der hades, og der myrdes
Slægt efter Slægt,
Blodige Jord med al din Syndebyrdes
Vorende Vægt!
Hvor kan saa let din Himmelvej du følge
Rundt om den Sol, der skuer dine Saar
Og saa lysgrønt bølge
Vaar efter Vaar.

Jo; thi den samme, som har bundet Jorden
Lovenes Baand,
Som gav sit Folk i Orkenfjældets Torden
Loven i Haand —
Han la'r sin Sol hvert fattigt Straa forgylde,
Han er den Gud, som hører Støvets Bøn,
Som i Tidens Fylde
Gav os sin Søn.

Derfor om al vor Lykke skulde falme
Brat staa for Fald,
Altid fra Jorden en evig Takkesalme
Løfte sig skal;
Derfor hvor vældig Mørkets Aander virke,
Aldrig vor Bøn skal synke til et Suk,
Aldrig Herrens Kirke
Rokkes et Fnug.

Lær os da Jord paa Aandens Ornevinge,
Trofast som du,
Os om vort høje Himmellys at svinge
Trøstig i Hu,

Hente fra Ham alt Lys, som vi begære,
Hente fra ham Livsvarmen i vort Bryst,
Grønnes Gud til Ære,
Gyldnes til Høst.

Chr. Richardt.

72.

Tone: Velkommen fra de Døde.

Der er i Nordens Hjærte
En stille Længsel lagt,
Som gennem Lyst og Smerte
Vil bryde frem til Magt —
Sit Maal den ej ret kender,
Knap har den end et Navn —
Men Fremtids Haab den tænder
Af Kærlighed og Savn.

Det er den skjulte Vælde,
Det er den indre Trang,
Som føjer Dal til Fjelde
Og Skov til grønne Vang.
Alt som Naturens Floder
Den Trang er dyb og reen:
Tre Sønner af een Moder
Vil vorde tre i een.

Derfor sig selv at miste
Vil ingen af de tre,
Dog samlet til det sidste
De Nordens Aand vil se —
Hvorfor? — Hvortil? — Hvorledes? —
Vi gruble ej derpaa.
Lad Længslen endnu fredes,
Den vil sin Blomst nok faa.

Vi føle den, vi Unge,
Nu slaa i fulde Bryst —
Vi ville den udsjunge
Med stærk og frejdig Røst:
Svøm trygt paa Fremtids Bølge,
Du Nordens skjønne Haab!
Dig Nordens Sønner følge
Igennem Aandens Daab.

A. Munch.

V. Sagasange og Kæmpeviser.

73.

Egen Tone.

I Rosenlund under Sagas Hal,
Der gemmes hellige Minder,
Med sagte rislende Bølgefald
Den klare Søkkvabæk rinder.
Der er en Kalk saa sød og sval
Af dette Væld at tømme,
Og Nordens Mænd fra Fjeld og Dal
Gaa did i vaagne Drømme.

Thi Elven nynner et gammelt Kvad,
Der bæres vidt over Strande,
Om Asers Drot, som ved Bredden sad
Og drak af de rislende Vande.

Mens Sagas Aand i denne Drik
Det svundne aabenbared,
Stod Fremtids Syn for Odins Blik
Af Mindets Glans forklaret.

Vi vandred da til den klare Strøm
I Sagas fredede Rige.
Vort Nordens lyseste Fremtidsdrøm
Vil der af Bølgerne stige,
Thi Odins Æt har intet Væld,
Der mere liſligt kvæger,
End dette Haab for Nordens Held,
Der bor i Mindets Bæger!

J. S. Welhaven.

74.

Tone af Lindemann og Malling.

Sol er oppe, Skovens Toppe
Glimre alt som Gimles Tag!
Bud os bringer Hane-Vinger,
Hanegal om klaren Dag.
Vaagner, vaagner Danske Helte!
Springer op og spænder Belte!
Dag og Daad er Kæmpe-Rim.

Højt det gjalder, Luren kalder
Kæmper op af Morgenblund,
Stolper knage, Luer brage,
Blusse over grønne Lund.
Vaagner! ej til Gammens-Tale,
Vin og Smil i Konge-Sale,
Hildurs Leg er nu for Haand!

Rolf kan blegne, Bjarke segne,
Hjalte svømme i sit Blod.
Lejres Buer kan i Luer
Synke ned for Hjartvars Fod,
Han dog Marken ej beholde,
Før de Emmer vorde kolde,
Dræber ham den sidste Gnist.

Sol er oppe, Skovens Toppe
Glimre alt som Gimles Tag!
Bud os bringer Hane-Vinger,
Hanegal om klaren Dag!
Vaagner! vaagner, danske Helte!
Springer op og spænder Bælte!
Morgenstund har Guld i Mund.

Grundtvig.

75.

Egen Tone.

Habor kom fra Norges Fjelde,
Signe sad i Dannevang.
Uberørt af Aar og Ælde
Er den gamle Skjaldesang,
Om det Dyb som ingen bunder,
Ægte Kjærligheds Vidunder!

De hinanden tro i Døden
For hinanden Livet lod,
Blussende som Aftenrøden
Signes Bur i Lue stod,
Svanesang fra Retterstedet
Hæved sig i Habors-Kvædet:

Rask, I Svende, nøler ikke,
Griber kun i Top mig snart!
Højt i Vejret nu med Strikke
Hæver mig kun med en Fart!
Sødt det er paa Luftens Bølge
Fagre Brud! dig rask at følge!

Hører I det — Brag af Luer!
Seer I hist det røde Tag!
Seer i over Hallens Buer
Vajer Troskabs røde Flag!
Kærlighed fra Signes Kammer
Blusser ud i gyldne Flammer!

O, hvor det mit Hjærte fryder;
Ord du holdt, o Pige sød;
Over Hallen højt det lyder:
Lige tro i Liv og Død!
Hvad som Kvinde sødt du loved,
Som en Helt du holdt og voved.

Kærlighed kan aldrig dølges,
Blussende den bryder ud.
Smukt vi ud af Verden følges,
Som en Brudgom med sin Brud,
Aldrig briste, skønt de brage,
Rosen-Baand fra Ungdoms-Dage

Held da mig, som vandt i Støvet
Slig en trofast Venne-Viv!
Ensom ikke og bedrøvet
Ender jeg mit Kæmpeliv.
Med en Fylgje som den Bedste
Jeg skal Valhals Guder gæste!

Knytter mig med korte Tømmer
Kun til Luftens kolde Hest!
Døden mig til Fryd kun dømmer,
Bringer hvad mig huer bedst,
Høre skal i grønne Sale
Brat jeg Slag af Nattergale!

Lystig, lystig, op ad Stige!
Dybt jeg føler, vist jeg veed:
Selv ej i de Dødes Rige
Dør den ægte Kærlighed;
Signelil, min tro Veninde,
Hisset skal med Fryd jeg finde!

Højt i Syden som i Norden
Lyde skal vor Bryllups-Sang,
Ja, i Himlen og paa Jorden
Tone skal med Højtids-Klang:
Lige tro og lige ømme,
Salige de sammenstrømme.

N. F. S. Grundtvig.

76.

Tone: Nu skal det aabenbares.

En Kæmpe var paa Jorden,
Han sprang af Asarod,
Og vide kendt i Norden
Er Kæmpens Navn og Daad.
Som Sigurd Fofnersbane,
Han red med Guld paa Grane
Igennem Lueild.

Naar Solen monne lide,
Oprinder Jættedag,
Det var ved Midnatstide,
Han sov alt under Tag,
Da mægted Jættevælde
Den Prude helt at fælde
Ved lumske Niddingsid.

Det var hans fagre Kvinde,
Hun vaagned op i Blod,
Af trende Lig der inde
Udsprang saa rød en Flod;
Som Stenen var hun stille,
Ej kunde Taaren trille,
Og Hænder ej hun vred.

Hun bredte hvide Lagen
Alt over Kæmpens Lig,
Af Jammer var hun slagen
Og knuget bitterlig;
Saa dybt hun drog sin Aande
Alt i den store Vaande,
Som brat hun maatte dø.

De ædle Kvinder vilde
Paa Jammer raade Bod,
Opregnede med Snilde,
Hvad selv dem gik imod;
Men dog sad Gudrun stille,
Ej kunde Taaren trille,
Og Hænder ej hun vred.

Kun liden Gulrand vidste
Et Raad for Søster sin,
Hun drog alt bort med Liste
Af Sigurd tætte Lin,
Hun klapped ham paa Kinden,
Og løste frit for Vinden
Det lange, gule Haar.

Her er din elskte Døde,
Er han dig nu af Sind?
Se, hvor de Taarer røde
Nedrulle ham paa Kind!
Vil du dem ikke dysse,
Og til Farvel ej kysse
Den kære, blege Mund?

Da stedtes Gudruns Øje
Alt paa det gule Haar,
Hun maatte sig nedbøje
At kysse Kæmpens Saar;
Nu kunde Taaren flyde,
Nu kunde Klagen lyde,
Nu Hænderne hun vred.

Saa haardelig hun rørte
Sin Stemme da paa Borg,
Og der det Brynhild hørte,
Hun lo ad bittre Sorg;
Da blev der Ynk i Salen,
Thi begge brændte Kvalen,
Men Gudrun brat opsprang.

Alt i de øde Vange
Der kan jeg klage fri!
Der monne hun nu gange
Saa mangen vilden Sti;
Om Nætter og om Dage
Man hører hendes Klage
Alt over Bjerg og Dal.

Grundtvig.

77.

Egen Tone.

I alle de Riger og Lande,
Hvorhen jeg i Verden fo'r,
Jeg fægted med aaben Pande
For hvad jeg for Alvor tror.

En Ørn var mit Hjelme-Mærke:
Paa Brynjen stod Korsets Tegn.
Paa Skjold bar jeg Løverne stærke
I Hjerternes milde Hegn.

Naar Mænd jeg kasted min Handske,
Opslog jeg min Ridderhjelm!
De saa, jeg var Holger Danske
Og ingen formummet Skjælm.

Vil Dansken i Verden fægte,
Men dølger Aasyn og Navn,
Jeg veed, hans Aand er ej ægte,
Jeg tager ham ej i Favn.

Ingemann.

78.

Tone: Kung Karl, den unga hjelte

Nu vaagner Holger Danske
Med frisk og frejdig Aand,
Til Fjenden Ridderhanske!
Til Vennen varme Haand!
Fuldkarsk jeg kom til Mæle,
Med Sang jeg kom igen.
Godmorgen! danske Sjæle!
Jeg er blandt mine Mænd.

Frisk grønnes skal min Sommer
Trods alle Vintres Sne.
Hvor gamle Holger kommer,
I skal dog ung ham se.
Kun Mismod til mig skotter
Med Tvivl og Klageraab,
Afvejen, Klynkepotter!
Dansk Mand har modigt Haab.

Mit gamle Folk jeg kender,
Det er saa ungt som før!
I Holgers unge Venner
Det gamle Liv ej dør!
Jeg Liv og Tro forfægter:
Et Folk! en Drot! en Gud!
Bort, bort, hver kold Fornægter!
Hin Tro kun holder ud.

Nu rider jeg til Thinge
Og op til Kongens Gaard,
Helt djærvt skal Ordet klinge,
Hvor gamle Holger staar.

Djærvt Ord, men høvisk Tone!
Kun ærligt Blad fra Mund:
I Agt holdt Folk og Trone!
Ad Maanen tuder Hund.

Paa Røsten blev jeg ofte
Af ærlig Bonde kendt,
Og selv i Bondekofte
Af Stridsmænd og Student!
Paa Haandtag, Blik og Mæle
Jeg kender trofast Ven.
Godmorgen! danske Sjæle!
Jeg er blandt mine Mænd.

Ingemann.

79.

Tone: Der stander et Skib.

Hejmdal, han stander paa Himmelbjerg,
Som Gudhjems det levende Gjærde,
Og drikker han muntert den klare Mjød,
Da er ingen Fare paafærde.

Mødre han haver vel ni for een,
Og Søstre saa ere de alle,
Men skjønt han er viis, han veed dog ej,
Hvem Fader paa Jord han tør kalde.

Hundrede Mile paa hver en Kant
Han seer over Land, over Bølge,
Der kan ingen Jætte, der kan ingen Dværg
Ingen Trold for hans Øje sig dølge.

Græsset i Enge det hører han gro,
For ham nytter ej det at hviske,
Saa alle Smaa-Nisser de komme tilkort,
Om end de er noksaa poliske.

Sværdet han fører paa underlig Vis,
Det rækker saa vidt, som han tænker,
Man kalder det "Hoved" og synger derom:
Det hugger itu alle Rænker!

Hornet han blæser, blev vide berømt,
Thi over al Verden det lyder,
Ved Lyden opvaagner hver Kæmpe i Nord,
Og tænker paa hvad det betyder.

Gammel han fødtes, men ældes ej mer,
Idunnas Guldæbler det volde,
Guldtand for Ventand ham vorde i Mund,
Klanghornet sin Lyd skal beholde.

Guldtop, han rider paa Flakkebjerg,
Det er kun en liden Nordbakke,
Saa Foden han støder imellem paa Steen,
Og dermed han tager tiltakke.

Hejmdal kun sover som Fugl paa Kvist,
Thi meget han har at forsømme,
Naar Bladene ryste, de vække ham brat,
Han faar ingen Tid til at drømme.

Loke sig listed en Sommernat
Paa Sokker med Tyvenes Lykke,
Til Folkvangs-Buret i Gladhjems Dal
Og stjal da skjøn Frejas Guldsmykke.

Heimdal dog hørte hans lette Trin,
Han hørte og Guldbrase-Klangen:
Guldtyven han tugted ved Klingersteen,
Saa end det genlyder i Sangen.

Pint blev af Tyven det Brysingmon,
Der straaler som Kærligheds-Glansen,
Det bærer skjøn Freja med Fryd paany
Som Dronning i Havfru-Dansen.

Grundtvig.

80.

Egen Tone.

I gamle Dage det var en Gang,
At Danske Folk var i Kongetrang,
De Gode græd og de Onde lo,
Hvor Ingen hegner, kun Torne gro.

Da kom en Snekke for fulde Sejl,
Med Løve-Hoved og Hjærte-Spejl,
Med Guld og Vaaben og Stads ombord,
Men ikke en Sjæl ved Mast og Ror.

Der var dog Liv, for en lille Dreng
Alene laa i den store Seng.
En Neg var bunden med Ax og Straa,
Den hviled Drengen sit Hoved paa.

Og hvor han sov, baade spæd og spag,
Der vajed over et Kongeflag,
Saa liljehvidt og saa rosenrødt,
Som kun hos Freja paa Kinden mødt!

Hvor det i Landet blev hørt og spurgt,
Det tyktes Alle et Jærtegn stort.
De hviskéd: Barnet er Odins Søn,
Til Hjælp os skikket fra ham i Løn!

De satte Regen da paa sin Rod,
Hvor Danedrotten han ellers stod,
Saa tog de Store den Lille op
Og kønt ham satte i Aretop!

Da Nyt man spurgte med Vaabengny,
Og højt det gjalded i vilden Sky:
"Hil dig, vor Konning, bliv rund og bold!"
Saa Skjalde sjunge om Danmarks Skjold.

Grundtvig.

81.

Egen Tone.

Skjøn Freja hun havde et Smykke af Guld,
Smykke af Guld,
Der skinned ej Mage dertil over Muld,
Og det var Brysing, det bedste Guld-Mon.

Den Spillemand Loke var :,: snedig og snu, :,:
Til Frejas Guldsmykke stod Legerens Hu.

Og det var om Natten skjøn, :,: Freja hun sov, :,:
Da listed sig Loke som Ræven paa Rov.

Da blev der en Jammer i :,: Asernes Gaard, :,:
Som havde ej været i tusinde Aar.

Skjøn Freja hun var deres :,: Glæde og Lyst, :,:
Det voldte Guldsmykket, hun bar paa sit Bryst.

Forsvunden var nu hendes :,: Yndigheds Duft, :,:
Som alle smaa Blommers, naar Sne er i Luft.

Godt Raad vidste Hejmdal, :,: den vittige Dværg, :,:
Han blæser Guldhornet paa Himlingebjerg.

Hejmdal kan høre, :,: hvor Græsset mon gro, :,:
Han hørte og Lyden af Legerens Sko.

Hans Sværd kaldes Hoved, for :,: han er saa klog, :,:
Han kan alle Runer i Nornernes Bog.

Han strebes med Loke ved :,: Spillemandsø'r, :,:
Guldsmykket han vristed ud af hans Kløer.

Sig selv er skjøn Freja nu :,: blevet igen, :,:
Og Hejmdal han er hendes trofaste Ven.

Og nu er der Glæde i :,: Asernes Gaard, :,
Som ej der har været i tusinde Aar.

Og nu er der Gammen i :,: dejligste Vang, :,:
For der synger Freja sin Guldsmykke-Sang.

Og Loke, forgæves han lister omkring,
Lister omkring,
Han hører vel Sangen, men seer ingen Ting.
Og det var Brysing, det bedste Guld-Mon.

Grundtvig.

82.

Egen Tone.

Ønsket er lig en yndig Mø
Med Guldbaand om flagrende Lokker,

Hun er af dem, som aldrig kan dø,
En lille livsalig Gudinde,
Mens Bøgen har Blade.

Kaldes hun paa, hun kommer brat,
Og trøster sin Ven hele Dagen,
Sidder ved Sengen den lange Nat
Og lægger sin Haand ved hans Hjærte.

Stoles hun paa, da gjør hun blid,
Og hun skuffer Ingen med Løfter,
Siger sin Ven det selv med Flid:
Jeg kan ikke nær, hvad jeg ønsker.

Fylla, det er hendes Navn i Nord,
For Lykken i hele sin Fylde
Ønsker hun alle de Smaa paa Jord
Som Aser og Vaner de Store.

Dybt er hun rørt af Friggas Graad,
Som rinder af Sorg over Balder,
Er og betroet hvert Løndoms-Raad,
Som Friggas udkaarne Veninde.

Moderlighed! du ved det godt,
Hvad ellers du ikke tør nævne,
Bly, som du est, for Verdens Spot,
Du Fylla betroer i det Stille.

Fylla hun sad i Fensal tro,
Mens Hermod til Hel red paa Slejpner,
Faa det kun ved, hvad da de To
I Enrum betroed hinanden.

Alle dog i det gamle Nord
Derom vidste nok at fortælle,
Hvad til de To med Venskabs-Ord
Skjøn Nanna gav Hermod at bringe.

Fylla da fik en Guldring skjøn,
Og godt har den Ring at betyde:
Ønskernes Mø fik Ønskeløn,
Det bædste, hun vil, skal opfyldes.

Times det skal, vel sent men sødt
Det bædste af Ønskerne alle,
Tidlig det lød om Liv i Dødt:
Gid Balder maa komme tilbage.

Ønsket det gaar som Folk paa Jord,
De fødes, de færdes, de daane,
Fødes igjen paa Fyllas Ord,
Naar selv hun dem bar under Hjærte.

Fælles vi har med Fædres Køn
Det Ønske, som aldrig skal briste,
Ønsket for Odins bædste Søn:
Livsalig han Hel overvinde!

Fælles vi har med Mødres Køn
Det Ønske, som tit blev til Latter:
Gid vi maa se en Dattersøn
Af Fredegod voxe paa Marken.

Tidt har vi holdt det dødt i Favn,
Men nænte det ej at begrave,
Var det om Land med bittert Savn,
Som Danemænd gamle Kong Frode.

Tidt fik det Liv og Smil paany.
Det voldte, skjøn Fylla! din Aande,
Deraf vi ved, at højt i Sky
Det hvilet sig har ved dit Hjærte.

Fredegods Tid med Hjærtets Guld
Ej glemmer den graadfagre Dise,
Ønsket derom i sorten Muld
Ej synker, mens hun føder Sønner.

Ønsket, trods Død, har gode Kaar,
For Fylla igjen det opvækker,
Indtil i Danmarks Gyldenaar
Livsalig det stædes til Hvile,
Mens Bogen har Blade.

Grundtvig.

83.

Tone: Vift stolt paa Kodans Bølge.

Velkommen fra de Døde,
Du gamle Nornegjæst,
Som nys i Morgenrøde
Stod op til Folkefest!
Du vandred vidt paa Jorden,
Fortæl os hvad du saa,
Og aabenbar os Norden,
Saa vi os selv forstaa.

Du havde jo din Vugge
I Danmarks grønne Lund,
Da Thor med sine Bukke
Fo'r over Øresund,

Da Odin paa sin Ganger
Red over Østersø,
Da Hjarne Frodesanger
Blev kronet under Ø.

Du kjender dem jo alle,
Som straalet har i Nord,
Med Helte og med Skjalde
Du skifted Gammensord;
Du saa og hvad der voldte,
At Nordens Helteold
Som Sverigs Karl den Tolvte
Blev skudt i aabent Skjold.

Tag Bladet nu fra Munden,
Isskjænk os Vinen klar,
Tag op fra Harpebunden
Det Lys, du længe bar:
Tænd det, saa hvad du siger
Vi paa din Mund kan se,
Og se at Nordens Riger
Var altid Et i Tre.

I Upsala og i Lejre
Og gamle Nidaros
Skal over Døden sejre
Med Nordens Aand din Ros;
Og hvor du laa begravet
Engang paa Aanders Vis,
Fra Island over Havet
Gjenlyde skal din Pris!

Grundtvig.

84.

Egen Tone.

Brede Sejl over Nordsjø gaar,
Højt paa Skansen i Morgnen staa
Erling Skjalgsøn fra Sole,
Spejder over Hav mod Danmark:
Kommer ikke Olaf Trygvason?

Seks og Femti de Drager laa,
Sejlene faldt....mod Danmark saa
Solbrændte Mænd, .   .da steg det:
Hvor bliver Ormen Lange?
Kommer ikke Olaf Trygvason?

Men da Sol i det andet Gry
Steg af Hav uden Mast mod Sky,
Blev det som Storm at høre:
Hvor bliver Ormen Lange?
Kommer ikke Olaf Trygvason?

Stille, stille i samme Stund
Alle stod, ti fra Havets Bund
Skvulped som Suk om Flaaden:
Tagen er Ormen Lange,
Falden er Olaf Trygvason!

Siden efter i Hundred Aar
Norske Skibe til Følge faar,
Helst dog i Maanenætter:
Tagen er Ormen Lange,
Falden er Olaf Trygvason.

Bj. Bjørnson.

85.

Tone: Dankongen og Hr. Asbjørn Snare.

Slaverne raadte paa Østersø,
Skoven staar dejlig og grøn,
Kvinderne sukked fra Ø til Ø!
Den Sommer og den Eng saa godt kunne sammen!

Nøden var stor, men og Hjælpen nær!
Det var Kong Valdemars Herrefærd.

Aksel og Esbern var Brødre to,
Tvillinger bedre paa Jord ej gro.

Sammen de bejled til Pris under Ø,
Sammen de sejled fuld høj en Sø.

Valdemar Fader og Valdemar Søn
Æred dem begge i Lys og Løn.

Sammen de sove i Danevang,
Sammen de svæve i Heltesang.

Valdemar Sejer i Kjortel rød,
Blegned over de Heltes Død.

Sejer ham fulgte vel trindt paa Sø,
Venner han savned dog under Ø!

Længe han leved den Danebrot,
Danemarks Haab blev med Haaret graat.

Sammen de sank i Kvæld paa Vaar,
Sammen de sov i mange Aar.

Danemarks Haab i Moderskød
Immer dog sover med Kinden rød!

Derfor med Vemod lys og blid
Mindes vi Valdemarers Tid.

Mindet vel lader som ingen Ting,
Er dog et lønligt Klippespring.

Immer det risler; engang paany
Haabet sig svinger som Fugl i Sky.

Fuglen har sunget og synger end:
— Skoven staar dejlig og grøn —
Valdemarstiden oprandt igjen!
Den Sommer og den Eng saa godt kunne sammen!

Grundtvig.

86.

Tone: Rabna-Brydlaupet i Kraakelund

Yderst mod Norden lyser en Ø
Klart gennem Isslag og Taage,
Der ved en Bjærgild, som aldrig kan dø,
Oldtidens Billeder vaage,
Derfra gaar Sagnet vidt over Sø
Som en Maage.

Op til det sælsomme Ejland drog
Først vore herlige Fædre,
Med sig fra Norge de Højsædet tog
For at oprejse det bedre,
Norrønamaal de i ensomme Krog
Skulde hædre.

Medens det synkende Nordens Magt
Deltes og maatte forsage,
Blev der paa Island bevaret og lagt
Livsſæd for kommende Dage;
Der nu et Tegn paa Stammernes Pagt
Staar tilbage.

A. Munch.

87.

Egen Tone.

Vindene suse, og Voverne gaa
Mod det fremmede Land,
Kong Valdemar sejler paa Bølgen blaa;
Det hellige Kors vil han plante paa
Den Hedningestrand.
Fra Himlen er Danebrog falden.

Hans Kæmper følge med Skjold og Stang
Til Hedningestrand,
Og Præsterne følge med Messesang,
Og Skjaldene drage med Harpeklang
Til den fremmede Strand.

Bispen han taler et Mandbomsord:
"Kast Ankeret ud!
Om Fjenderne myldred som Støv paa Jord,
Vi have dog Sejeren med om Bord,
Ti med os er Gud."

Der stod en Strid paa den fremmede Strand
Med Bulder og Gny;

De Hedninger stimled saa tykt som Sand,
Dem lysted at dræbe hver kristen Mand;
  De tuded i Sky.

Og Kæmperne strede med Skjold og Stang,
  Med Dommedagsslag,
Og Præsterne strede med Bøn og Sang,
Og Skjaldene hæved en Harpeklang
  Blandt Sværdenes Brag.

"Staa fast, staa fast, hver en Danemand,
  Som paa Korset tror!
Og rinder vort Blod paa den fremmede Strand,
Staar Paradisporten os aaben paa Stand
  Alt efter Hans Ord."

Da skilte sig Skyernes dunkle Grund,
  Det blænded som Lyn,
Der svæved et Banner i samme Stund
Med snehvidt Kors i den røde Bund
  For Heltenes Syn.

Og frem gik Dansken, og Sejrens Sang
  Steg vældig mod Sky. —
Gud lader det Banner end mangen Gang
Høit flyve med Sejr over Kampens Vang,
  Og frelse paany!
Fra Himlen er Danebrog falden.

Lembke.

88.

Tone: Mens Nordhavet bruser.

Kolombo leged ved Havets Rand,
Opvokste for Vind og Vove,
Og drømte sødt om det skjulte Land,
Med Guld og grønne Skove,
For ham var Havet ej mer end Dam,
Han knap sig ønsked en Fjederham.

Han kun sig ønsked et Snekkepar,
Til Langeledsfærd mod Vesten,
Med Jordens Runding, hans Tro det var,
Det gik af sig selv for Resten:
Fra Vesten ud, kom man Øster ind,
Til Guldets Hjem og til Lykkens Tind!

I Syd han sejled, og saa i Nord,
Til Issen begyndte at graane,
Man bad med Latter ham, paa hans Ord,
Kun reise til Sol og Maane:
Hvor skarpt man spottet, hvor højt man lo,
Urokket dog blev hans Kæmpetro.

I Vogterhytte og Kongesal
Han sagde med samme Tone:
Jeg ud kun farer som Admiral,
Og kommer igjen med Krone,
Ti Sættekonge jeg være vil
I Verdensdelen, jeg styrer til!

Hans Kæmpemine, hans Kongeord,
Var farlige Anstødsstene,
Af Majestæter paa denne Jord

Dem taalte en Dronning ene,
Kun Isabella i Gyldensal
Gav Verdenshavet en Admiral!

Frimodig hejsed han Sejl i Raa,
En Morgen, før Sol var oppe,
Og om hans Fart over Bølgen blaa
Gik Ry mellem Stjernetoppe;
Ti Han, som raader for Jord og Hav,
Til Gaade-Landet ham Medbør gav.

Han foer saa vide, med Staal i Bryst,
At Stjærnerne Farve skifted,
Han kom tilbage fra Hajtis Kyst,
Og sagde: Jeg Riget stifted;
Og Majestæter med Brodernavn
Han gik i Møde og tog i Favn!

Af al den Vælde, og alt det Guld,
Som Spanien vandt saa fage,
Kun Rygtets Bobler og Kubas Muld
Med Styrmandens Ben er tilbage,
Men Verdenshavet til fjerne Ø
Endnu dog kaldes den spanske Sø.

Og naar den fortner, en Solskinsdag,
Af tusinde Master høje,
Og dejlig vajer al Verdens Flag
I Stavn under gyldne Fløje,
I Glans man skuer Kolombos Daad,
Og skimter Himlens forborgne Raad!

Grundtvig.

89.

Tone: Blomstre som en Rosengaard.

Han var ingen mægtig Aand,
Mark-Evangelisten,
Dog et Redskab i Guds Haand,
Ret en Hjertekristen,
Sund i Troen, mild og øm,
I sin Daad og i sin Drøm
Barnlig Gud hengiven!

Kirke lav han grunded her,
Tusind Aar tilbage,
Ej med Bram og Herrefærd,
Men med Suk og Klage,
For det var saa grumme Smaat
Her med Ondt saa vel som Godt,
Uden Martyrkroner!

Snart i fyrretyve Aar
Han til Kronen bejled,
Og sov hen med bange Kaar,
Som den var forfejlet,
Savned dog ej Himlens Trøst,
Stoled paa en Glædeshøst,
Efter Taaresæden!

Tusindaaret nys udrandt,
Sæden ej uddøde,
Marken dog endnu ej vandt
Ros og Ry for Grøde:
Alt gik sent og alt var Smaat,
Lidt af Ondt og lidt af Godt,
Ingen Martyrkroner!

Kraft dog har paa Troens Grund
Badet og Guds-Bordet.
I vort Hjærte og vor Mund
Lifligt er Guds-Ordet,
Ved den gode Hyrdes Røst
Hjorden føler Aandens Trøst,
Følger ham alene!

Kærligheden blev ej kold,
Det er Hjærtets Ære,
Derfor sikkert mange Fold
Marken dog skal bære,
Sent men født, det er vor Trøst
Som Ansgars, en Glædeshøst
Kroner Taaresæden!

I Guds Time da Guds Ord,
Hjærtelig omfavnet,
Videre herfra paa Jord
Gaar i Jesus-Navnet,
Gaar med Kærlighedens Sang,
Med Guds Fred fra Danevang,
Trøstig gennem Ilden!

Gud ske Lov i Jesu Navn
For Evangelisten,
Som, trods Aandelynets Savn,
Var en Hjærtekristen,
Egned sig til Mærkesmand
Just i vore Fædres Land:
Banen paa det Jevne!

Grundtvig.

90.

Tone: Kong Kristian stod ved højen Mast.

I Kongedybet stod et Slag
  I Røg og Damp,
Der stod i Vaar en Højtidsdag,
Hvor Nelson gav det glatte Lag,
Med Lyn paa Lyn i Tordenbrag,
  I Røg og Damp,
Men Danebrog man saa dog grandt
Som Løve staa mod Elefant
  I Kamp.

Det var i sjette Fredriks Tid,
  Mens han var ung,
Da, efter Freden lang og blid,
Sin Prøve stod i skarpen Strid
Vor Løve, som fra Arilds Tid
  Var immer ung:
Thi mens de gyldne Hjærter slaa,
Ej vorder Sølvhaars-Kronen graa
  For tung.

I Kongedyb en Prøvesteen
  For Heltemod,
Hvor der var mer end to mod en,
Har gjort som Guld den Sag saa ren:
Paa Danebrog og Prøvesteen
  Var Heltemod,
Da Thurah faldt med samme Ros,
Som Lassen og som Villemos
  De stod!

Med Danebrog der stak i Sky,
    Med Bølgen blaa,
Foer vidt om Land det stærke Ry,
At Danmark rejste sig paany,
Med Løvebrøl i højen Sky,
    Fra Bølgen blaa;
Kun i den sidste Røg og Damp
Skal Mindet om Skærtorsdags Kamp
    Forgaa!

I Frederik den Sjettes Tid
    Stod Dansken op
Af Fredens Skød, med Kraft til Strid!
Med Heltedaad, med Kunst og Vid
Det Danske Navn i Fredriks Tid
    Stod herlig op!
Det stige nu, trods Vejr og Vind,
Fra Kongedyb til Ærens Tind
    Og Top!

For gamle Danmarks Løver blaa
    I gylden Felt,
I Kreds af Hjærter, som kan slaa
Med Ungdomskraft, trods Lokker graa,
Lad runge over Bølgen blaa,
    I Sund og Belt,
Et Hurraraab med Fynd og Klem,
Saa paa hvert Dæk der springer frem
    En Helt!

Grundtvig.

91.

Egen Tone.

Være Fred med Eder Alle!
Dem vi saa i Kampen falde;
Hver saa uforsagt og glad
Stred for Konge, Land og Stad;
I det rædselsfulde Møde
Kjækt I stode, stred og døde.

Østerhavets Bølger bare
Overmægtig Fjendeskare.
Myndig os vor Uven bød
Vælge mellem Haan og Død.
Da, da gik I ham imøde,
Stode, strede, faldt og døde.

Kampens Ild blev ved at brænde,
Rundt omkring faldt Ven og Fjende,
Skarer styrtede for Fod,
Strømme flød af Helteblod,
Hver saa sig og Broder bløde,
Men stod fast og stred og døde.

Være Fred med Eder Alle!
Vi Jer ej tilbagekalde,
Græde ej ved Eders Grav,
Hvor den er i Jord og Hav;
Men med Tak og Pris og Hæder
Broderlig vi mindes Eder.

Ja, med Takkesang vi møde,
Thi det var for os I døde.

Tak for Eders Heltemod!
Tak for hver en Draabe Blod;
Tak, I dyrebare Sjæle!
Evigt er Jert Eftermæle!

Abrahamson.

92.

Til en færøisk Folketone.

Paaskeklokken kimed mildt fra den Danske Kyst,
Meldte over Lande dog om saa haard en Dyst.
Slutter Kreds og staar fast, alle Danske Mænd!
Gud han raader, naar vi fange Sejer igen.

Listet var i Mulm og Nat hid den tydske Hær,
Knap de Danske Drenge fik Tid at spænde Sværd.
Slutter Kreds o. s. v.

Aabent Bryst var Landeværn, Mod var Mandeskjold;
Tydsken maatte bygge af egne Lig sin Vold.

Kuglen peb, og Sværdet sang til Kartovers Brag;
Tydsken maatte lære det Danske Sprog den Dag.

Over Tyras brustne Led Blod i Strømme randt;
Tydsken maatte købe hel dyrt, hvert Fjed han vandt.

Vegen er for Overmagt liden Flok tilsidst;
Men af Danmarks Ære den intet haver mist'.

Blegnet er saa mangen Kind, færre er de Faa;
Men for Danmærks Ære vi end er nok at slaa.
Slutter Kreds og staar fast, alle Danske Mænd!
Gud han raader, naar vi fange Sejer igen.

Ploug.

93.

Egen Tone.

Slumrer sødt i Slesvigs Jord,
Dyrekøbt den blev ved Eder!
Sommeren sit Blomsterflor
Over Eders Grave breder;
Mindet flyver som en Fugl
Hen til Slesvigs grønne Vange,
Synger der fra Gravens Skjul
Ensomt sine simple Sange!

Ensomt, thi de brustne Blik
Ingen kærlig Haand har lukket,
Ingen Ven Jert Haandtryk fik,
Ingen hørte Afskedssukket.
Men for Danmark Sukket lød,
For dets Fremtid, for dets Lykke —
Hvil da sødt i Jordens Skød,
Hvil da sødt i Gravens Skygge!

Mindets Fugl nu søge vil
Tidt til Eder hen, J Kære!
J, som med Begejstrings Ild
Stred og faldt for Danmarks Ære!
Seer da Lønnen for Jert Mod:
Slesvigs Land er atter vundet!
Blodet binder — med Jert Blod
Har i det for evig bundet.

Skjøn er Døden, som J fik,
Ingen skjønnere der findes —
Derfor vil med vaade Blik
Heller ej vi Eder mindes;

Men hvor Danske Hjærter slaa,
Og hvor Danske Toner klinge,
Skal med Stolthed Store, Smaa
Fædrelandets Tak Jer bringe!

H. P. Holst.

94.

Tone: Paaskeklokken kimed mildt.

Rundet har sig Aarets Kreds
Fra hin Søndag stil',
Da Kong Fredrik lukked
Sit milde Øje til.
Slutter Kreds om hans Grav, alle Danske Mænd!
Thi vor Fremtids Banner vajer over den.

Da det var, som Danmarks Dag
Sluktes med hans Blik,
Som en Natteskygge
Hen over Folket gik.

Da det var, som Danmarks Held
Blegned med hans Kind:
Onde Varslers Angest
Laa tungt paa Folkets Sind.

Og hvad vi fornam hin Dag,
Er fuldbyrdet alt:
Hans og Tyras Virke
Foruden Sværdslag faldt.

Sønderjyllands dyre Jord
Er i Fjendevold,
Plettet Danmarks Ære
Og brustent Rigets Skjold.

Danmarks gode Tid er endt
Fimbulvinter kom;
Trængsel, Strid og Møje
Forkyndte Nornens Dom.

Hvad Kong Fredrik var for os,
Glemme vi dog ej;
Thi hans lyse Minde
Skal vise os vor Vej.

Frihedsbrevet, han og gav,
Stande skal ved Magt;
Thi ej bedre Værge
I Folkehaand blev lagt.

Og som han mod Høj og Lav
Lige jevn var selv,
Loven imod Alle
Skal gjøre lige Skel.

Leve vi vort eget Liv
Paa vor egen Vis,
"Frederik den Danske"
Det vorde skal til Pris.

Stræbe vi mod Broderpagt
I trefoldigt Nord,
Træde vi vor Konges,
Vor tabte Høvdings Spor.

Saadan skal Kong Fredriks Aand
Gaa fra Slægt til Slægt,

Og hans Hæder leve
I Folkets Varetægt.
Slutter Kreds om hans Grav, alle Danske Mænd!
Thi vor Fremtids Banner vajer over den.

Ploug.

95.

Tone: Yderst mod Norden lyser en Ø.

Lige som Vølven i Nord=Folkets Gry
Steg over Sagnenes Vande,
Talte om alt under Hav, over Sky,
Dukked som synkende Lande, —
Talen tilbage, evindelig ny,
Skulde stande; —

Saadan i Nord=Folkets Nytid han staar, —
Under nys dukked hans Pande, —
Synerne efter som Solskyer gaar
Over de havslagne Lande; —
Nord=Folkets Udsigt i tusinde Aar
Skal de rande.

Ikke fra Drømmenes taagede Strand
Samled sig Grublerens Syner;
Nej, af det Kærligheds Havdyb, hvis Rand
Evigheds=Haabene bryner; —
Aanderne aner et glimtende Gran,
Naar det lyner.

Synerne tog ham; — for mægtige Haand
Hjærternes Strengeleg bæved,
Folkene rejste sig, Fædrenes Aand
"Kampaanden" Kampraabet hæved,
Synligt det blev paa de bristende Baand
At den leved.

Yndig igen som i sommergrøn Li
Slynged sig Sangene stille,
Spejled med Morgenens Rødme sig i
Daabsordets viede Kilde,
Lokked hvert Haab med Guds-Længsel i,
Did det vilde.

Nordiske Folk, vi ved Seerens Grav
Synker i Knæ for vor Fader,
Raaber, at han, som os Synerne gav,
Vejene ogsaa oplader!
Vantroens Strømme skil med din Stav
Du, vor Fader!

96.

Tone: Och juugfrun.

Hr. Villemand og hans Mø saa pur,
— Strængen er af Guld —
De leged Guldtavl i hendes Bur.
Saa liflig leged han for sin Jomfru!

Og hver Gang Guldtærningen randt omkring,
Da randt der en Taare paa Jomfruens Kind.

"Skjøn Jomfru, hvi er I saa sorrigfuld,
Og monne I græde for røden Guld?

Hvad heller mon er det for Sadel og Hest,
Hvad heller for mig, at jeg har Eder fæst?"

"Jeg græder slet ikke for Guld eller Hest,
Ej heller jeg græder, for I mig har fæst.

Jeg græder alene for Blidebro,
Der sank til Bunds mine Søstre to."

"I skal ikke græde for Blidebro,
I rider min Ganger med røde Guldsko.

Og alle mine Svende, de sidde paa Rad,
De vogte Eder vel for det kolde Bad."

Den Jomfru, hun red over Blidebro,
Da snubled hendes Ganger paa fire Guldsko.

Der gled hendes Ganger med femten Guldsøm,
Og Jomfruen sank for den stridige Strøm.

Den Jomfru oprakte sin hvide Haand:
"Min ædelig' Herre mig hjælpe til Land!"

Hr. Villemand taler til liden Smaadreng:
"Du hente mig Harpen med røde Guldstræng!"

Hr. Villemand gik sig for Strømmen at staa,
Saa mesterlig kunde Guldharpen han slaa.

Han leged med Læmpe, han leged med List,
Ej rørte sig Fuglen og Løvet paa Kvist.

Han leged med Styrke, han leged med Gny,
Det gjælded i Bjerge, det runged i Sky.

Da revnede Barken paa Birk og paa Eg,
Og Hornene sprang af det brølende Kvæg.

Og saa slog han Harpen tilbunds i Harm,
At ud blæste Kraften af Troldens Arm.

Herop maatte Trolden fra dyben Sø:
"Hold op med din Ringlen, her er din Mø.

Her er med hende hendes Søstre to,
Du lade mig nu volde*) Vandet i Ro!"

*) Have i Vold, raade for.

"Velkommen den Ene, velkommen de To!
Men aldrig skal du volde Vandet i Ro."

Hr. Villemand Sværdet uddrog fuldglad,
Og flakte faa Trolden hin Arge midtad.

Han trøsted sin Kære og Søstrene to:
— Strængen er af Guld —
"I ræddes aldrig mer for Blidebro!"
Saa liflig leged han for sin Jomfru!

97.

Egen Tone.

Højt blusser Luen over Lejreborg;
I blodrød Glans den flammer gennem Natten,
Hvor Kæmper tumles under Had og Sorg,
Mens Hjartvar røver Danmark Kongeskatten.

Højt blusser Luen over Lejregaard;
Rolf Krake mellem sine Kæmper blegner,
Men over Brandens Skin en Kvinde staar, —
Det Saga er, som paa sin Tavle tegner.

Højt blusser Lejren; i dens røde Glans
Hun rister Runen ind for alle Tider,
Saa hver Gang Folket har historisk Sans;
End hendes Billeder forbi os skrider.

Højt blusser Luen! det er Lejres Brand,
Hvor Troskab bløder, men hvor Falskhed falder,
Thi Danerfolket flokkes Mand ved Mand.
— End tegner Saga op i hver Tidsalder. —

Jacob Harrekilde.

98.

Tone: Hvor der vindes Laurbærkranse.

Aandesyn fra gamle Dage,
Valhals Guder, kom tilbage!
    Drot for Stammen,
    Fylk os sammen!
Spænd dit Belte, stærke Thor!
Lyse Frej, dit Sværd du svinge!
Højt lad, Hejmdal, Hornet klinge!
    Naar I skue
    Surturs Lue
Nærme sig til Eders Nord!

Kom tilbage med det høje
Maal for Mandens Sind og Øje,
    Med de milde
    Længslers Kilde,
Med Bedrifters Sejerskor!
Kom tilbage med det stærke
Præg af Stammens Modermærke,
    Med det rige
    Broderlige
Hjærteslag i hele Nord!

Fælles Minder, som vi eje,
Lyser paa vor Fremtids Veje,
    Saa vi hildes
    Ej og skilles,
Men gaa frem i samme Spor.
Fælles skal vor Stræben være!
Een vor Tro og een vor Ære!
    I den gamle
    Aand vi samle
Et frit og mægtigt Nord!

Ploug.

VI. Af Menighedens Lovsang.

99.

Egen Tone.

Eller: Kommer hid I Piger smaa.

Ordet var fra Arilds-Tid,
Var og er og bliver,
Hvad vor Sjæl gjør vred og blid,
Knuser og opliver:
Ordet, som et Torden-Slag,
Ordet, som et Vaaben-Brag,
Ordet, som det lyder!

Tungen ligger Hjærtet nær,
Talen i dets Tone,
Den er alle Hjærter kær,
Kan al Tvist udsone,
Ordet, som et Harpe-Slag,
Ordet, som et Favne-Tag,
Ordet, som det lyder!

Talens Strøm er Livets Flod,
Som den her kan rinde,
Risle-Bæk ved Blomster-Fod,
Fos fra Klippe-Tinde,
Ordet, som en Bølge-Gang,
Ordet, som en Havfru-Sang,
Ordet, som det lyder!

Ord ej blot fra Mund til Mund
Gaar til Verdens Ende,

Farer og i allen Stund
Mellem Verdner tvende,
Ordet, som et Jule-Bud,
Ordet, som en Bøn til Gud,
Ordet, som det lyder!

Af Guds Ord blev Jorden grøn,
Af det Bølger blaane,
Af Guds Ord blev Himlen skjøn,
Skinner Sol og Maane,
Ordet, som er Lys og Liv,
Ordet, som et Guddoms-Bliv,
Ordet, som det lyder!

Af Guds Ord en Efterklang
Alle Fugle sjunge,
Af det lagdes Ord og Sang
Paa vor bløde Tunge:
Ordet, som en Klokkeklang,
Ordet, som en Vugge-Sang,
Ordet, som det lyder!

Om sig selv Oplysning skjøn
Har Guds Ord os givet:
Det er Guds eenbaarne Søn,
Udtryk af Guds-Livet,
Ordet, som Guds Ja med Liv,
Ordet, som et Almagts-Bliv,
Ordet, som det lyder!

Aandens Røst kun raader Gud,
Hjærtets halv vor egen,
Lyder med i Jule-Bud,
Ligner Strænge-Legen,

Svarer, som en Efterklang,
Til Guds Engles Julesang,
Alt som Ordet lyder!

Livets Brød i allen Stund,
Ogsaa midt i Ørken,
Det er Ordet af Guds Mund,
Det gjør Sjæle-Styrken,
Ordet, som et Æreskud,
Ordet, som et Englebud,
Ordet, som det lyder!

Grundtvig.

100.

Egen Tone.

Jeg fandt en Trøst, da Byrden tungest laa,
Mit vaade Blik et dejligt Billed' saa,
Jeg spurgte Gud: Hvi bøjer Korset ned?
Et Svar jeg fik, det gav mig atter Fred:

Dit Kors, det er et Favntag jo saa ømt,
Et Favntag, hvorom Verden ej har drømt;
Det varsler om, Du hviler i min Favn,
Det vidner om, du vandt et Barnenavn.

Et Favntag, ja, nu skuer jeg det grant,
Et Favntag Barnet hos sin Fader fandt;
Naar Han den Spæde trykker til sin Barm,
Da hviler Barnet i sin Faders Favn.

Da kan det skee, den største Kærlighed
Omfavner fastere, end selv den veed,
Og Barnet ømmer sig og græder smaat,
Skønt Kærligheden mente det saa godt.

Ja, jeg er svag, derfor jeg fældte Graad,
Da Korset saared' med sin skarpe Braad;
Mit Kød gjør ondt, men Aanden takker til,
At Du, min Frelser, saa mig favne vil.

Saa vil jeg rolig ligge ved dit Bryst,
Og lulle Hjærtet ind ved denne Trøst:
Du elsker mig, derfor Du favner fast,
Det er min Trøst, om end mit Hjærte brast.

Men jeg er svag, min Sjæl er syg og mat,
Ræk Livets Roser mig i Smertens Nat!
Og skal mig Korset atter bøje ned,
Lad mig dog smage, det er Kærlighed!

Vilh. Birkedal.

101.

Egen Tone.

Vor Alderdoms Trøst og Støttestav,
Det er den Aand alene,
Som Frelseren os til Trøster gav,
Med klare Ord og rene,
Med Livets Ord af Herrens Mund,
Med Troens Ord af Hjærtensgrund,
Med Kærlighedens Glæde.

Trods Fjendernes bitre Ynk og Spot
Han veed det saa at mage,
Guds Menighed har det lyst og godt
Paa sine gamle Dage,
Et himmel=kærligt Brudesind,
I Hjærtet Fred og Smil paa Kind,
Guds Paradis for Øje!

Den spejled sig tidt paa Jorden saa
I alderstegne Kvinder
Med Øjnene klare, himmelblaa,
Med rige Ungdoms-Minder,
Med Hjærte varmt, med Hoved lyst,
Med prøvet Tro, med Væsen tyst,
Med Mildheds-Majestæten!

Lyslevende Bruden færdes saa
I Tusindtal herefter;
Med Øjnene brune, som med blaa,
Med yndig skjulte Kræfter,
Som Bølgen dyb, som Perlen klar,
Som Duften fin, som Fuglen snar,
Som Kærlighed elskværdig!

Saa graaner da kun, I gule Haar!
Og kølnes, Sommerdage!
Ydmyger os kun, I Efteraar!
I skal os velbehage;
Thi mens det Gamle tæres hen,
Da blomstrer Nyt der op igen,
Som vinde kan og vare!

Saa hjælpes de ad, den Helligaand,
Som med Guds Kraft velsigner,
Og Møderne-Hjærtet i Guds Haand,
Som hver en Kæmpe ligner;
Af Løvesæd da fødes Lam,
Hvis Stolthed er at ligne Ham,
Som bar al Verdens Synder!

Lad visne da kun som Græs og Løv,
Affalde som Blomsterblade
Al Herlighed, som oprandt af Støv,
Og glimred paa Gyngestade!
Ved Livets Flod, i Korsets Læ,
Med Blomst og Frugt staar Livets Træ
Midt i Guds-Paradiset!

Grundtvig.

102.

Egen Tone.

Blomster i Vaar,
Milde Violer i Grønsværets Skød,
Smilende spaar:
Sejre vil Livet, hvor Solen frembrød.
Løfterne mange
Lyder i kvidrende Sange.

Blomster i Høst,
Varmere Farver og rigere Glans,
Ojet til Lyst
Straaler saa kækt mellem Frugter i Krans,
Som om de vidste,
Kraften er størst paa det Sidste.

Verden med Ret
Seer sig i Spejl paa de falmende Løv,
Føler saa træt,
Aarenes Tal gjør afmægtig og sløv,
Men i Guds Rige
Høst er en Vaar uden Lige!

Nyvakte Tro,
Glad som et Barn, men for Verden lidt sky,
Hilser du jo
Livet, som læsker med Kilderne ny.
O, men tilvisse,
Større Ting seer du end disse!

Fremad, ja frem,
Opad, ja op ad Forklarelsens Bjerg,
Hjemad, ja hjem,
Rejser du stærk dig, til Kæmpe fra Dverg,
Til du skal smile
Tryg ved den evige Hvile.

C. J. Brandt.

103.

Egen Tone.

Gud planted en Have fra Øst til Vest,
Til Jordklimpe=Folket herneden,
Der Roserne duftede først og bedst,
Med alle Smaablomster i Eden.

Den Have sig strakte fra Hav til Hav,
Hvor Jevndøgn og Vaar haver hjemme,
Og Floderne fire den Kvægning gav
Med Yndighed ej at forglemme.

Og midt i den Have stod Livsens Træ,
Paa det var Guds Mildhed at kende,
Han vil ej, at Folk de skal dø som Fæ,
Men leve med Ham uden Ende.

Men Kundskabens Træ paa Godt og Ondt
Desværre faldt dejligst i Øje,
Et lysteligt Syn det er tidt usundt,
Det lækreste haardt at fordøje.

Da, tænker jeg, Lærken var rød og gul,
Saa dejlig som Fønix at sige,
End graa synger kønt dog den lille Fugl,
Naar Sol monne dale og stige.

Hvor Eden var dejlig, slet Ingen veed,
De Lærde har Kiv om dens Leje;
For nu er paa Alting vendt op og ned,
I Midten gaa Hvalernes Veje.

I Palmernes Hjem kun, som her til Lands,
Er Levninger fine til Skue,
I Skyen kun Glimt af den første Glans,
Naar Tordneren spænder sin Bue.

Det kommer deraf, at den Jordklimp fin,
Gud livede op med sin Aande,
Har Levninger nu kun af Lykken sin,
Nedsunket i Ve og i Vaande.

For Sølv fik vi Staalet og Bly for Guld,
Det ene maa ligne det andet,
Saa spejler sig Lykken for Mand af Muld
I Sky, som i Hav og paa Landet.

For Synden er kommen i Verden ind,
Har mer vi af Ørk end af Eden,
Men bedst ogsaa bære kan nu vort Sind
Det ringe og grimme herneden.

Saa lad os i Verden om Edens Lyst
Ej spejde fra Biergenes Toppe,
Men elske det Billed, vi har i Bryst,
Og Paradis søge hist oppe!

Grundtvig.

104.

Egen Tone.

Mellem Brødre kaldt den Lille
Og derhjemme yngst af Aar
Vandrede i Vang jeg stille,
Vogtede min Faders Faar!

Pønsende jeg gik og snitted',
Fingernem med Lyst til Sang,
Paa en Strængeleg jeg hitted':
Harpe sær med Orgelklang!

Til min Herre i det Høje
Hvem mon haver det fortalt?
Skjult er intet for hans Øje,
Men hans Øre mærker alt!

Engelen, som Han udsendte,
Tog mig fra min Faders Faar,
Salved' mig til Stort at vente,
Kroneguld i Kongens Gaard!

Var de smukke, var de høje,
Brødrene til Pogen kræng,
Naade fandt dog for Guds Øje
Kun den lille Hyrdedreng!

Siden voved' jeg at møde
Jætten baade lang og bred,
Han ved sine Guder døde,
Banded' mig i Helved' ned!

Sværdet af hans egen Skede
Trak jeg dog og fældte ham;
Livet mistede den Lede,
Israel afstrøg sin Skam!

Grundtvig.

105.

Egen Tone.

Ved Jordans Færgesteder
Med Røst som Skyens Døn,
I grove Vadmels-Klæder
Stod Aarons yngste Søn!

Ham svæved over Isse
Guds Aand i Moder Skød,
Med Tidender fuldvisse
Hans Tordenstemme lød!

Han var en Røst i Ørken,
Omsonst den lød dog ej,
Den selv med Kæmpestyrken
Beredte Herrens Vej.

Da kom en Mand til Floden,
En fattig Kvindes Søn,
Den Ydmygste paa Kloden,
Som Morgenrøden skjøn.

Han var fra gamle Dage,
Han var fra Englehjem,
Kun tretti Aar tilbage
Dog født i Bethlehem.

Han var Johannes' Frænde
For Gud og Folk paa Jord,
Og god var Han at kende,
For sandt var hvert Hans Ord.

Han sagde: "Jeg vil døbes,"
Johannes raabte: "Nej,
Det bedre kan behøves,
Om Du vil døbe mig!"

"Derom vi ej vil tale,
Men ret er, hvad jeg vil,
Lad mig kun dybest dale,
Saa gaar det rigtig til!"

Sig maa vel dybt nedbøje
En Mand med Byrde svar,
Og for Guds klare Øje
Alverdens Synd Han bar;

Den vilde Han udsone,
Til Bunds den sank med Ham,
Det klang fra Ærens Throne:
Tilbeder det "Guds Lam!"

Johannes det ej vidste,
At Jesus var Guds Søn,
Før han saa Himlen briste
I Kraft af Herrens Bøn.

Igennem Skyers Hære
Guds Faderstemme brød:
"Du er min Søn den Kære,
Ja, Du er evig fød."

Og fra den brustne Bue
Til Helten efter Bad
Kom Faderens Brevdue
Med Fredens Oljeblad.

Det Blad var til os alle,
Men nærmest til de Smaa,
Som græde naar de falde,
Og le, naar op de staa.

Til dem det bringer Duen
Ved Barnedaabens Elv,
Hvor Engle holde Huen,
Og Herren døber selv!

Og naar de blive store
Vorherres Sødskne smaa,
Da høre Englekore
De under Himmel blaa.

Da føle Guddomskræfter
De røre sig i Ler,
Da længes de kun efter
Hvad intet Øje ser!

O! Gud skee Lov for Daaben
I den Eenbaarnes Favn!
Nu staar os Himlen aaben
I Jesu Christi Navn!

Grundtvig.

106.

Egen Tone.

Blomst kan visne, før Sol nedgaar,
Udsprunget i Morgenrøden,
Rosensblommen paa tolvte Aar,
Forældrenes Fryd laa for Døden!
Det hændte sig i Kapernaum, hvor Frelseren dvæled!

Kirkeværgen i Herrrns Stad,
Jairos, var Pigens Fader,
Tidt fra Kirke saa hjærteglad
Han gik gennem stille Gader.

Nu ved Sengen han sad forgrædt,
Han kunde det godt fornemme,
Døden var i hvert Aandedræt,
Og Jesus, Han var ikke hjemme!

Bud da kom der med Il fra Havn,
At Jesus var vendt tilbage,
Op han foer da ved Jesu Navn
Og fløj som en Fugl saa fage.

Paa sit Ansigt for Herrens Fod
Jairos, han bad i Nøden:
"Hjælp i Naade, o Mester god!
Min Eneste ligger for Døden!"

Folkestimlen var tæt og tvær,
Den brød sig kun lidt om Vaanden,
Sent det gik som til Jordefærd,
Mens Pigen hun opgav Aanden!

Snart gik Rygtet fra Mund til Mund,
Ulykker de spørges saa fage,
Jesus siger dog: "Tro du kun!
Med mig skal slet Ingen forsage!"

Grædekvinder om Baaren stod,
Men vist er, hvad Jesus lover.
"Stille!" siger Han, "fat kun Mod!
For død er hun ikke, hun sover!"

Grædekvinder i Latter brast,
De græd kun for Guld det røde,
Jesus driver dem ud i Hast,
Han lider ej levende Døde!

Jesus griber den kolde Haand,
Det lyder: "Sid op, min Pige!"
Brat sig rejser med Liv og Aand
Et Rov fra de Dødes Rige!

Jesus siger: "Giv Pigen Brød,
Og skænk hende Vin i Bæger!
Liljen bliver da rosenrød,
Og Hjærtet sig vederkvæger!"

Ord der skal af det Jertegn gaa
Ustandset i Verden saa vide,
Til af Graven vi selv opstaa
Og juble ved Frelserens Side.
Det hændte sig i Kapernaum, hvor Frelseren dvæled!

Grundtvig.

107.

Egen Tone.

Der ligger en Stad i det tyrkiske Land,
Som Kristne bør ej at forglemme,
Derfra gik vor Tro over bølgende Strand,
Og der har vort Kristen-Navn hjemme;
Den Stad ligger dejlig og svinger sig op
Ad Bjerget, fra Floden til Borgen paa Top,
Afbilde, hvad Kristne skal gjøre.

Ja, saa er den bygget, den hellige Stad,
Som Gud kalder Byen paa Bjerget,
Som Floden gjør frugtbar og vandrig og glad,
Som Aanden med Almagt har værget!
Som Taarnet paa Tind ligger Huset paa Hald,
Der synes at hælde og true med Fald,
Men trodser dog Helvedes Porte.

Den hellige Stad med sin Løve i Skjold,
Og Vægtere, som ikke slumme,
Ej vindes med List og ej tages med Vold
Af Fjenderne mange og grumme,
Den tæller nu godt atten hundrede Aar
Og lovsynger Ham, der i Dag som i Gaar
Kan Døden og Djævelen tvinge!

Vor Hjelm er vort Haab og vort Skjold er vor Tro,
Guds Ord baade Sværdet og Luren,
Vor Bøn i den Eenbaarnes Navn er vor Bro,
Taalmodighed kalde vi Muren,
Vor Daab er vor Flod, ja vor Nil-Strøm saa fin,
Paa Bordet vi fattes ej Brød eller Vin,
Saa trodse vi Hungerens Plage!

Lad Vittighed spille og glimre paa Skjold!
  Vort Skjold slukker gloende Pile.
Lad Grumheden rase mod Lavgærde=Vold!
  Som Engle dens Murtinder smile.
Lad Hjelmen nedsænkes til Storhavets Bund,
Ja, lad den nedmanes til Helvedes Grund!
  Den himler dog ikke desmindre.

O, hvem kan vel døve det lynende Sværd,
  Det klinger, saa Skyerne brage!
Og hvem kan vel slaa den usynlige Hær,
  Der kæmper for os alle Dage!
Ja, hvem er Hans Lige i Styrke og Mod,
Som throner i Himlen, til under Hans Fod
  Af Fjenderne lægges den sidste!

Besmitte kan Tyrker den dejlige Stad,
  Hvor Kristendom havde siu Vugge,
Men aldrig for Grumhed, for Haan eller Had,
  Dog "Byen paa Bjerget" skal bukke,
Vor Tro og vort Haab, med Guds levende Ord,
Trods Helvedes Porte skal throne paa Jord,
  Til Himmerigs Porte oplades!

Grundtvig.

108.

Tone: Vær lovet Du, som evig vaager.

Opløft din Røst ved Luthers Minde,
Og syng det ud med Tone sød:
Lyksalig var den Ægte=Kvinde,
Hos hvem han fandt sit Moder=Skød!
Lyksaligt var det Moder=Bryst
Hans Læber diede med Lyst!

Syng sødt om ham med Læber røde!
Han en Guds Engel var paa Jord,
Han aldrig knuste Hjærter bløde,
Skønt der var Torden med hans Ord,
Den svage Gnist af Haab til Gud
Han pusted op, ej slukte ud!

For Hjærtets Krav og Kvindens Ære
Han kæmped djærvt med Aandens Sværd,
Henvejrede den mørke Lære,
At Kvinden ej var Manden værd,
Skønt under Hjærte bar i Løn
Marie Guds eenbaarne Søn!

Han raabte ud Guds Ord det rene:
Det er ej godt, som skrevet staar,
At Manden er paa Jord alene,
Thi Enlighed gjør bange Kaar;
Lad Mand og Kvinde sammen bo,
Om Glæden og om Sorgen to!

For Hjærtets Sprog paa Modersmaalet
Han kæmped og med Løvemod,
Var Livet end fra Ordet stjaalet,
Vi fik dog ved hans Sejer Bod;
Guds Ord er paa vort Modersmaal
Guld-Æbler ligt i Sølver-Skaal.

Guds Ord, han sagde, klarer Sagen,
Som skrevet staar i Herrens Bog:
Apostlerne paa Pintse-Dagen,
De talte Alles Hjærtesprog,
Saa hver en Mand paa sit fornam
At Herren talte højt til ham!

Lyksalig, hvo Guds-Ordet hører,
Saa vidned Luther, Herrens Præst,
Naar det til Tro hans Hjærte rører!
Højsalig, hvo det gemmer bedst,
Og tager kvindeligst i Favn
Guds Helligaand i Jesu Navn!

Grundtvig.

109.

Egen Tone.

Herren taler: Ører, hører,
Hver, som Øren har at høre med!
Ordet, Livets Ord han fører,
Som Han vil og kan til Tid og Sted,
Og hvor Ordet føres,
Og hvor Ordet høres,
Der er Aand og Liv og Fred.

Hører, Ører i det Fjerne!
I, som lytted i det høje Nord!
I, som hellere end gerne
Hører Aandens, Livets, Fredens Ord!
I det skal fornemme,
Det hos mig har hjemme,
Følger mine Sendebud.

Hele tusend Aar tilbage
Spaadomsordet af en Seers Mund,
I vor første Biskops Dage,
Genlød hos os i den grønne Lund,
Herrens Røst med Aanden
Hjærtet, Liljevaanden,
Fik at høre sent, men født.

Baaret som paa Lynildsvinger
Røsten, som et himmelsk Effata,
Kom i Følge med Guds Finger,
Kaldte frem et stort Halleluja;
Øret, gennemboret,
Luktes op for Ordet,
I hvis Røst er Aand og Liv

Folkemunden fik da Mæle,
Folketungen blev Gudsaandens Tolk,
Og af Danmarks Barnesjæle
Skabte Jesus sig et udvalgt Folk:
Kristenmenigheden
Kær ad Hjertefreden
Tro og huld i Liv og Død.

Øren hellere end gerne
Laanes til Guds rige Naades Røst,
Og ved Blink af Vestens Stjerne
Skimtes Morgenrødens Guld i Øst;
Derfor Aftensangen
Smelter hen i Klangen
Af Guldkammens Hanegal.

Hører alle Folkestammer,
Som fik Øren til at høre med!
Fra det stille Hjertekammer
Bryder mægtig ud, til Tid og Sted,
Bryder ud i Sangen,
Skaber Vaar i Vangen
Herrens Røst med Aand og Liv!

Grundtvig.

110.

Egen Tone.

Bliv hos os, naar Dagen hælder,
Du kære Fader og Gud!
Bliv hos os, naar Mørket vælder
Af Nattens Sluser ud!

Henspred over Dal og Høje
Dit Stjerne=Klædebons Flig!
Saa lukke vi trygt vort Øje
Og slumre sødt hos Dig.

Bliv hos os, og vi vil drømme
Om Englebørnenes Fred;
Din Aand gennem Himmelstrømme
Vil suse til os ned.

Og Kongen i Livets Rige
Vil favne alle de Smaa,
Paa Englenes Himmelstige
Skal Barnesjæle gaa.

Bliv hos os, naar Dagen hælder,
Du kære Fader og Gud!
Og Paradislyset vælder
Af Nattens Sluser ud.

Ingemann.

111.

Egen Tone.

Der staar et Slot i Vesterled,
Tækket med gyldne Skjolde;
Did gaar hver Aften Solen ned
Bag Rosenskyernes Volde

Det Slot blev ej med Hænder gjort,
Mageløst staar det smykket;
Fra Jord til Himmel naar dets Port;
Vorherre selv det har bygget.

Fra tusend Taarne funkler Guld;
Porten skinner som Ravet;
Med Straalestøtter underfuld
Sig Borgen spejler i Havet.
Guds Sol gaar i sit Guldslot ind,
Skinner i Purpurklæder.
I Rosensky paa Borgens Tind
Staar Lysets Banner med Hæder.

Sol-Englen svinger Lysets Flag,
Vandrer til fjerne Lande;
Ham følger Liv og Lys og Dag
Vag Nattens brusende Vande.
Lig Solen farer Livet hen,
Gaar til Forklaringskysten:
Med Glans opdukker Sol igen
Fra Paradiset i Østen.

Ingemann.

112.

Egen Tone.

Fred hviler over Land og By,
Ej Verden larmer mer,
Fro smiler Maanen til sin Sky,
Til Stjerne Stjerne seer.

Og Søen blank og rolig staar
Med Himlen i sin Favn;
Paa Dammen fjerne Vogter gaar
Og lover Herrens Navn.

Det er saa stille og saa tyst
I Himmel og paa Jord,
Vær ogsaa stille i mit Bryst,
Du Flygtning, som der bor!

Slut Fred, o Hjærte, med hver Sjæl,
Som her dig ej forstaar!
Se, over By og Dal i Kvæld
Nu Fredens Engel gaar.

Som du, han er en Fremmed her,
Til Himlen staar hans Hu;
Dog i det stille Stjærneskær
Han dvæler her som du.

O lær af ham din Aftensang:
Fred med hver Sjæl paa Jord!
Til samme Himmel gaar vor Gang,
Adskilles end vort Spor.

Ingemann.

113.

Egen Tone.

Sov sødelig, sov blødelig,
Luk dine Øjne til,
Gud-Fader udi Himmerig
Din Vogter være vil.

Dig Kristus gav et evigt Haab,
Han og for dig er død,
Og til hans Liv du i din Daab
Ved Aanden er genfødt.

Han sender sine Engle ned
Om Vuggen Kreds at slaa,
Thi luk dit Øje, Barn, med Fred,
Guds Øjne aabne staa.

114.

Tone: Uforsagt vær paa Vagt.

Klokken slaar,
Tiden gaar,
Troen paa Ordet sin Prøve staar;
Er det faldet i Hjærte=Muld,
Overstaar det vel Vinter=Kuld,
Bærer sin Evigheds=Frugt!

Klokken slaar,
Tiden gaar,
Haabet Guds Børn dog fejl ej slaar;
Det har Vinger af Engleart,
Flyver til Himmels med Bønnens Fart,
Kommer tilbage med Svar!

Klokken slaar,
Tiden gaar,
Kærligheden ej tæller Aar;
Den kan gjøre det Gamle ungt,
Gjøre let det, der syntes saa tungt,
Vand den omskaber til Vin!

Klokken slaar,
Tiden gaar,
Ene Guds Naade urokket staar,
Den os fører saa tryggelig frem,
Bygger os hisset og her et Hjem,
Fyldt med den sejrige Fred.

Klokken slaar
Tiden gaar,
Her har den bygget i tusend Aar
Hjærter husvalet i Daners Vang,
Kimet til Kirke, og løftet med Sang
Fanen om Korsets Træ.

Klokken slaar,
Tiden gaar,
Aldrig udrinder Evigheds Aar,
Aldrig afblomstrer Guds Paradis,
Aldrig forstummer Hans Naades Pris!
Amen! Halleluja! Tak!

C. J. Brandt.

115.

Tone: Lovet være Du, Jesu Krist.

Syng med os baade Mark og Skov,
Gud til Ære, til Pris og Lov!
Underlig er hans Vej og Færd,
Altid Han er til Hjælp dog nær,
O, Gud ske Lov!

Syng med os, baade Land og Hav:
Hvad vi savned, det Gud os gav!
Synger med os, i Stjerner smaa,
Synger med os, i Bølger blaa:
O, Gud ske Lov!

Syng med os, baade Nat og Dag:
Gud forsvarer den Danske Sag!
Synger med os, I Gubber graa,
Synger med os, I Poder smaa:
O, Gud ske Lov!

Syng med os, hvem der elsker Fred,
Liv og Lys i al Kærlighed:
Derfor det Danske Blod udrandt,
Derfor vi stred og Sejer vandt,
O, Gud ske Lov!

Syng med os, baade Blomst og Fugl
Lykken leger med Danmark Skjul!
Blomstre skal Freden her paany,
Kærlighed synge højt i Sky:
O, Gud ske Lov!

Syng med os, baade Syd og Nord:
Fred os skænker Guds-Fredens Ord,
Vandre det skal fra Favn til Favn,
Byde: Guds Fred! i Jesu Navn,
O, Gud ske Lov!

Syng med os, hvert et Hjærte godt:
Gud, Han seer dog paa Hjærtet blot,
Finder Han der den gode Grund,
Glæde Han saar der allen Stund!
O, Gud ske Lov!

Grundtvig.

116.

Egen Tone.

Har vi toppet, maa vi dale,
Det er Loven under Sol;
Hører det i høje Sale,
Høre det hver Kongestol!
Som for Haanden
Saa i Aanden
Op og ned er Verdens Løb.

Naar med Herren Glans og Ære
Du af Gud paa Bjerget faar,
Sig kun: Her er godt at være!
Du dog ej dig selv forstaar,
Om tillige
Du vil sige:
Det er bedst, vi blive her.

Ned ad Bakke, let at komme,
Om end tungt at tænke paa,
Maa vi, før vort Løb er omme,
Før vort rette Maal vi naa,
Skønt tilvisse
Over Isse
Over Bjerg og Sky det staar.

Lejret mellem Fjendehære,
Angest i Getsemane,
Sig kun: Her er slemt at være,
Hvor kun Mørke er at se!
Da du nemmer
Og istemmer:
Det er bedst, vi gaar herfra!

Med det Ord gik Frelsermanden
Gennem Dødens Skyggedal,
Klippefast paa Afgrunds-Randen,
Længselsfuld til Himlens Sal,
Det Højsæde
At beklæde,
Som urokkelig bestaar.

Har med Ham din Sjæl sig bøjet,
Skjult sig selv med Flid i Muld,
Da du vorder ret ophøjet,
Kronet med det ægte Guld,
Engle kvæde:
Her er Glæde,
Ven, med Herren gak herind!

Evig sand er Herrens Tale
Som i Himmel saa paa Jord:
Størst er de, som dybest dale
I Hans Navn og paa Hans Ord;
I Hans Rige
De skal stige
Til Hans Højheds fulde Maal!

Gavmild er Du, Jesus! Herre!
Med Dit Liv og med Din Aand;
Til det Bedre fra det Værre
Led os med Din højre Haand,
Saa det Gode,
Som vi tro'de,
Majestætisk vi opnaa!

Aften først, derefter Morgen,
Saa den gamle Regning lød,

Evig Fryd kun efter Sorgen,
Evigt Liv kun efter Død,
Vi maa krybe,
Før vi flyve,
Ned og op gaar Jesu Spor!

Grundtvig.

117.

Egen Tone.

I Wittenberg i Saxenland
Der er en Grav til Skue,
Der hviler sig en from Gudsmand
Alt under Kirke=Bue;
Hvad her han hed, det veed Enhver,
Som har sin Gud og Bibel kær,
Men hvad han hedder nu hos Gud,
Skal Engle for os sjunge ud,
Naar vi med ham forsamles!

Han lukked op den Bibel=Bog,
Som var saa fast forseglet;
Han saa, paa Herrens Syner klog,
Guds Herlighed i Spejlet,
Han laante Biblen Folkets Maal,
Han trodsed' Band og Staal og Baal,
Og, hvad der stred mod Herrens Ord,
Det sank paa Baal, det sank i Jord,
Thi Herrens Ord har Kræfter!

Trods List og Vold, trods Band og Baal,
Gik Ordet vidt om Lande,
Det talte Folkets Tunge=Maal
Alt op til Nørre=Strande,
Det løb ved Donaus Kilde=Væld,

Det højt genløb fra Dovre=Fjeld,
Ved Bloksbjerg og ved Hekla klang
Det liflig sødt i Kirkesang;
Da var det Lyst at leve!

Da han gik hjem, den fromme Mand,
Til Fader i det Høje,
Da sørged' Kristne vidt om Land
Med Suk, med Graad i Øje,
Han fulgtes til sit Hvilested
Af Læge og af Lærde med,
Ja, mangen Ridder gæv og bold
Med Taarer salvede sit Skjold,
Men Herrens Ord dem trøsted.

Naar Herren saar sin gode Sæd
Sig Fjenden ej forsømmer,
Han Klinte strør paa samme Sted,
Mens Folket rolig drømmer:
Mens Folket sov, de lærde Mænd
Om Bogen stred med Mund og Pen,
Da gik det, som det maatte gaa,
At Klinten voxte højt paa Straa,
Og Kornet krøb i Jorden.

Lutherus! Paa det høje Nord
Profetisk du har peget!
Der, sagde du, skal bo Guds Ord,
Naar det fra os er veget!
Ak, vil dit Folk Guds Ord forsmaa,
Da gid det sees, du kunde spaa!
Bli'r Ordet husvildt trindt om Land,
Gid aldrig dog af Bøg og Gran
Det fattes her en Hytte!

Grundtvig.

Indhold.

Numer Side

Nordisk

Folke-Sangbog.

Anden Del.

Samlet af

P. Jensen, H. J. Pedersen, Kr. Østergaard.

Chicago.
C. Rasmussens Forlag

1.

Tone af Rung.

I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme,
Der har jeg Rod, derfra min Verden gaar.
Du danske Sprog, du er min Moders Stemme,
Saa sødt velsignet du mit Hjerte naar.
Du danske friske Strand,
Hvor Oltids Kjæmpegrave
Staa mellem Æblegaard og Humlehave,
Dig elsker jeg! — Danmark, mit Fædreland!

Hvor reder Sommeren vel Blomstersengen
Mer rigt end her, ned til den aabne Strand?
Hvor staar Fuldmaanen over Kløverengen
Saa dejlig som i Bøgens Fædreland?
Du danske friske Strand,
Hvor Danebrogen vajer, —
Gud gav os den — Gud giv den bedste Seier! —
Dig elsker jeg! Danmark, mit Fædreland!

En Gang du Herre var i hele Norden,
Bød over England — nu du kaldes svag,
Et lille Land, og dog saa vidt om Jorden
End høres Danskens Sang og Meiselslag.
Du danske friske Strand, —
Plovjernet Guldhorn finder, —
Gud giv dig Fremtid, som han gav dig Minder!
Dig elsker jeg! — Danmark, mit Fædreland!

Du Land, hvor jeg blev født, hvor jeg har hjemme,
Hvor jeg har Rod, hvorfra min Verden gaar,
Hvor Sproget er min Moders bløde Stemme,
Og som en sød Musik mit Hjerte naar;
Du danske, friske Strand
Med vilde Svaners Rede,
I grønne Øer, mit Hjertes Hjem her nede,
Dig elsker jeg! — Danmark, mit Fædreland!

H. C. Andersen.

2.

Tone af Gläser.

Rosen blusser alt i Danas Have,
Lifligt fløjter vist den sorte Stær,
Bier deres brune Nektar lave,
Hingsten græsser stolt paa Fædres Grave,
Drengen plukker af de røde Bær.

Her imellem Havets dybe Kløfter
Gives aldrig Vaar og Sommerpragt;
Hvalen kold og dum ved Skibet snøfter,
Tavse Fugl de brede Vinger løfter
Med sit Bytte fra den vaade Jagt.

Mine Venner i den danske Sommer!
Mindes I den vidtforrejste Mand?
Som, saa langt fra Danas favre Blommer,
Her, hvor Sydens Blæst paa Sejlet trommer,
Flakker fra sit elskte Fødeland.

Udi Øst og Vest, og hvor jeg vanker,
Drømmer jeg om Jer ved Danmarks Sund,
Selv iblandt Constantias fulde Ranker
Mindes jeg med længselsfulde Tanker
Løvet i Charlottes Bøgelund.

Klerker raabe i Manillas Rønner:
„Danmark er et lidet, fattigt Land!“
Det forsikre Javas rige Sønner,
Selv Batavias skrantne Kræmmer stønner:
„Danmark er et lidet, fattigt Land.“

Morgenlandets Søn i Kaaber lange
Bag sin Vifte gisper efter Luft —
Han har spraglet Fugl, men ingen Sange,
Hjerteløse Møer med gyldne Spange.
Store Glimmerblomster uden Duft.

Kunde du, ved Guld og Sølv at love,
Kjøbe dig en nordisk Kvindes Tro,
Kjøbe dig et Pust fra Søens Vove,
Kjøbe dig et Ly af Thules Skove
Og en Kløvermark til Middagsro?

Fattig Mand, som pløjer danske Lande,
Ryster Æbler af sit eget Træ,
Har en kraftfuld Arm, en kløgtig Pande,
Korn paa Marken, Mælk i sine Spande,
Kvien staar i Græsset over Knæ.

Ja, vor danske Jord er sommerfrodig;
Der er Kræfter ved det danske Brød.

Derfor er den danske Mand saa modig,
Derfor var Normannens Kniv saa blodig,
Derfor er den danske Kind saa rød.

Under lyse Bøg den danske Bejler
Med sin herligtvoxne Pige gaar,
Over deres Hoved Maanen sejler,
Svanen i det klare Vand sig spejler,
Nattergalen sødt i Busken slaar.

Dersom sligt som Fattigdom du tyder,
Østens atlaskklædte rige Mand!
Glad mit sorte, danske Brød jeg bryder,
Takker Gud, mens fra min Læbe lyder:
„Danmark er et lidet, fattigt Land!"

Poul Møller.

3.

Tone af H. Rung og Flere.

Underlige Aftenlufte!
Hvorhen vinke I min Hu!
Svale, milde Blomsterdufte!
Sig, hvorhen I bølge nu?
Gaa I over hviden Strand
Til mit elskte Fødeland?
Vil I der med Eders Bølger
Tolke, hvad mit Hjerte dølger?

Matte Sol, bag Bjergets Stene
Luerød du synker ned;
Og nu sidder jeg alene
Her i dunkel Ensomhed.

Hjemme var der intet Fjeld;
At saa er jeg ude vel?
Skal i Nat ej barnlig blunde
Ved min Hertas grønne Lunde.

Stille, stille Baaden gynger
Hisset mellem Siv og Krat;
Smukt en Mø til Cithren synger
I den tavse Sommernat.
Rene Toner! milde Lyst!
Hvor du strømmer i mit Bryst;
Men hvad savner jeg og græder,
Da hun dog saa venligt kvæder?

Det er ej den danske Tunge,
Det er ej de vante Ord!
Ikke dem jeg hørte sjunge
Hvor ved Hytten Træet gror,
Bedre, skjønnere maaske,
Ak, men det er ikke de;
Bedre tror jeg vist hun kvæder,
Men tilgiver, at jeg græder!

Tager ej min Sang for andet
End et ufrivilligt Suk.
Længselsfuldt hensler Vandet;
Aft'nen er saa blid og smuk.
Mangen saadan Aftenstund
Sad jeg i min kjære Lund;
Mindet vender nu tilbage
Det er Aarsag i min Klage.

Tidlig misted jeg min Moder,
Ak! det gjorde mig saa Ve!
Danmark er min anden Moder,
Skal jeg mer min Moder se?
Livet er kun svagt og kort; —
Skjæbnen vinker længer bort,
Skal jeg med den sidste Varme
Slutte mig i hendes Arme?

Oehlenschläger.

4.

Tone: Vi alle dig elske livsalige Fred.

Langt højere Bjærge saa vide paa Jord
Man har, end hvor Bjærg kun er Bakke;
Men gjerne med Slette og Grønhøj i Nord
Vi Danemænd tage til takke:
Vi er ikke skabte til Højhed og Blæst,
Ved Jorden at blive, det tjener os bedst!

Langt skjønnere Egne, vil gjerne vi tro,
Kan Fremmede udenlands finde;
Men Dansken har hjemme, hvor Bøgene gro
Ved Strand med den fagre Kjærminde:
Og dejligst vi finde, ved Vugge og Grav,
Den blomstrende Mark i det bølgende Hav!

Langt større Bedrifter for Ære og Sold
Maaske saa man Udlænding øve,
Omsonst dog ej Danemænd førte i Skjold,
Med Hjerterne Løve ved Løve;
Lad Ørne kun rives om Jorderigs Bold!
Vi bytte ej Banner, vi skifte ej Skjold.

Langt klogere Folk er der sagtens om Land,
End her mellem Bælte og Sunde,
Til Husbehov vi dog har Vid og Forstand,
Vi vil os til Gaader ej grunde;
Og brænder kun Hjertet for Sandhed og Ret,
Skal Tiden nok vise: vi tænkte ej slet!

Langt højere, ædlere, finere Sprog
Skal findes paa Fremmedes Tunge;
Om Højhed og Dejlighed Danemænd dog
Med Sandhed kan tale og sjunge,
Og træffer vort Modersmaal ej paa et Haar,
Det smelter dog mere, end Fremmedes slaar!

Langt mere af Malmen saa hvid og saa rød
Fik andre i Bjerg og i bytte,
Hos Danske dog findes det daglige Brød
Ej mindre i Fattigmands Hytte;
Og da har i Rigdom vi drevet det vidt,
Naar faa har for meget og færre for lidt.

Grundtvig.

5.

Egen Tone eller som:
Denne er Dagen, som Herren har gjort.

Nu eller aldrig, du danske Mand!
Har du ej hørt, hvor det lyder
Højt over Marken og over Strand?
Ved du ej, hvad det betyder?
Mærker du ej,
At paa Fuglens Vej

:|: Danemarks Lykke tvivlraadig staar, :|:
Tidernes Tegn tvetydig spaar!

Nu eller aldrig Svanhvides Aand
Lejrer igjen sig paa Sletten,
Nu eller aldrig vor Ungdoms Haand
Driver af Vange Uvætten;
Mærker du ej,
At paa Hvalens Vej
Lystrer vor Snekke ej mer sit Ror,
Truer at synke med alt ombord!

Nu eller aldrig ved Thyras Vold
Leddet maa hænges i lave,
Nu eller aldrig med Æren Skjold
Skydes for Heltenes Grave;
Mærker du ej,
At paa Tyskens Vej
Visner Kjærminden i Danevang,
Glemmer Lyngfuglen sin Vuggesang!

Nu eller aldrig vort Modersmaal
Vinder en Bod for din Vaande,
Lutret som Guldet paa Balders Baal,
Klaret i Kjærligheds Aande;
Mærker du ej,
At paa Danskens Vej
Findes en Klippe, der faldt fra Sky.
Flyttelig kun i et Nytaarsny!

Nu eller aldrig vort Vennelag
Vorder igjen at misunde,
Kronet med Sangen ved Nat og Dag,
Lystigt som Fuglens i Lunde;
Mærker du ej,
At paa Fredens Vej
Kjækt imod Avind maa holdes stik
Nu i det heldige Øjeblik!

Nu eller aldrig er Danskens Tid,
Hjertelighed er vor Perle,
Brat der skal ledesom den med Flid,
Blod grædes brat under Ferle:
Mærker du ej,
At paa Lysets Vej
Vinteren staar som en Jætte mørk,
Fældes han ej, bliver Mark til Ørk!

Nu eller aldrig! det Ord er hvast
Alt som en tveægget Klinge;
Nu eller aldrig! det Ord staar fast,
Tosser kun med det vil tinge;
Mæker du ej,
At paa Storværks Vej
Lidt vi kun har af det Løvemod,
Hadding inddrak med sit Hjerteblod!

Nu eller aldrig, saa næste Aar
Sejred ej Livet det unge,
Aldrig fik Danemarks Folk en Vaar
Liflig paa Skjaldenes Tunge;

Mærker du ej,
At paa Skjaldens Vej
:|: Ligger Lindormen saa lang og bred, :|:
Briste han maa, før han selv det ved!

Grundtvig.

6.

Som: Menuetten af Elverhøj.

Midt i en Jerntid, som ikkun tror
Den Magt, som Vaabnene vinder,
Du ligger rolig, Du høje Nord,
I Aandens Sollys og skinner;
Din Storhed er ej Guld og Pragt
Og ej Kanoners Torden,
Du er en stille Verdensmagt
For Hjertets Sag paa Jorden.

Vist maa end slaas mangt Aandens Slag
For dig bag korsede Skjolde,
Men Tanken staar som et Solskinsflag
Paa Nordens grønnende Volde;
Og frygt kun ej, Du lille Hær,
Som modig vover Striden,
Hvert Ungdomskuld i Norden bær
End Fylking ny ind i den.

Ja hil dig, hellige Hjem i Nord,
Hvorover Nordstjernen vaager!
Gud giv dig Sejren, fordi Du tror
Igjennem Tidernes Taager,

Fordi med Enfolds fromme Sans
Du Aandens Storvej kjender,
Og bærer i dit Sind den Glans,
Som paa din Himmel brænder.

Jonas Lie.

7.

Tone: af E. Horneman.

Dengang jeg drog afsted,
Dengang jeg drog afsted,
Min Pige vilde med,
Ja min Pige vilde med.
Det kan du ej min Ven!
Jeg gaar i Krigen hen,
Og hvis jeg ikke falder, kommer jeg nok hjem igjen.
Ja, var der ingen Fare, saa blev jeg her hos dig,
Men alle Danmarks Piger de stole nu paa mig.
Og derfor vil jeg slaas som tapper Landsoldat.
Hurra, Hurra, Hurra!

Min Fader og min Moer,
Min Fader og min Moer,
De sagde disse Ord,
Ja, de sagde disse Ord:
„Naar dem, vi stole paa,
I Krigen monne gaa,
Hvem skal saa pløie Markerne og hvem skal Græsset slaa?"
Ja, det er netop derfor, vi alle maa afsted,
For ellers kommer Tydsken og hjælper os dermed.
Og derfor vil jeg slaas som tapper Landsoldat.
Hurra, Hurra, Hurra!

Naar Tydsken kommer her,
Naar Tydsken kommer her,
Beklager jeg enhver,
Ja beklager jeg enhver;
Til Per og til Povl
Han siger: „Du bis faul“,
Og skjælder man ham ud paa Dansk, saa siger han:
„Hals Maul!“
For Folk, som taler alle Sprog, er det nu lige fedt,
Men Fanden heller inte, for dem der kun kan et.
Og derfor vil jeg slaas som tapper Landsoldat.
Hurra, Hurra, Hurra!

Om Danebrog jeg ved,
Om Danebrog jeg ved,
Den faldt fra Himlen ned,
Ja den faldt fra Himlen ned;
Den flagrer i vor Havn
Og fra Soldatens Favn,
Og ingen anden Fane har som den sit eget Navn;
Og den har Tydsken haanet og traadt den under Fod,
Nei, dertil er vor Fane for gammel og for god,
Og derfor vil jeg slaas som tapper Landsoldat,
Hurra, Hurra, Hurra!

Vi byde Fjenden Trods,
Vi byde Fjenden Trods,
Naar Kongen er med os,
Ja, naar Kongen er med os.
Med draget Sværd han staar,
Han snakker ej, men slaar,

Saa dansk som han var ingen Konge her i mange Aar.
De lade, som de tror at han inte mer er fri,
Og selv vil de dog ha'e ham i det tydske Slaveri.
Se derfor vil jeg slaas som tapper Landsoldat.
Hurra, Hurra, Hurra!

For Pigen og vort Land,
For Pigen og vort Land,
Vi kjæmpe alle Mand,
Ja, vi kjæmpe alle Mand.
Og ve det usle Drog,
Der elsker ej sit Sprog,
Og ej vil ofre Liv og Blod for gamle Danebrog.
Men t.mmer jeg ej hjem til min gamle Faer og Moer,
Kong Frederik vil trøste dem med disse herlens Ord:
„Sit Løfte har han holdt, den tappre Landsoldat!"
Hurra, Hurra, Hurra!

P. Faber.

8.

Som: Med sin Alabasterkrukke.

Danske Folk! hvor er Du henne?
Sporger Uven, spørger Ven;
„Dag der kommer efter denne",
Svarer Hjertesuk igjen;
Under Hjertet, hvor der sukkes,
Hvor der græbes, saa der klukkes,
Liv har end det danske Folk.

Men det Suk kan ingen høre,
Som ej i sin Barm det fandt,

Og det Suk kan ingen røre,
Saa der raabes: sært, men sandt!
Uden han, hos hvem paa Tungen
Ligger Sang af Suk udsprungen,
Som den danske Folkesang.

„Dag der kommer efter denne“,
Det er Danskerfolkets Haab;
„Dag der kommer efter denne!“
Det er Daneskjaldens Raab,
Dagen, der af Nat udspringer,
Som af Suk en Sang paa Vinger,
Med det danske Modersmaal.

Danskerfolket i sin Moder
Gik igjen, som Ordet lød;
Daneskjalden, Folkets Broder,
Hører Nyn fra Moderskjød
Gjennem Sukket, som udstødes,
Nynnet om, hvad der skal fødes
Paa en Folke-Fødselsdag!

Helt kun fødes, som er ægte,
Elskelig og fredegod,
Vil sin Moder ej fornægte,
Kalder hende Danebod,
Hjertet alt sit Mod tilregner,
Hjertet al sin Daad tilegner,
Finder i dets Fryd sin Løn!

Danekvinde! naar Du sukker,
Saa det bryder i din Lænd,

Hjertet sig til Sang oplukker
Om den Dag, som gryer end:
Dagen, naar Du Helten føder,
Dagen, naar Du Helten møder,
Seiersalig, hjerteglad!

Grundtvig.

9.

Vårt land, vårt land, vårt fosterland,
ljud högt, o dyra ord!
Ej lyfts en höjd mot himlens rand,
ej sänks en dal, ej sköljs en strand,
mer älskad än vår bygd i Nord,
än våra fäders jord.

Vårt land är fattigt, skall så bli
för den, som gull begär,
en främling far oss stolt förbi;
men detta landet älska vi,
för oss med moar, fjäll och skär
ett gull-land dock det är.

Vi älska våra strömmars brus
och våra bäckars språng,
den mörka skogens dystra sus,
vår stjernenatt, vårt sommarljus,
allt, allt, hvad här som syn, som sång,
vårt hjerta rört en gång.

Och här, och här är detta land,
vårt öga ser det här;
vi kunna sträcka ut vår hand

och visa gladt på sjö och strand
och säga: se det landet der,
vårt fosterland det är!

O land, du tusen sjöars land,
der sång och trohet byggt,
der lifvets haf oss gett en strand,
vår forntids land, vår framtids land!
var för din fattigdom ej skyggt,
var fritt, var gladt, var tryggt!

Din blomning, sluten än i knopp,
skall mogna ur sitt tvång,
se, ur vår kärlek skall gå opp
ditt ljus, din glans, din fröjd, ditt hopp;
och högre klinga skall en gång
vår fosterländska sång.

Runeberg.

10.

Tone: Ja vi elske dette Landet.

Det, som lysner over Vangen
Er det Aftenrød?
Var monstro det Svanesangen,
Som fra Sundet lød?
Blank kun staar en gylden Strime,
Slukkes den paany?
Hvad er denne Brydnings-Time?
Skumring eller Gry?

Derpaa maa I unge svare,
Det til Eder staar,
Om af Røret sig skal klare
Dag med Krans om Haar,
Om vort Hjem igjen skal svømme
Frelst paa Tidens Flod
Og endnu sin Ungdoms Drømme
Se med Kjød og Blod.

Atter stilles Dansker=Ætten
For en aaben Dør,
Aanden flyver over Sletten
Lavt som aldrig før,
Kalder Døende til Live,
Puster paa hver Gnist,
At den bedste Dag skal blive
Den, der kom til sidst.

Hører det I Ungersvende!
Nu sig aabner Vej,
Bedre Tid staar op af denne,
Hvis I svigter ej.
Hører det, I danske Piger!
Eders Sag det er,
Uden Eder Dagen viger,
Voxer kun med Jer.

Flokkes tæt da, Danmarks unge!
— Aanden fandt paa Raad —
Til at høre, til at sjunge,
Voxe op til Daad,

At en Gang I kan med Ære,
Bort fra Nattens Sky
Eders gamle Moder bære
Ind i Dagen ny!

C. Hostrup.

11.

Tone: Vikingeball.

Vi har sagt det saa tit, og Du ved det saa godt,
Du er mægtig, Du Kvinde i Nord!
Du kan fængsle vort Sind, Du kan trylle os blot
Med et Blik, med et eneste Ord.

Du har alt, hvad der drager os efter Dig hen,
— Det er næsten for ofte Dig sagt —
Maa jeg sige Dig, hvad Du skal give igjen,
Og hvortil Du skal bruge din Magt?

Du skal give din Broder, din Bejler, din Ven,
Du skal give din Brudgom, din Mand,
Du skal give det bedste, det kjæreste hen
For at frelse dit Fædreneland.

Du skal opfostre Drenge med Sener i Arm,
Der for Danmark vil kjæmpe og dø!
Du skal lægge den Sæd i Smaapigernes Barm,
Der skal bære det ædleste Frø.

Du skal værne om Sproget i Børnenes Mund,
Det er Moderens Maal, det er dit,

Som Guldharpernes Klang, som de Fugle i Lund
Skal det svinge sig mægtigt og frit.

Du skal vogte de Sagn og den dejlige Sang,
Vi i Arv efter Fædrene fik;
Du skal lukke dit Hjerte for Trældom og Tvang
Og din Dør for de Fremmedes Skik.

Ja — jeg ser paa dit Blik, hvad saa ofte jeg saa',
Hvad din Gjerning forlængst mig har sagt;
Du vil styrke vor Aand og vor Haand, naar Vi staa
For vort Land og vor Fane paa Vagt!

Mads Hansen.

12.

Hvad synger Du om
Saa højt i det Blaa?
Hvem gjælder din Vise?
Vil Sneen Du prise
Og visne Straa?
Har Solen Dig kaldet?
Den skinner saa kold,
Og Skoven er skaldet,
Og Marken gold.

„Jeg stiger saa højt,
Jeg skuer saa vidt,
Jeg ser, at den kommer,
Den liflige Sommer
Med snare Skridt.

Alt hører jeg vaagne
Den rislende Bæk;
Det døde og dovne
Da flyr med Skræk.

Jeg skuer saa langt,
Jeg synger saa frit
Om Taagen, der lettes,
Om Engen, der spættes
Med Rødt og med Hvidt,
Om Snekken, der danser,
Om Sæden, der gror,
Om Glæden, der kranser
Den danske Jord."

Hvad drømmer Du om
Saa højt i det Blaa?
Mon Glæden kan trives,
Hvor Ørnene rives
Om Fugle smaa?
Kan Marken os trøste
Og bugnende Træ'r,
Naar Fjender skal høste
Det Guld, de bær?

„Jeg stiger saa højt,
Jeg skuer saa vidt,
Bag Taagen der omme
Jeg øjner det komme
Med snare Skridt.

Alt hører jeg vaagne,
Hvad slumred saa fast;
Det døde og dovne
Da flyr i Hast.

Jeg stiger saa højt,
Jeg skuer med Lyst,
At Fædrenes Minde
Sit Tempel kan finde
I Barnets Bryst,
At Sagnet i Hytte
Faar Vinger igjen,
Saa Drenge, der lytte,
Gaar ud som Mænd.

Jeg skuer saa langt,
Jeg synger saa fro
Om Vælde, der glipper,
Om Duen, der slipper
Af Ørnens Klo,
Om Freden, der kommer
Med Stordaad og Sang,
Om Sol og Skjærsommer
I Danevang."

Hostrup.

13.

Til Sagn og Sange og Æventyr
Jeg lytted, der jeg var lille;
Ret aldrig den gamle Sangfugl flyr
Fra min Skov, min Dal og min Kilde.

Endnu saa gaar her Sagn om Ø,
Og Sangen er ej forstummet;
Som Æventyr, over Land og Sø
Flyver Sandhed endnu formummet.

Fuld gjerne gaar jeg i Hytten ind,
Jeg hviler hos Gamle og Unge,
Hvor Sangen trænger til Barnets Sind
Og gjenklinger paa Folkets Tunge.

Ingemann.

14.

Som: Dej vil altid klaga og kyta.

En Stormvind gaar over Jorden,
Den slider i Hjertebaand!
Fra Syden og op til Norden,
Der strides med Aand og Haand!

Her sidde vi Kvinder stille
Og stirre tavse derpaa,
Hvad Under, om Taarer trille
Ved, hvad vi kan halvt forstaa?

Vi kjende vel nærmest Kampen
Kun fra vort eget Bryst,
I Kammeret, hvor ved Lampen
Vi øve vor Gjerning tyst.

Hvad Under vel, om vi længes
Og sukke efter Fred?

Thi se: naar Mændene trænges,
Da trænges vi Kvinder med!

Dog — som i vort eget Hjerte
Vi ønske ej Dødens Ro,
Men udvælge Kampens Smerte
Til Prøvelse for vor Tro —

Saa ved de store Møder,
Hvor Sandhed i Holmgang gaar
Med Løgnen, den Folkeøder,
Vort Hjerte i Kamptakt slaar.

Da briste de Sytraads-Lænker,
Som fæste vil os til Støv,
De Smaaligheds-Baand, som krænker,
Henvejres som visnet Løv!

Maria Vexelsen.

15.

Frihedens Hjem er det høje Nord,
Der den mod Freden ej spænder sin Bue,
Frihedens Aand er den stærke Thor,
Fredens guldlokkede Sif er hans Frue;
Derfor det tordner med Liv paa Hav:
Frihed og Lighed og Broderskab!

Folke-Lighed er et nordisk Ord,
Lempelig løser det Lighedens Gaade,
Aser og Vaner gjør et i Nord,
Aanden og Hjertet tillige mon raade,

Sammen de synge med Liv paa Hav:
Frihed og Lighed og Broderskab!

Broderskabs Kilde er Blodets Røst,
Ej som den raaber til Himlen fra Jorden,
Men som den hvisker fra Bryst til Bryst
Liflig om Fostbroderskabet i Norden;
Fostbrødre synge med Liv paa Hav:
Frihed og Lighed og Broderskab!

Gudhjem det grønne, forsvar Dig kjækt!
Freden ej miste sit Fristed paa Jorden!
Kjæmpen hos Dig er af Skjaldeslægt,
Rimelig føje sig Alting i Norden!
Synges og sees da skal paa Hav
Frihed og Lighed og Broderskab!

Grundtvig

16.

Dagen gryr og Hånen galer,
Derfor, Brødre, op til Daad!
Trindt os vaagne Vintersvaler,
Efter høje Norners Raad,
Ja, som dvaledøde Fugle
Myterne staa op i Tule!

Lavt de flyve her paa Sletten,
Fanger dem, I Drenge smaa!
Selv i B r om Kjæmpevætten
De som Nattergale slaa,

Naar kun Toner, hende kjære,
Eders Søster dem vil lære!

Grundtvig.

17.

Som: At uforsonlige er Krig og Fred.

Tidsaldrene har og en Nyaarsdag,
Naar Solhvervsaander svæve over Jorden,
Da sidst de svæved under Tordenbrag,
Sig vendte Solen morgenrød mod Norden,
Og aarle vaagned da et Kjæmpekuld
Med Kronehjelme af det røde Guld.

Ja, stolt oprandt en Gudealder ny
Med vort Aarhundrede for Nordens Stammer,
Af den skal over Hav og Bjerg gaa Ry,
Saa vidt som Øjet funkler, Hjertet flammer,
I den opstaar ved Nordens Kjæmpehaand
Alt forbigangent, som var født af Aand.

Du var den første, Thorvalds prude Søn!
Du blev den største i din Kreds paa Tuen,
Da med din Jason, kjæmpemæssig skjøn,
Du kjækt Dig taarned under Himmelbuen,
Og gjorde brat det til en afgjort Sag,
At før og efter var som „Nat og Dag.“

Forbavset Verden saa' hos Dig paa ny
De græske Guder stige op at Jorden,
Den ofred til Dig i en Viraksky,

Som om den bæved for Kronions Torden;
Men Du, opiyst af Nordens Kjæmpeaand,
Bortvisted Skyen med en Barnehaand.

Du var den første af vort Kjæmpekuld,
Heroldernes, som vaagnede med Solen,
Og de, som end sig højne over Muld,
Ej sidde længe paa Forundringsstolen;
Hvad med dem fødtes, voi der aldrig graat,
Men fortne maa det for hvert Øje blaat.

En Konge var Du, under Alberts Navn,
Skjønt uden Sværd og perlestukken Krone,
Dit Septer vakte Fryd og Gavn,
Mens barnemild Du leged med din Krone;
En Konge var Du paa din Blomsterø,
Som faa kun fødes, og som færre dø.

Du Kronen bar paa dine hvide Haar
Saa let, som sjelden bæres Rosenkransen,
Naar favre Glutter, skjæmtende i Vaar,
Henſvæve frit og yndigt gjennem Dansen;
Men mer alvorlig stræbte ingen Drot
At vise: kongeligt er altid godt.

Saa hvil da kongelig, Du Alfedrot,
Hvor Lejet redes Dig i Borg gaarden,
Til atter tindrer Øjet himmelblaat
I den forklarede Naturens Orden!
Som Dvalin, gamle Nordens Kongedværg,
Til Kjæmpehøj Du fik et Himmelbjerg.

Det er Olympen med sin Gudehær,
Opskudt paa ny i Sjællands Bøgelunde
Til Udsigt vid i aftenrøde Skjær,
Hen over Storværks Strøm i alle Sunde,
En Klippegrundvold for et Kjæmpeslot,
Et Lidskjalv for vort Nordens Asadrot,

Med Sejershaab Du i din Ungdoms Vaar
Uddrog til Kjæmpeskridt i Laurbærlunden,
Med Sejershaab, det gamle Odins-Kaar
Afbilded Du Dig selv i Aftenstunden;
Og Sejersdisen paa din Dronningstol
Skal Haabet krone paa dit Kapitol!

Grundtvig.

18.

Som: Til Sagn og Sange og Æventyr.

I Sagnet speiler sig Folkets Hu
Paa store og smaa Idrætter,
Og hvad dem huer, jo Folk endnu,
Saavidt de har Magt, udretter!

I Folkesagnet fra Arildstid,
Gik Agten end vidt over Magten,
Afbildet finder dog Mandevid
Stamfædrenes Digten og Tragten!

Til en henregnes, hvad fler var om,
Saa blandet Bekjendtskab man stifter,
Men Enh den derfor dog ej er tom,
Thi Aanden gjør alle Bedrifter!

Som Skygger af Folkenes Ungdomsfjed
I Hindostan, Hellas og Norden
Menneske-Aanden forlystes ved
De Sagn, som gik over Jorden.

Som Guder, saa Helte med Halvgude-Rang,
Tilhobs er de luftige Skygger,
Hvor yndig og dejlig i Sagn og Sang
End Skjaldenes Kor dem udsmykker!

Kun en er Guds-Helten af Menneske-Byrd,
Hvis Navn maa paakaldes herneden,
Som holder paa Jætter og Trolde Styr,
Velsigner sit Rige med Freden.

Men Drømmene dybe fra Hedenold
Om Halvguden, jordisk opkom net,
Om Melkart, Herakles og Thor og Skjold,
Paa ham dog hensigte forblommet!

I dem hæver Hjertets den dybeste Trang
Sig højest paa Livshaabets Vinger,
Vildtonet, men liflig, en Spaadoms-Sang
Fra Skjaldenes Læbe da klinger!

Grundtvig.

19.

Kommer hid, I Piger smaa!
Strængen vil jeg røre,
Taarer skal i Øjet staa,
Naar min Sang I høre:

Om saa bold en Ungersvend,
Alle fagre Pigers Ven,
Sørgelig jeg sjunger.

Vaaren er nu kommen nær,
Dagene sig længe,
Vaaren har I Piger kjær,
Blomster gro i Enge;
Dog I skal i sene Aar
Mindes, at I saa' en Vaar
Med bedrøvet Øje.

Ak, thi før sig op af Jord
Blomsten kunde trænge,
Falmede en Blomst i Nord,
Som skal mindes længe:
Villemoes var Blomstens Navn,
Og ej glemmes tunge Savn
Midt i Blomsterflokken.

Han var Dreng, men stod som Mand.
Medens I var spæde;
Staa og slaa for Fædreland
Var den Unges Glæde,
Strømmen gaar mod Kjøbenhavn,
Kongedyb er Strømmens Navn,
Der blev Helten viet.

Sælsomt i hans Aaand det løb:
„Hører Du det dønn r!
Danemark er stædt i Nød,

Kalder sine Sønner!"
Og som gamle Danmarks Søn
Fløj han mod det høje Døn,
Fædreland at værge.

Ak, den Gjæve kom og saa'
Fædrelandet bløde;
Hvor de stolte Snekker laa,
Var saa tomt og øde.
Disse Snekker var hans Hjem,
Han opvored mellem dem,
Stred i deres Skygge.

Hist i Nord gaar Odden ud
Mellem høje Bølger;
Der blev Døn af stærke Skud,
„Kristian" ej sig dølger:
Men som gamle Kristian
Staar han fast paa danske Strand,
Skjønt hans Blod udrinder.

Villemoes! Du maatte gaa,
Andet Hjem at finde;
Taarer i vort Øje staa,
Men de tør ej rinde,
Ak, thi vilde vi, at Du
Skulde vanke her endnu,
Kristian overleve?

Hører det, I Piger smaa!
I maa ikke græde,
Men naar over Eng I gaa

Mellem Vaarens Spæde,
Binder da af dem en Krans,
Parrer Blomsterne med Sans
Til den Faldnes Ære!

Hvis det rørte Hjertes Sang
Hjertet røre kunde,
Sjunger den da mangen Gang
I de stille Lunde;
Sjunger den ved breden Strand,
Naar henover hviden Sand
Voven sagte triller.

Grundtvig.

20.

Om Danemarks Kvide der løb en Sang
Saa sørgelig:
Der var ingen Konning i Danevang,
Men Borgerkrig.
Dansken var fridløs i Skov og paa Hede,
Herrer vi havde af Himmelens Vrede,
For Tysterne reves om Danmark.

Det voldte en Konning saa svigefuld,
Som Skum paa Vand,
Det voldte de Grever af Jættekuld
I Holsterland;
Mange om Skylden og flere om Skaden,
Fjenden paa Borgen og Falskhed paa Gaden,
Da Tysterne reves om Danmark.

Grev Gert var en Kjæmpe, en Hals fuld haard,
Som Staal og Jern,
Og Krigsmænd der strømmede til hans Gaard
Fra nær og fjern;
Alting han voved for lidet at vinde,
Spared som Nælden ej Ven eller Fjende,
Og Tyskerne reves om Danmark.

Grev Hans var en Kræmmer, holdt Hus i Kiel
Med Høg og Hund;
Han kaldtes den Milde, for evigt Smil
Var om hans Mund;
Ræven i Skove og Ulven paa Hede,
Herver vi havde af Himmelens Vrede,
Da Tyskerne reves om Danmark.

Niels Ebbesen var sig en Riddersmand
Paa Nørreris,
Og aldrig forstummer i Hedeland
Den Herres Pris;
Han tog af Dage den kullede Greve,
Fri vilde han enten dø eller leve,
Da Tyskerne reves om Danmark.

Den kullede Greve drog op i Nør,
I Herrefærd,
Han rykkede frem, som han plejed før,
Med Ild og Sværd;
Jyderne alle, fra Randers til Ribe,
Danse han bød efter Holsteners Pibe,
For Tyskerne reves om Danmark.

Niels Ebbesen! sagde Grev Gert paa tysk,
Din Frist er kort;
Vil ikke i Galgen Du lære tysk,
Saa pak Dig bort!
Skam skal Du faa med Hr. Bugge paa Halden,
Hvor mange Heste I saa har paa Stalden,
For nu raader Tysken i Danmark.

Niels Ebbesen svared et Ord i Hast:
Hæng Tyv og Skjælm!
Men hæng ingen Ridder, før Sværdet brast
Med Skjold og Hjælm!
Vogt Dig for hvem Du til Fredløshed dømmer!
Langt ej fra Børn og fra Hustru jeg rømmer,
Mens Tyskerne rives om Danmark!

Med Tyskere vrede i Tusindtal,
I Kammen kry,
Den kullede Greve drog ind med Bral
I Randers By;
Ilde han tured og værre det tegned,
Kvinderne bæved og Børnene blegned,
For Tyskerne reves om Danmark!

Niels Ebbesen fo'r da i Harnisk brat
For Landefred,
Han gjæstede Greven en Foraarsnat,
Og Sværdet bed;
Fri vilde han enten dø eller leve,
Livet han tog af den kullede Greve,
Da Tyskerne reves om Danmark!

Sig hævned de Holster ved Skanderborg,
Der faldt vor Helt,
Og sjunget der blev om Jyllands Sorg
Ved Sund og Bælt:
Aldrig hans Minde dog lægges i Mulde,
Han stod i Spidsen for Jyderne hulde,
Da Tyskerne reves om Danmark!

Forgangen er siden fem hundred Aar
I Lyst og Nød,
End Danebrog vajer og Danmark staar
I Aften rød;
Kappes nu, alle Smaafugle i Lunden,
Nu er til Sang om Niels Ebbesen Stunden,
Lad Tyskerne græde for Danmark!

Grundtvig.

21.

Mel. Sol er oppe.

Ingen har Guld=Taarer fældet,
Som ej Glimt af Guldet saa',
Og Gudsbilledet forældet
Maa i Glans dog for os staa,
Om hos os det skal fornyes,
Thi fornyes kan som flyes
Kun, hvad gammelt end er til.

Er et evigt Liv med Glæde
Ej vor Længsel og vor Lyst,
Kun forgjæves Engle kvæde

Derom os til Haab og Trøst;
Har ej forud vi som Sjæle
Sans for Liv og Eftermæle,
Evigt Liv er os en Løgn.

Har ej Sandhed mer og mindre,
Om vor Mening Tro og Agt,
Sandhed om vort eget Indre
Over Løgn og Falskhed Magt,
Aldrig da til Sandheds Fader,
Som al Falskhed evigt hader,
Som vor Gud vi slaar vor Lid.

Elsker kun vi det i Grunden,
Hvoraf vi har Djenslyst,
Elsker ej engang i Munden
Vi vor Moders Navn og Røst,
Aldrig huse eller hæle
Vi Guds Kjærlighed til Sjæle,
Hjertens Kjærlighed til Gud.

Er os tomme Ord og Lyde
Eget Folk og Fædres Land,
Ved vi ej, hvad de betyde,
Mer end Mængde, Muld og Strand,
Taut er og hvert Ord, vi tale
Om Guds Riges Bjærg og Dale,
Om Guds Folk og Menighed.

Føler ej vi i vort Hjerte,
Vi oprandt af Gudeæt,
Ej vi føle kan med Smerte,

At vi arted os kun slet,
kun med Spot det Ord vi møde,
At gjenløse og gjenføde
Gud os vil som sine Børn.

Ordets Klang i Folkemunden
Om, hvad Verden aldrig saa',
Ordets Klang i Hjertegrunden,
Som kun Hjerterne forstaa,
Den med Aandens kjække Buer
Og med Hjertets søde Luer
Er Guds-Ordets Efterklang.

Derfor end os dybt kan røre
Det Guds Ord, som os har skabt,
Naar vi af Guds Mund det høre,
At det b dste vi har tabt:
Barne-Lighed med vor Fader,
Sandheds Gud og Løgnens Hader,
Kjærlighedens Kildespring.

Du, som bor ved Jordens Ender
Op til Jætternes Ishav,
Hold da fast med begge Hænder
Paa, hvad Dig Alfader gav,
Gav som Skaber og Gjenløser,
Giver end som Aands-Udøser
I Vorherre Jesu Navn!

Da skal ingen Ørn din Løve
Banesaare indenlands,
Da skal ingen Dig berøve

Den Udødeligheds Krans,
Hvorom alt med Jetter gramme
Som en hedensk Folkestamme
Kjæmpede din Tunges Folk.

Sluk ej Gnisten, som end ulmer
Under Issen askegraa!
Vrag ej Visen, som end dulmer
Sorg og Pine hos de smaa!
Sælg ej Tungen som Guds-Aanden
Elsker op til efterhaanden
At udøse Hjertets Dyb!

Mærker det, I Børn og Kvinder,
Mærker det, hvert Hjerte varmt,
Magtesløst Guds Ord I finder,
Koldt og dødt og mørkt og armt,
Naar ej med den Røst det klinger,
Som fik Liv og Kraft og Vinger
Hos os ved Guds Aandepust.

Hold i Hævd, hold højt i Ære
Da vort gamle Modersmaal,
Skabt til alt, hvad vi kan bære,
Døbt i Graad ved Balders Baal,
Tidlig snublet paa Glatisen,
Men oprejst i Kjæmpevisen
og gjenfødt i Julesang!

Grundtvig.

22.

Midt under Isted-Slaget,
Ej langt fra Langesø,
Der laa i Vaabenbraget
En Dansk, som skulde dø;
Hans Kjendingsnavn vel ingen nævne kan,
For han var kun en menig Mand.

Ham rulled to Kanoner
Forbi med Sejersang,
Han i de danske Toner
Opstemte sidste Gang:
„O, Herre Gud! saa skulde jeg endda
I dette Liv den Glæde ha'!"

Saa skjønt et Eftermæle
Faar ej Stridshøvding hver;
O! hvilke høje Sjæle
Bo'r i det lave her!
Her paa det jævne er selv Bjørnen tam
Og Løveungen som et Lam!

I, med de store Kræfter
Og med det stolte Navn!
O, siger tit herefter:
Gid vi i Dødens Favn
Maa takke Gud, at Glæden vi endda
Med Sejer føre skal herfra!

O, priser, Danaskjalde,
De danske Helte smaa!

I hundredvis de falde,
I Tusindtal opstaa,
Og sejrer Danmark, deres Heltedød
Dem hartad synes alt for sød!

Lad Skjaldesnekken bære
Det Budskab over Strand
Om Adel, Dyd og Ære
Hos Danmarks Menigmand!
Thi Heltene ved Isted og ved Stolk
Det var det lille danske Folk!

Og I, som Lys vil tænde
I Borgerstuen her,
O, lader Lyset brænde,
Saa det er Ilden værd,
Saa Danmarks Engel ser med Smil og Graad
I Lys sit Hjerte og sin Daad!

Grundtvig.

23.

I vor Barndom vi hørte Kartovernes Brag,
Og vor Drot fik vi kjær og vort Land og vort Flag;
Gjennem Krudtdampens Sky saa' vi Frihedens Sol
Sprede Lys over Jorden fra Pol og til Pol.
End er Kampen ej endt, end har Friheden ej
Overalt til hvert Folk og hvert Land banet Vej;
Men for den vil vi trøstige gribe vort Sværd,
Vi vil glade os øve i Krigernes Færd!
Langt fra Hjemmet, hvor Bækken sig slynger
Gjennem Dale og skovkranste Sø'r,
Og hvor Fiskeren sagte sig gynger

Over Strand mellem frodige Ø'r;
Hvor vi hørte Kartovernes Bulder,
Hvor vi sang vore dejligste Kvad,
Staa vi nu med vor Bøsse paa Skulder
I en lige og tætsluttet Rad.
Fremad marsch! med lystig Sang,
Maalet naa vi nok en Gang
Under Hurra og Jubel og Hornenes Klang.
Rask afsted! vi kan ej koldt
Se, Tyranner Sejer beholdt.
Leve Danmark, vor Moder, den Havfrue stolt!

Mads Hansen.

24.

Som: Holmens faste Stok.

Syng nu, Gutter smaa!
Om en Viking udaf Vælten,
Af de raske blaa,
Peter Vessel hed han Helten.
Svensken med lidt Skræk
Husker ham med Grib og Tønder,
Norsken siger kjæk,
At han var en ægte Thrønder,
Danmark har ej Pog,
Født af Bisper eller Bønder,
Vessel, ved han, slog
For gamle Danebrog!
Hurra, hurra, hurra!

Til paa Skræbderbord
At faa Traad i Naaleøje
Var hans Lyst ej stor,

Mindre til en banket Trøje.
Derfor gjorde kort
Han Proces med Maal og Mester,
Peter han løb bort,
Fulgte Trondhjems fine Gjæster
Ned til Kjøbenhavn,
Stak saa derfra ud i Vester
Over Bølgebavn
Med Danebrog i Stavn!
Hurra, hurra, hurra!

Endnu et Hurra!
Her var Peter Vessel hjemme,
Naar det blæste bra',
Han som første Mand var fremme.
Som en Kat galant
Klaired han paa Ræer og Master,
Gjorde klart og kant
Trods de gamle vante Gaster.
Sømand stolt han blev,
Laded Krudt for Kræmmerlaster,
Og et Adelsbrev
Med Danebrog sig skrev;
Hurra, hurra, hurra!

Han var Kjæmpe bold,
Hvor med Kugler varmt der knaldes,
Derfor „Tordenskjold",
Sagde Kongen, skal Du kaldes!
Nu saa, svor han, skal
Tordne jeg for Svenskens Øre,
Og hans Tordenskrald

Kunde Dynekilen høre,
Som ubuden Gjæst
Banked han paa Gildesdøre,
Gjorde selv saa bedst
For Danebrog en Fest!
Hurra, hurra, hurra!

Ja, han var polisk,
Helst naar han bød Svensken Spiser,
Thi han solgte Fisk
Gjerne dem til høje Priser,
Marstrand mærked, at
Ulkens Fisk var dyr, minsandten!
Han tog Revl og Krat,
Karlstad med, og Kommandanten,
Køs og ham det Skiog,
Da han nøled ganske vranten,
Og paa Tind udslog
Den røde Danebrog!
Hurra, hurra, hurra!

Vi ved vel en Flok
Streger, som kan ligne denne,
Det skal være nok,
Ellers faar ej Visen Ende,
Skal vi synge om
Den, Dragonen fik paa Handen,
Og Kaptejnen, som
Kuglen fik ombord for Panden.
Det gaar glædelig!
Sagde Tordenskjold selv anden,
Da han muntred sig,

For Danebrog, for Dig!
Hurra, hurra, hurra!

Som et Stjerneskud
Skred han over Nordens Bue,
Funkled, slukkes ud,
Blegned paa en blodig Tue,
Dog ej slukkes kan,
Medens vi en Vimpel ejer,
Heltenavnet, han
Vandt paa Sø med bristig Sejer.
Det skal for os staa
Stolt i Stavn, hvor Flaget vajer,
Naar som Gutter blaa
For Danebrog vi slaa!
Hurra, hurra, hurra!

C. J. Brandt.

25.

Som: Klang, mina flickor.

Blev nu til Spot dine tusindaars Minder?
Er dit Sværd nu brustent og plettet dit Skjold
Blev dine Mænd nu til klagende Kvinder?
Trampe dine Fjender den sløjfede Vold?
Er nu paa Sange din Vogelund tom?
Maa vi nu blues, med Blikket mod Jorden,
Ved hver en Tone, der minder os om,
At Du var Dronning i Norden? —

Svigtet af Venner og svigtet af Frænder, —
Hver en Stjerne skjult i den bælmørke Nat, —
Banneret baaret af famlende Hænder; —

Havde baade Himmel og Jord Dig forladt?
Slangen, Du fostrede selv ved din Barm,
Frem af sin Hule sig snigende voved,
Sløved dit Værge og lammed din Arm,
Bøjed i Støvet dit Hoved.

Skibet er strandet; — saa lad os da bjærge
Rask igjennem Brændingen alt, hvad vi kan:
Viljen, der mægter vor Frihed at værge,
Troskab indtil Døden mod Fædrenes Land,
Levende Haab, der kan svinge vort Flag.
Dødeligt Had, der kan hvæsse vor Klinge,
Klippefast Tro paa den Fremtidens Dag,
Der skal Gjenfødelsen bringe.

Lad os da vente og ikke forsage,
Agte paa de varslende Tegn under Sky,
Bære de tunge Forsmædelsens Dage, —
Atter skal i Danmark en Morgen dog gry!
Kommer da Luftningen frisk over Strand,
Ruller da vældig den vækkende Torden,
Da skal Du atter, mit Fædreneland,
Løfte dit Hoved fra Jorden.

Da skal Du se dine Sønner staa rede;
Og da skal den hvislende, giftige Snog,
Som nu tør frækt sig i Solskinnet brede,
Flygte for dit Blik til den mørkeste Krog.
Da skal dit ældgamle Banner paa ny
Vinke til Sejer de faa mod de mange,
Og da skal atter blandt Sværdenes Gny
Runge de frejdige Sange!

Lembcke.

26.

Mel.: At Slyngler hæves til Ærens Top.

Er Skolen for andre end Pilt og Pog,
Og hvi skal Karle dens Bænke slide?
Skal de atter spændes i Peblingaag,
Som nys er slupne fra Remmens Kvide?
Nej, Spændetrøjer os ej fornøjer.
Og ingen Bure for Pappegøjer
Vi flette her.

Vi bygge et Fyr paa den flade Jord,
Som mildt sit Lys over Mark vil sende;
Vi rejse en Arne, som ej er stor,
Men dog har Plads til hver Lysets Frænde;
Hvor ej forgjæves der Sandhed kræves,
Hvor Hjerter varmes og Taagen hæves
Ved Ordets Magt.

For Fædrenes Minde vi rejse her
Vel ingen Højsal, nej blot en Hytte;
Men dog vil det møde med Skjold og Sværd,
Og slaa til Lyd, saa de Unge lytte,
Og Sangen stemme, som gik i glemme,
Saa Sønnen stolt kan sig føle hjemme
Paa Fædres Jord.

Vi bygge en Rede for Danmarks Haab,
— Det lille Æg, vi har frelst af Striden, —
Hvor trygt det kan hvile trods Fjendens Raab
Og ruges ud gjennem Vintertiden,
Til Skallen revner, og han, som evner

At blive vores og Slesvigs Hævner,
Faar Næb og Kiør.

Vi rejse en Skole paa Bondejord,
Hvor frit sig tumle de friske Vinde;
Saa gid den maa huse det jævne Ord,
Og Luften holde sig frist derinde!
Paa Sandhedsgrunden, med Sang i Munden,
Til Danmarks Ære, til Gavn for Bonden
Den voxe frem!

Hostrup.

27.

Alt rejser Vintren sit hvide Telt,
Med Is ligger lille og store Bælt;
Men Danmark stoler paa Herren.

Se Svensken ligger for Kjøbenhavn,
Han stoler saa trygt paa sin Magt, sit Navn,
Men Danmark stoler paa Herren.

I Byen hersker den bitre Nød,
Saa haardt den alt trues med Hungersdød;
Men Danmark stoler paa Herren.

Den hele Forstad er lagt i Grus,
Højt Flammerne hvirvle fra Herrens Hus,
Men Danmark stoler paa Herren.

Den danske Konge paa Volden staar,
De gloende Kugler omkring ham slaar,
Men Danmark stoler paa Herren.

Alt ejer Fjenden den hele Ø,
Men Frederik svor i sin Rede at dø;
Og Danmark stoler paa Herren.

Enhver vil stride trods Kjøn og Stand,
Hver Mand er en Helt, hver Kvinde en Mand,
Og Danmark stoler paa Herren.

Sin Ligskjorte drager nu Svensken paa.
Som Dødningeskarer i Sneen de gaa,
Men Danmark stoler paa Herren.

De levende Snemænd storme paa Stand,
Men Kvinden dem smelter med sydende Vand;
Trygt Danmark stoler paa Herren.

De Svenske storme med Larm og Skrig,
Men synke i Sneen som blodige Lig,
Thi Danmark stoler paa Herren.

Snart toner „te deum" som Hjertets Tolk,
Og Kongen knæler med alt sit Folk:
For Sejren takke de Herren.

H. C. Andersen.

28.

Som: Eja hvor man nu tumler.

Paa Tave Bondens Ager ved Birkende By
Der gik en lille Plovdreng og sang under Sky.
Han messed som Klerken og drev paa treven Hest:
„Gud give Hans Plovkjøring kunde blive Præst!"

Bag Ploven nikked Bonden, han lytted dertil:
Hver Purk kan blive Biip, naar Vorherre kun vil.
Løb ej Morten Borup fra Plov og Bondehors?
Nu tugter han Pilte til lærde Mænd i Aars.

Det var hin lille Plovdreng i Birkende By,
Hans Navn fløj over Danmark med folkeligt Ry,
En dansk Morten Luther han strid med Ordets Sværd,
Og sejred med Aanden i Hjertefolkets Hær.

Ret aldrig nogen Plovkjøring drev det saa vidt,
Han stoled paa sin Gud, paa sig selv dog kun lidt:
„Den Dag han ej kjæmped med Modgang eller Nød,
Han frygted, Guds Naade som før ej til ham flød."

Den Dag de stolte Bisper i Fængsel blev bragt,
Guds Ord var paa Guds Alter af Bondehaand lagt;
Da Folket var frelst og udslukt det bitre Had,
Hans Tavsen i Ribe paa Bispestolen sad.

Men mer end alle Bisper i Danmarks Land
Hin Bondesøn han sørged for Kvinde og Mand.
Ret aldrig hans Navn skal i danske Hjerter dø,
Saa længe der ringer en Klokke over Ø.

Ingemann.

29.

Rolfs Skattekonge, fejg og ræd,
Ved Skatten stod;
Men Skulde svor: „Jeg følger med
Og kræver Blod!"

Og feige Hjartvar tog sin Skat
Og gik om Bord,
Og lagde ind ved Mulm og Nat
I Issefjord.
Men Vigge har hævnet sin Konge.

Dankonge aabned glad og bold
Sit Lejre brat;
Forræderhæren, myg og kold,
Var Hjarvars Skat.
Rolf mødte dem saa gjæstefri
Med Vin og Mjød.
Og skjænked, — indtil Døden i
Hans Bæger flød.

Da hvisked Skulde hjærtegram:
Hr Hjartvar, Mod!
Rolf fordre Skat; — aftvæt den Skam
I Danskes Blod!"
Og Hjartvar svor, — men gruede
Ved Tanken blot,
Og dræbte lumsk den sovende
Berømte Drot.

Da vaagnede de danske Mænd
Forfærdet op,
Og slog, — men der var ti mod en
Halvnøgen Krop;
De hug og vidste næppe, hvem
De hug imod,
Og faldt, — og andre vaded frem
I deres Blod.

Nu laa de der, og Hjartvar stod
Paa danske Lig,
Og sukked: „Rolf, her strømmer Blod,
Som elskte Dig!
O, var der een, kun een igjen
Saa tro mod mig,
O Rolf, som alle disse Mænd
Var tro mod Dig!“

„Ha Hjartvar!“ raabte Vigge, „se,
Jo jeg er her!
Og jeg er tro som alle de;
Ræk mig Dit Sværd!“
Og Hjartvar jubled: „Du endnu!
Saa sværg mig da!
Der er mit Sværd; men sværger Du?“
— „Jeg sværger! ja!

Jeg sværger, Hjartvars Mænd! I staar
Tolv Gange tolv!
Jeg sværger, — hører det! — jeg slaar
Og hævner Rolf!“
Og Sværdet gjennem Hjartvar gik. —
„Ha lumske Flok!“
Saa raabte Vigge, — „slaa og stik!
Nu har jeg nok,
thi Vigge har hævnet sin Konge!“

B. Boye ved Barfod.

30.

Danmark! dejligst Vang og Vænge,
Lukt med Bølgen blaa,

Hvor de vakre danske Drenge
Kan i Leding gaa
Alt mod Tyske, Slaver, Vender,
Hvor dem Gud og Kongen sender;
En Ting føttes ved den Have:
Ledet er af Lave.

Bælt og Sund lod Gud indhegne
Danskes Liv og Lyst;
Bølgen alle vide Vegne
Værner Klint og Kyst:
Ingen Nabo, som vil vinde,
Tør paa Danmark gaa i blinde;
Fik vi Ledet hængt i Lave,
Lukket var vor Have.

Mejlfar-Sund vort Fyn os skytter,
Trykt naar Møens Klint,
Ind til Gjedsør ingen Rytter
Ride skal letvindt;
Guldborg-Sund for Lolland gjænner,
Drejund er Sjællands Tjener;
Saa har hver sin gode Lukke
Alt maa Jylland sukke.

Holster, Vagrer, Lyneborger
Som en farlig Flod.
Gjør paa Jylland mange Sorger,
Styrte Strømme Blod.
Læges af maa slig Uvane,
Skam det er at lade rane
Saa vort Fæ, vort Gods, Formue;
Pil vi har og Bue.

„Hør mig“, sagde Dronning Tyre,
Ret kaldt Danebod;
Hun, som stod for Danmarks Styre,
Vist med Mandemod:
„Gabet kan vi vel tillukke,
Saa vi ej os lade plukke
Af hver fremmed Løbeskytte,
Som har Lyst til Bytte.

Alt fra Vesterstrand hin brede
Til Mjøsund i Sli,
Vi os vil et Virke rede
Gjør' en snæver Sti,
Med Forlov! skal hver Mand sige,
Som vil ind ad Porten kige,
Derigjennem ingen fare
Skal med stjaalne Vare.“

Det var Ord, som lod sig høre,
Fædres Land det gjaldt,
Faldt og i Kong Haralds Øre
Vel, som overalt;
Da gik Bud om Land at mælde:
Hvo som Danemand vil gjælde,
Mode flux med Vogn og Heste
Danmarks Dal at fæste.

Fra hin østre Danmarks Side
Kom den Skaaning skrap,
Her gad Sjællandsfaren slide,
Kjøre rask om Kap;

Fynbo, Lollik kom med Jyden,
Som sad næst og værst ved Gryden!
Ingen sig da glemte hjemme,
For det Værk at fremme.

Danebod sig hjert'lig glædte
Der hun Skaren saa,
Sagde højt: „Nu tør jeg vædde,
Værket nok skal gaa.
Henter Jyder! Øst og Kage,
Mens de Andre Muld maa age;
Kosten vil Jer Umag spare,
Naar den Vold kan vare.“

Skaaningen tog til at grave
Alt fra Kattegat
Frem til Hollingsted og lave
Volden højt og brat,
Ser Gang otte Fod som ragest,
Fem G ng ser hvor den var lavest:
For det meste man do h naaede
Med den fem Gang otte.

Sjællandsfar og Fynbo Resten
Rejste med en Fart;
Jyden bredte Dug for Gjæsten,
Ingen Ting blev spart.
Porte paa hver hundred' Favne
Satte man, lod Taarn ej savne,
Fjenderne, som der tog Stade,
Tog for Hjemgjæld Skade.

At det Værk med Vold og Grave
Kunde skyndes fort,
Tyra lod et Bur sig lave
Over højen Port.
Der hun sad og saa saa vide,
Hvordan Gjærningen mon lide;
Rart sig noget ret vil føje
Under fremmed Øje.

Efter Ønske vorde Volden,
Dannevirke stolt.
Mangen Tørning hel og holden
Har den flink udholdt.
Tyra sagde: „Gud nu frede
Volden fin med Port og Lede,
Lun og Ly den Vangen yde,
Voldsmænd Trods den byde!

Danemark vi nu kan ligne
Ved en hegnet Vang,
Gud i Naade den velsigne!
Mindes mild dens Trang!
Gid som Korn opvoxe Knægte,
Der mod Fjenden frisk tør fægte
Og om Danebod end tale,
Naar hun er i Dvale."

Laurids Kok og Grundtvig

31.

Söner af ett folk, som blödt
på Narvas hed, på Polens sand, på Leipzigs
slätter, Lytzens kullar!

än har Finlands kraft ej dött,
än kan med oväns blod ett fält här färgas rödt.
Bort, bort hvila, rast och fred!
en storm är lös, det ljungar eld och fältkanonens
åska rullar.

Framåt, framåt, led vid led!
på tappre män se tappre fäders andar ned.
Ädlaste mål
oss lyser på vår bana,
skarpt är vårt stål,
och blöda er vår vana.
Alla, alla käckt framåt!
här är vår sekelgamla frihets sköna stråt.
Lys högt, du segersälla fana,
sliten af strider sen en grånad forntids dar,
fram, fram vort ädla, härjade standar!
än finns en flik med Finlands gamla farger kvar.

Aldrig skall vår fosterjord
af våldets makt ur oförblödda bataljoners armar
ryckas,

aldrig ljuda skall det ord,
at Finlands folk förrådt sin fria bygd i Nord.
Falla kan den tappre blott,
ej rygga för en faras hot, ej svika, böjas och
fortryckas:

falla, sköna krigarlott,
blif vår, sen för en seger än vi kämpa fått!
Vapen i hand
och käckt vår ovän nära!
Dö för vårt land
är lefvo för vår ära.

Rastlöst fram fran strid till strid,
ty nu er stunden vår, och nu er skördens tid!
Glesnade leder vittne bära
herrligt om mod och bragder, om vårt land
försvar.
Fram, fram vårt ädla trotsiga standar!
omkring dig än din trogna finska vakt du har.

Runeberg.

32.

Tre Folk som disse ej Verden saa,
Og aldrig kan deres Navne forgaa,
Saalænge som Øjne, brune eller blaa,
Der kastes fra Støv mellem Stjærner smaa;
Saalænge paa Jord der end fødes en Søn
Med morgenrødt Mærke af Kys i Løn;
Saalænge i Verden sig løfter en Haand!
Dumdristig med Lykke mod Ord og Aand!

Ebræeren gjorde al Verden viis
Paa hvad for en Gud den skylder Pris,
Og hvordan Alle af Guddoms-Rod
Paa Jorden udbredtes med samme Blod,
Og hvordan i Tidens Fylde skjøn
En Kvinde fødte Guds ældste Søn
Til Verdens Frelser fra Død og Dom,
Til alle Slægter at kvæde om!

Og Grækerne viste med Haand og Mund
Hvad skønnest klæder i allen Stund,
Ja, skønnest i Kirke og skønnest i Sal,
Og skønnest paa Torvet og skønnest paa Val!

Saa dejlig var Døden, at til den endnu
Forgjæves saa vide staar Læsernes Hu,
Som ikke begribe, paa Fastland og Ø,
At græsk man maa leve, om græsk man vil dø!

Os Romeren lærte, hvad Hænder formaa,
Naar sammen de holde og sammen de slaa,
Og flittelig bruges med Vid og Forstand
Til Gavn eller Skade for Folk og for Land!
Den Lærdom, han gav os, den var saa stærk,
At Skyggerne af hans Hænders Værk,
Som Spidser og Streger paa Blad i Bog
Køs Livet af mangen en Skolepog.

Der sidder i Nord dog en lille Pog,
Og staver med Saga i Billedbog,
Naar han bliver voxen i Tid og Rum
Og danser med Havfru paa Havets Skum,
Han lever paa græsk, saa godt han kan,
Med Øie paa det „forjættede Land",
Og bruger kun romerske Kneb og Spyd
Til Spøgelser, Trolde og al Udyd.

N. F. S. Grundtvig

33.

Ved Tolbboden steg en Matros i Land,
Hans Haar de vare saa hvide,
Han havde ej set sin Fædrestrand
I mange Herrens Tide.

Han havde ej set, at Byen faldt
For engelske Blus og Brande,

Ham Skæbnen havde fra Hjemmet kaldt
Langt bort til fremmede Lande.

Der stod han da, med Haanden i Barm,
Og Øjet saa mørkt i Vrede,
Og stirrede med vemodig Harm
Paa den tomme Svanerede.

Da tørrer han sig om Skæget brat,
Mens Taaren paa Kinden brænder,
Han knuger den gamle begede Hat
Imellem de sittrende Hænder.

„Hvor er I henne, store og smaa,
I Havets stærke Svaner,
Som smykkede her i Dammen laa
Med Dannebrogs røde Faner?

Søger I end den gamle Færd
Paa fjerne fjendtlige Kyster?
Viser I Fjenden, hvor stolt I bær
De egeplankede Bryster?

Nej! — I har glemt den gamle Sang,
De danske, jublende Toner,
Nu stemmer I op den Sejersklang,
Der tordner fra Brittens Kanoner.

Vel har jeg tømt saa mangen Skaal,
Men ingen besk som den sidste,
Den var iskænket til bredfuldt Maal;
Nu vil mit Hjærte briste!

Naar snart, Kammerater! mit gamle Skrog
    Jeg i sidste Havn skal fortøje,
I svøbe en Flig af Danebrog
    Omkring min snævre Køje!

Den gjør saa godt for Ve og Værk,
    Det Svøb bør man vel hædre;
Selv Jomfru Marias Silkesærk
    Ej Smerten kan dulme bedre.

Naar da den store Baadsmandsmat
    Paa Dækket kalder de Døde,
Da skal jeg ogsaa være parat
    Til Mønstring hisset at møde.

Saa faar jeg Lov at gaa agter ud
    Til Chefens Kahyt, den høie,
Der møder jeg Vessel, Jul og Rud
    Og ham med det ene Øje".

Saa talte han og lagde sig træt, —
    De trode, han faldt i Tanker; —
Da var han død — hans Død var let,
    Hans Hoved laa paa et Anker.

Winther.

34.

Hvor kommer Svalen fra i Vaar?
Hvor ty'r den hen om Høsten?
Er det den store Konges Gaard
Bag Bjergene i Østen,
Hvor ingen mindes Frost og Sne,

Hvor Aaret kun har Tider tre,
Kun Høst og Vaar og Sommer?

Lad kun de Lærde tvistes om,
Saalænge de behage,
Hvorfra de mange Svaler kom,
Hvem ens var alle Tage
Og lige godt alt Ler og Straa!
Jeg ændser kun de Svaler faa,
Som melde Aandens Sommer.

Om dem jeg ved det ganske vist,
De ligge ej i Dvale,
Er ej de her, da er de hist
I Fugle-Kongens Sale.
Der, under Højeloft, sig har
Enhver af dem sin Rede klar
Og Fjer, som aldrig fældes.

Men naar de dog os gjæste her,
Paa Slette og paa Hede,
Dem Sølv og Guld kun lidt er værd,
Af Ler de bygge Rede,
Men kun af Ler med Klang i Skjød,
Som klares kun i Lue rød
Og Regnbuefarver bære.

Det samme Ler de elske saa,
Som vi vort eget Hjerte,
Og mindes Dybet, hvor de laa,
I Sang med Fryd og Smerte,

Det klinger for al Verden som
Den Tone fra et Dyb omkom,
Hvor selv de laa i Dvale!

Lyksalig er den Plet paa Jord,
Hvor slig en Svale kommer,
Ti der, imod det gamle Ord,
Gjør enlig Svale Sommer,
Den med sig bringer Himlens Vaar,
Deraf udspringer hvad den spaar,
Som Blomster, Ax og Vipper!

Grundtvig.

35.

Hvordan skal jeg Dig beskrive,
Nordens Høisang, Asamaal,
Som Fugl Føniks faldt tillive,
Askefødt af Balders Baal?

Kamp i Løn for Livets Krone,
Længsel efter evig Fred,
Asamaal! er din Grundtone,
Tvillingfødt af Venlighed!

Skal Du Skikkelse paatage,
Staar for os en Helteskjald,
Slaar Guldharpen Asa-Brage
Tankefuldt midt i Valhal!

Kjæmpevise i det lave!
Hvad skal Du saa lignes ved,

Du, der som en Himmelgave
Faldt til os fra Skyen ned?

Tone din er Sorg med Glæde,
Lavsang est fra Dybet Du,
Alt som naar Havfruer kvæde
Midt imellem Smil og Gru!

Skal Du størkne for vort Øje,
Ser vi *Ydun* Æbledis,
Dalet ned fra Ask den høje
Som en Drøm fra Paradis!

Asamaal og *Kjæmpevise!*
Ja, nu ser jeg, hvad I var:
Hjernens As og *Hjertets* Dise,
Ret et yndigt Ægtepar!

Højt og lavt I sang i *Norden*,
Holdt som Mand og Kvinde Takt,
Kvad fra Sky og Nyn paa Jorden
Slutted saa hos Eder Pagt!

Ædel Kamp og Længsler ømme
Fandt i *Nord* et husligt Hjem,
Hjernens Syner, Hjertets Drømme
Lige gode var om dem!

Oltids Graaden over *Balder*,
Freja-Graaden længselsfuld,
Gjennem Nordens *Middelalder*
Rulled som en Strøm af Guld!

Dog det gik med Kjæmpevisen,
Under Nordens Skyer graa,
Alt som med Guldæble=Disen
Skjult som Jætterov i Vraa!

Den forsvandt fra Folkets Tunge,
Den forsvandt fra Skjaldens Bryst,
Da blev Oldingen de Unge,
Da blev Sønnen Folkets Trøst!

Nu dog ud af Glemmebogen
Skrives daglig den paany!
Nu dog op af Skammekrogen
Løftes den med Lyst i Sky!

Asamaalet Kjæmpevisen
Herlig tage skal i Favn,
Alt som Brage Æbledisen,
Faar da Bod for hvert et Savn!

Asamaal og Kjæmpevise
Nu i eder for os staa
Hjernens As og Hjertets Dise
Under Skyer lyseblaa!

Gid til Fjelds nu, som i Lunde
Gaa som Mand og Kone smukt
Nordens Brage og Idunne
Med Guldharpe og Guldfrugt!

Gid blandt Folk som mellem Skjalde
Husligt Hjem de faa paany!

Da skal Gjallerhornet kalde
Op til Daad hver Morgengry!

Da skal Valhal og Folkvangen
Leve op som Mark i Vaar,
Rosensblommen, Heltesangen
Skabe Nordens Gyldenaar!

Grundtvig.

36.

Här stå vi på toppen af jorden,
vi söner af yttersta Norden,
till gräns ha vi brusande sjön,
vår granne är eviga snön.
Och alla vi bedja: försvinnen
ur häfden, I blodiga minnen!
Och alla vi helsa en tid
af ljusnande lycka och frid.

Vårt stamträd till gudarna räcker,
och yfviga grenar det sträcker
till folk, som i leende ro
vid fjället och sjöarna bo.
Det breder sin grönskande fana
kring Nore och Svea och Dana:
väl kronan är klufven itu,
men frisk är doch roten ännu.

Ty säg, om ej alla vi känne,
hur genom de grenarna trenne
till ådrorna strömmar en saft
af helsa och ungdom och kraft.

Vårt band nu ej tiden kan lossa:
skal våldet med klubban det krossa?
Vi svara ett dundrande n e j
vid Tor och vid Odin och Frej!

Böttiger.

37.

Herr Barnekov tumled sin danske Hest,
— Det flammed i Vestgotland, —
Han fulgte Fjerde Kong Kristian
Med Sejr fra Skaras Brand.

Brat Hingsten spidsede Øren og fnøs,
Herr Barnekov p·ged mod Vang:
„Er det svenske Lunter, hist blinke,
Bli'r Vejen til Varbjerg trang!"

Og Svensken var det. — Op Kongen slog:
„I Slagstorm Dannemænd frem!"
Det blev en ulige Fægtning:
Tre Danske kæmped mod fem.

Bøsserne knaldede og Lanserne klang,
Frem lyned Korgen i Damp;
Halvtredie Hundrede Danske
Blev Lig i den Fremfarts-Kamp.

Sten Rosensparre laa knust blandt Spær,
Frans Rantzau v d Hestens Sko;
Over Lig og splintrede Lanser
Hos Kongen red Barnekov tro.

Brat styrted Kongens Ganger for Skud,
Herr Barnekov var ej sen;
Dankongen gav han sin Skimmel,
Selv sprang han paa høje Sten:

„Kongen min Hest! og Fjenden mit Liv!
Og Gud min Sjæl!“ var hans Ord;
Herr Barnekov faldt paa Stenen,
Dankongen mod Varbjerg for.

Tilbage for Fienden, Kong Kristian frem,
Men Barnekovs Sjæl fra Jord.
— Hans Blod paa Skellingestenen
Besegled hans Troskabsord.

Ingemann

38.

Hvor vittige Dværge
Udhamre af Bjerge
De gothiske Sværd,
Som aldrig kan døves,
Og silde kun sløves,
Med Hjelme i Færd;
Hvor Bønderne Bjørnen kan tæmme,
Der havde min Kæmpetrop hjemme!

Hvor Skyerne blaane,
Hvor Sol, og hvor Maane
Har hver sig et Slot
Hvor herlig de funkle
Og er dog kun dunkle
Mod Lysrigets Drot,

Hvor Liv har i Løndom sin Kilde,
Did svang jeg mig aarle og silde!

Hvor Stridsmænd, som Trolde,
Saa bistre, saa bolde,
Drak Menneskeblod,
Hvor Børnene fromme
Bad Frelseren komme,
Som evig er god;
Derhen ved et Vink fra det Høje,
Vi stævned med funklende Øie!

I Vallensteins Mærke,
Den kolde den stærke,
Stod Isbjærg og Staal!
I Tillys, den fule,
Den gloende, hule,
Stod Helvedes Baal:
Han spared ej Liv eller Lemmer,
Han levned kun gnistrende Emmer!

En Sky over Jorden,
Med Regn og med Torden,
Er Troldenes Knæk;
Den Lejpsiger=Byge
Lod Baalet kun ryge,
Det slukkes i Lek!
Kan Røsten ved Tordneren hæve,
Og Bjærgene skulle ej bæve!

Nej, bæve de maatte
Med Troner og Slotte,

For Døn over Dal;
Den Kejser, med Kolden,
For Isbjerge=Trolden
Sig bøjed i Sal,
For hidtil, med Torder i Tørning,
En trodsed den stolte Enhjørning!

Som Torden med Trolde,
Saa mødtes vi bolde,
I Blot=Maaneds Ny;
Saa stanges, saa stødes,
Saa brydes, saa blødes
Ej tit under Sky;
Jeg fandt, jeg mit Maal havde fundet,
Men Han, mig udsendte, har vundet!

Ved Lytzen jeg blegned,
Men høit, før jeg segned,
Det runged i Fjæld,
Og medens mit Øje
De evige høje
Betragted i Kvæld,
Da revned de Blokke med Bragen,
Som Tordneren trodsed om Dagen!

Lad Bannere smuldre
Lad Bøl erne buldre
I Tidernes Elv!
Lad falde min Støtte!
Jeg kæmp d og blødte
For mer end mig selv!

Jeg brød for en Konge min Lanse,
Som kroner med evige Kranse!

N. F. S. Grundtvig.

39.

Mell.: Paa Tove Bondens Ager.

Hans Dag blev den største i Norden var set,
Med Midnatsolens Under den helt gik i et:
Thi Lyset som han sad i, var lyset af „Guds Fred",
Og det var ikke Morgen, og aldrig gaar det ned.

I Lys af Guds Fred han Historien gav
Som Aandens Gang paa Jorden, der Død ej veed af!
I Lyset af Guds Fred han de Fædres stærke Vej
Til Følge og til Varskn lagde aaben for Dig!

I Lys af Guds Fred han aarvaagen var med, —
Med Folket, hvor det bygged, med Aanden, som stred.
I Lyset af Guds Fred al Oplysnings Magt han saa,
Og hvor hans Ord blev troet, der Folkeskoler gaa.

I Lys af Guds Fred stod i bitreste Sorg
For Danmarks Folk hans Trøst som en skinnende
Borg:
I Lyset af Guds Fred skal det tabte tages gen,
Og tusind Fold forøges, hvad som end ligger hen!

I Lyset af Guds Fred staar hans Oldingesværd
Som Livets Sum og Amen til hans mandige Færd.
I Lyset af Guds Fred, hvor det straalede hans Blik,
Naar hvid han steg for Altret med Tilgivelsens Drik.

I Lys af Guds Fred kom hans Ord over Hav,
I Lyset af Guds Fred nu ger Salmen, han gav.
I Lyset af Guds Fred, bag dets Sol=Straale=Foss,
Der skjultes han, og der staar hans Minde nu for os.

Bjørnson.

40.

Fra fjerne Lande kom hun, Dronning Dagmar;
Hun var saa ung, saa favr og fin,
Talte med hver Mand mildt,
Med Ridder og med Bonde,
Med ringeste Gangerpilt!

Saa vandt de op de Silkesejl,
Højt i den gyldne Raa,
Saa fik de Bør saa blide
Og lode til Danmark staa!

Og Kongen hende gik igen,
Der hun i Land blev sat,
Og Bonde stod paa Strande
Og viftede med sin Hat.
Fra fjærne Lande kom hun, Dronning Dagmar.

Hertz.

41.

Der lød fra gamle Dage
Et Kvad i Danevang,
Om Lykke uden Mage,
Det kaldtes Grottesang,
Og det skal atter lyde
Hos Sjællandsfar og Jyde,
Thi „gemt er ikke glemt!“

Og det var Dane-Drotten,
Kong Frode Fredegod,
Hans Kværn de kaldte Grotten,
Den aldrig stille stod,
Thi alt som han befaled,
Saa Grotte gik og maled
Alt hvad han hued bedst.

To Kvinder var til Hove,
De maled, Nat og Dag,
Rødt Guld og grønne Skove
Til Frodes Velbehag,
Med Fred og Fryd og Ære,
Hvad Hjertet kan begjære,
Og Øjet tindre ved.

Dog Kvinderne til Hove,
Som maled Guld og Held,
Ej Ro fik til at sove
I Dagning eller Kvæld;
De hviled kun som Gøgen
Imellem Kuk paa Bøgen,
En Sommeraften=Stund.

Det var to Jættekvinder,
De kaldtes Fæn og Mæn,
Og for de blege Kinder
De hævned sig igjen;
De sang en Nat ved Kværnen,
Da spandt de ud af Hjærnen
Den gamle Grottesang.

De sang alt som de vilde,
Og Kværnen fulgte med,
De maled Gæst og Gilde,
Og Rus i Glædens Sted,
De maled Søvn til Frode
Og alle Kæmper gode,
Saa dyb som Gravens Slum.

De maled Orlogssnekker
Med Folk, som gik paa Rov,
Den gamle Kæmpevækker
Paa grønne Øre sov;
Ej blot med Guld det røde
Med Livet maatte bøde
Kong Frode Fredegod.

Med Guldet ud at sejle
Kom Grotte nu paa Stand,
For hvad Søhaner fejle
At male over Strand;
De fejled Salt, de syntes,
Da Malingen begyndtes:
Der meget skal til nok!

Dog mer end nok de finge,
Det har en Fugl fortalt,
Til Bunds de alle ginge,
Med Grotte, Guld og Salt,
Og efter Fugledrømmen
Gaar Grotte i Malstrømmen,
Deraf er Søen salt!

Af Fredegodes Dage
Og Danmarks Lykke sær
Er nu kun lidt tilbage,
Som Solens Aftenskjær,
Som Høstens Blomst i Vangen,
Som Daadens Røst i Sangen,
Som Glædens Mindekrans.

Men vaagner Kæmpeaanden
I Folkehjærtets Favn,
Da raades Bo paa Vaanden,
Da svinder alle Savn,
Da Grotte, skjønt begravet,
Staar op som Sol af Havet,
Og maler Guld som før!

Da tør sig Dansken love
En Time Fredegod,
Med Guld og grønne Skove,
Med Sang og Løvemod,
Med Glæden som Guldpenge,
Som Blomsten gror i Enge,
Mangfoldig, immer ny!

Grundtvig.

42.

Kom en Yngling frem og sagde:
„Ham jeg troer paa, ham som skabte
Jord og Himmel og os alle! —"
Strax Gud valgte ham og sagde:
„Han kan sine Frænder samle!"
Harald Halvdans Søn, han var det.

Kom en Yngling frem; — de sagde:
„Samler-Ætten, Haralds Aasyn"
Bød ham Riget, bloted med ham.
Men han rejste sig og sagde:
„Kun i Kristus kan I samles!"
Haakon Haralds Søn, han var det.

Kom en Yngling frem og sagde:
„Vise vil jeg, hvem er stærkest,
Eders Guder eller Kristus!"
Og han stod der sejr-sikker,
Styrke, Skjønhed lyste af ham.
Olav, Tryggves Søn, han var det.

Kom en Yngling frem og sagde:
„Kristmænd, Korsmænd, Kongsmænd følger
Mig i Kamp for Kristi Lære!
Stort for ham det er at leve,
Større dog for ham at falde!"
Olav, Haralds Søn, han var det.

Da, først da blev Folket kristnet
Da, først da blev Folket samlet.
Undret over Olavs Kirke,
Arvet af hans Love gav dem
Fælles Fædreland og Ære.
Kristnet, kristnet, samlet, samlet!

Bjørnson.

43.

Kong Knud han knælede ved Alterfod
I Bøn og stred,

Mod Koret vælted en Folkeflod
Saa vild og vred.
Den tørsted efter hans Hjerteblod,
De vidst' ej hvad,
Den Grøde er dyr, men ikke god,
Som gror af Had.
Hvor lifligt, at Brødre bo sammen!

To Kongesønner i højen Kor
En Messe sang
Mod Oprørsskaren med hvasse Ord
Og Oddeklang;
Prinds Erik udbte dem trange Kaar,
Det vel blev kjendt,
Men den, der mejede bredest Skaar,
Det var Prins Bent.
Hvor lifligt, at Brødre bo sammen!

Med Braal de Jyder buldrede frem,
Som Bygevejr,
Og Falske-Blakken han førte dem
Saa fræk til Sejr.
De Kongsmænd kæmped, men lille blev
Den kække Rest,
Dog Runer ramme med Fynd de skrev,
Og Bent skrev bedst,
Hvor lifligt, at Brødre bo sammen!

Med gylden Hjælm i Skarlagenskrud
Han skred saa rank,
Da Offerlammet, hans Broder Knud,
For Mordstaal sank:

Der gik i Kirken et Skrig af Gru,
St. Alban gøs,
Saa Ulveflokken selv følte nu,
At Fenris fnøs.
Hvor lifligt, at Brødre bo sammen!

Da mæled Erik, sin Broder nær:
„Nu bort i Hast!
Et Lig ej trænger til Ly af Sværd,
Vor Lykke brast!"
Men Bent han svared: „Gak Du med Gud,
Min Plads er her,
Mig Hvilen venter hos Broder Knud,
Han var mig kjær!"
Hvor lifligt, at Brødre bo sammen!

Saa tog han Værget med Hænder to,
Fuld Trøst som før,
Af døde Kroppe han bygged Bro
Til Kirkens Dør.
Der segned Helten, af Legen træt,
Med Smil paa Kind,
Til Hvilen paa Skjold foruden Plet
Saa sov han ind.
Hvor lifligt, at Brødre bo sammen!

Og Danmarks Piger de har det hørt,
Han holdt det jo,
Sit Vaaben ridderlig fik han rørt,
Det var hans Tro:
At fejge Nidding ej mere nær
Er Raadens Port,

End mandig Kæmpe, som med sit Sværd
Har Fyldest gjort.
Hvor lifligt, at Brødre bo sammen!

Hans Støv nu blunder i Kirkelæ
Hos Hellig-Knud,
I Sagn og Sange hans Mindetræ
Faar friske Skud;
Naar Broder trofast hos Broder staar,
Hvor Ven blir kendt,
En Klang gjennem danske Hjærter gaar,
Som nævner Bent.
Hvor lifligt, at Brødre bo sammen!

Brandt.

44.

Solen sank bag grønne Lund,
Og den klare, fulde Maane
Mellem Sjølunds Kyst og Skaane
Straaled over Øresund.
Hvælved om Uranienborg
Sig den stjærneklare Bue,
Tycho stod i Maanens Lue,
Monne Landet trindt beskue,
Tankefuld, med dæmpet Sorg.

Og han sagde: „Fædreland!
Sig mig dog, hvad var min Brøde,
Da Din Søn Du bort at støde
Fra Dit Hjerte nænne kan?
Har Du glemt, hvad Verden véd?

Det var mig, som monne bære
Op til Stjærnerne Din Ære;
Hele Himlen kan jo være
Vidne til min Sønlighed.

Mit Kaldæa her jeg fandt.
Ak! I elskte danske Sletter
Vise jo i lange Nætter
Himmelen til hver en Kant.
Skjønne, lave Fædrejord!
Fremfor alle Verdens Lande
Maa jeg elske Dine Strande;
Just paa dem bør Templet stande
For det høje Stjærnekor."

Heiberg.

45.

Til Rosengaarden gik jeg i Jomfruens Baand;
Der stod Roser og Liljer paa Enge.
Mer skjøn dog end Liljen var Jomfruens Haand,
Naar Fingrene dansed paa Strænge.

I Rosengaarden kvidred Smaafugle med Lyst;
Der var lifligt i Sangfuglevrimlen.
Mer skjøn dog var Jomfruens smeltende Røst,
End Fuglenes Sang under Himlen.

Paa Tiberstrømmen saa jeg, naar Dagen blev varm,
Paa dens Bølger dvæled mit Øie.
Mer skjøn dog var Jomfruens bølgende Barm,
Naar Tankerne fløj mod det høje.

I Natten stod jeg ene, naar Maanen opgik,
Og i Floden Smaastjærnerne glimted.
Mer skjøn dog var Jomfruens tndrende Blik,
End alle de Stjærner, jeg skimted.

Ingemann.

46

Østerlide! Østerlide!
Det var vore Drømmes Land.
Naar vi red ved Bjærgets Side,
Naar vi sang ved Havets Rand —
Østerlide! Østerlide!
Klang det over Bjærg og Strand.

Himalaja! Himalaja!
Himmelluftnings grønne Vang!
Ararat og Strelonaja!
Navne med fortryllet Klang!
Himalaja! Himalaja!
Gloriant for Holger sang.

Paradiset! Paradiset!
Land, hvor Liv og Sol oprandt!
Sjælens Vugge, højt lovpriset!
Guddomshave, som forsvandt.
Paradiset! Paradiset!
Vejen til dets Port jeg fandt.

Ingemann.

47.

Du, som vaaged over Barnelivet
I den grønne Lund fra Hedenold!

Du, som svæved over Lykke-Skibet,
Da paa Bølgen blaa det bar os Skjold!
Du, som Dane-Skjaldene gjør glade!
Dine Vinger er af Bøgeblade,
Vift med dem fra Øjet hver en Sky,
Saa det lille Folk Dig ser paany!

Da skal atter Lykken Danmark føje,
Som sit Skjødebarn en Moder mild,
Da skal Livet for det danske Øje
Atter blomstre som et Lykkespil,
Med Guldæblet da i Barnehaanden
Troner atter Skjold som Folke-Aanden,
For ham synger alle Glutter smaa:
Vær velkommen over Bølgen blaa!

Grundtvig.

48.

Før var der knap skrevet paa Dansk en Bog,
Som ret kunde Hjærterne hue,
Kun Eventyr, brugbart i Kakkelovnskrog,
Kun Vise til Spinderskens Stue.

Hver Mand, som med Kløgt gik i Lærdom til Bund,
Latin paa Papiret kun malte,
Med Fruerne fransk og tysk med sin Hund
Og dansk med sin Tjæner han talte.

„Von Tybo knejser jo strunk som et Siv,
Hvad om han bøjed sig noget!
Magistren om Pavens Skæg ypper Kiv
Og er baade skimlet og kroget.

Sieur Herman pudser paa Folk og Land,
Hvad om han polered sin Kande!
Og hvad om Hans Fransen fik hjemme Forstand
Og skaante de fremmede Lande!“

Og Holberg sin mandige Røst oplod
Om Daarernes Lader og Fagter,
Saa levende, som de gik og stod,
Med Ansigt, med Tale og Dragter.

Som rensende Stormvind hans Tale klang
Til Solskin i kommende Dage:
Indsmuglede Noder som Græshopper sprang
Den Vej, de var komne, tilbage.

Han lærte de Danske, at Dansken er fød
At tale med Fædrenes Tunge,
Thi hjemmebrygt var jo den herlige Mjød,
Som styrkede Hjærte og Lunge.

Saa længe som derfor med Liv og med Aand
Den Danske kan synge i Lunden;
Saa længe som ikke hans Smilebaand
Af Moden i Knude er bunden;

Saa længe en Draabe gammeldags Blod
Kan Vej gjennem Aarerne finde;
Saa længe som Bøgen ved Sorø slaar Rod,
Skal leve vor Holbergs Minde.

Wilster.

49.

Og det var liden Gudrun,
Hun stod i fremmed Land,
Hun græd de salte Taarer
Alt ved det færske Vand.
O, hvem kan dog forglemme sin kjæreste Ven.

Hun var en Kongedatter,
En Rosenblomme rød;
Hun tvætted og hun trælled
Dog for den sorte Død.

I Sjællands grønne Lunde,
Paa Kjærlighedens Ø,
Der sad en Drot med Sorgen,
Hun var hans Fæstemø.

Hun ranet var og røvet,
Da han var ikke nær,
Forgjæves vred kun Hænder
Da hendes Moder kjær.

Hun dejlig var som Dagen,
Naar den gaar op i Øst,
Saa sød som Nattergalens
Og klar var hendes Røst.

Og det var Vikingdrotten,
Han sagde: „Rose prud!
Sørg længer ei saa saare,
For Du var Kongebrud!

Jeg byder Dig Guldkrone,
Jeg selv er kongefødt,
Ej brast det Baand i Verden,
Som jo med Guld er bødt."

Det var for døve Øren;
Hun sukked: „Jeg dog véd,
At ikke for al Verden
Kan sælges Kjærlighed."

Og det var liden Gudrun,
Hun fik saa bange Kaar,
Hun trælled som en Terne
I fulde tretten Aar.

Hun blev dog ved det samme,
Hun sukked: „Jeg dog véd,
At ikke for al Verden
Kan sælges Kjærlighed."

Hun stod ved Tvættestedet,
I Kulde, Regn og Slud,
„Gud naade mig, hun sukked,
Som jeg blev Kongebrud!"

Da kom en Baad paa Søen,
Deri sad Kæmper to,
Den ene gav hun aarle
Sit Hjærte og sin Tro.

Og det var Gudruns Broder,
Og hendes Fæstemand,

De ledte om den Kjære
Med Flid i fremmed Land.

De kjendtes ved hinanden
Paa Ringe og paa Rost,
De klappedes, de kystes
Derpaa med Liv og Lyst.

De kom og svandt, de Kjære,
Hun ene stod paany,
Men dages skulde Hjælpen
Med næste Morgengry.

Det lakked hart ad Aften,
Arbejdet var forsømt,
Ej sovet havde Gudrun,
Men sødt hun havde drømt.

Da tog hun saa tilorde:
„To Konger har mig kyst,
Til andet end at trælle
Har nu jeg Mod og Lyst.“

Hun tog de brede Lagen,
Hun tog de Duge smaa,
Hun smed dem ud i Søen,
Saa langt hun kunde naa.

Hun sagde til hvert Lagen,
Hun sagde til hvert Lin:
„Flyd frit! ej mer du trælle!
Flyd efter Vilje Din!

I skal det alle mærke,
En Dronning er jeg lig,
I skal det alle nyde,
At fri jeg føler mig.

Med Frihed jeg vil kaare
At leve eller dø,
Gud unde mig at hvile
Paa Kjærlighedens Ø!"

Og det var liden Gudrun,
Hun blev en Dronning fin,
Ved Issefjord i Lejre
Hun skjænked Mjød og Vin.

Hun trofast havde sejlet
Med Sorg den høje Sø,
Med Glæden sødt hun hviled
Paa Kjærlighedens Ø!
O, hvem kan dog forglemme sin kjæreste Ven!

Grundtvig.

50.

Tone: Og det var liden Gudrun.

Der gik et Sagn i Lunden,
— Det gaa sit gamle Skud! —
Om Bejlere saamange,
Alt til den væne Brud,
Og hun var Kongens Datter i bejligste Vang.

Hun var en Rosensblomme,
Hun var en Liljevand,

Og Ord der gik saa vide
Af Sigrid over Strand.

„Kan Nogen det udrette,
At Øjne hun slaar op,
Den yndigste af Alle
Er hans med Sjæl og Krop!"

Det prøved kun forgjæves
Saa mangen Ridder skjøn,
Det prøved dog forvoven
Især en Bondesøn.

Han liflig kunde rime
Og mægtig Harpen slaa,
Saa klar var og hans Mæle
Som Kirkeklokker gaa.

Det klang i Sigrids Øre,
Hun sagde ej hvordan,
Men aldrig hendes Øjne
Hun letted dog et Gran.

Og det var Klintekongen,
Han var saa skadefro,
Tyvstjaalet blev den Favre
Bortført til Jettebo.

Men Odder var en Kæmpe,
Og Sigrid var ham kjær,
Han fældte Klintekongen,
Som var ej bedre værd.

Han løste Sigrids Lokker,
Det lange gule Haar,
Som Klintekongen spejed,
Bød hende Trællekaar.

Men hvad end Sigrid tænkte,
Hun talte ej et Ord,
Og end var hendes Øjne
Som naglede til Jord.

Og det var Elve-Fruen,
Hun var det største Skarn,
Forlokkede den Favre,
Fik hende i sit Garn.

Skjøn Sigrid maatte vogte
De Geder og de Gæs,
Som gaa ved Nattetide
I Elvekrat paa Græs.

Men Odder var en Kæmpe,
Og Sigrid var ham kjær,
Han drukned Elve-Fruen,
Hun var ej bedre værd!

Da gjorde han en Vise
Og kvad den højt i Sky,
Den nynned Sigrid efter,
Men lige mut og bly.

Det var en Søndag-Aften
I klare Maaneskin,

Da gik i Bondegaarden
Selvbuden Sigrid ind.

Alt som en Tiggerpige
Hun bad om Nattely
Og bænked sig i Krogen,
End lige mut og bly.

Men Odder og hans Moder
Ej skued Hund paa Haar,
De kjendte strax den Favre,
Som gjæsted deres Gaard.

Det Tirsdag var derefter,
Mens hun gik ind og ud,
De smykked Jomfru Drude,
Som var hun Odders Brud.

De gik til Brudekamret,
Skjøn Sigrid fulgte med,
Hun skulde Lyset holde
Og staa i Tærnested.

Saalænge da paa Gløder
Skjøn Sigrid monne staa,
Til Luerne de spilled
Paa Finger=Ender smaa.

Da lød fra Odders Læbe
Som Klokkespil i Takt:
„Skjøn Sigrid, Hjærtenskjære!
Tag Fingrene i Agt!“

Da slog hun op to Øjne,
Det var to Sole smaa,
Hvad begge ledte efter
Nu soleklart de saa.

Hil være Odder unge!
Han var en Bondesøn,
Hans Kjærlighed den ægte
Fik Yndighed i Løn,
Og hun var Kongens Datter i dejligste Vang.

Grundtvig.

51.

Her er saa stille, her er saa tyst,
I Borgegaard
Ej Vaabenleg, ej Spil og Lyst
Man høre faar;
Ej vrinsker Hest og ej glammer Hund,
Kun Uglen tuder i allen Stund,
Ej lyster mig her at dvæle!

Men hisset byder mig til sig ind
Den store Stad,
For Én med Taarestrøm paa Kind
Er mange glad,
Der alt sig drejer i Huj og Hast,
Og lystig bærer hvad end ej brast,
Der glemmes al Jordens Møje.

O ve, mon Pesten sig rundt i Stad
Har sneget om,
Saa Hus paa Hus i Ring og Rad
Blev Lade tom,

Hvad heller finder ved højlys Dag
Det Borgerskab kun i Søvn Behag
Og sjunger med Natteravne?

Dog tys, hvad toner fra Kirken hist
Saa sørgelig?
En Sjælemesse der holdes vist
For Stadens Lig;
Fra Kirke kommer en Kvindeflok,
Kun Gubbe følger med isgraa Lok
Og Poge med Faldehatte!

Fortæl mig, Gamle, med Issen hvid,
Hvor Slaget stod,
Thi sikkert flød der i skarpen Strid
En Strøm af Blod —
Du græder! vist er den Lod og tung,
Til Grav at følge hver kraftig Ung,
Og vakle ved Stav alene!

Hvor har Du hjemme, Du Vandringsmand,
I Syd og Nord?
Hvor lukked Bølger det skjulte Land
Paa Folkejord,
Som ej genlyder af Himlens Røst
Og Vaabengnyet fra Vest til Øst,
Af Kampen til Korsets Ære?

Jeg græder ikke for Ungkarls Død,
Men for i Vraa
Jeg dvæle maatte, skønt Hornet lød,
Jeg er saa graa,

Jeg kan ej svinge det tunge Sværd,
Jeg kan ej drage i Herrefærd,
For Korsets og Gravens Ære!

Men Du, som er i den gyldne Tid,
Hvi tøver Du?
Skyd op Dit Hjærte, far vel, til Strid!
Kom Gud ihu!
Og trættes Armen paa Kampens Dag,
Tænk paa mig Gamle og slaa et Slag
For Gubben, hvis Hænder ryster!

Og hvis Du vinder til Herrens Grav
I Østerland,
Glem ej det gode Raad, Dig gav
Den gamle Mand!
Forbarm Dig over mit hvide Haar,
For mig bed ogsaa et Fadervor,
Hvor alle Guds Engle svæve!

N. F. S. Grundtvig.

52.

Jeg førte ret et Konge-Liv
I York, mit Herre-Sæde,
Og Ædelborg, min Ægte Viv,
Hun var min Hjærtens-Glæde!

Hun kom fra Syd, hun kom fra Kent,
Med Bisp og Bog i Følge,
Og aldrig kunde jeg det nænt,
Sin Tro hun skulde dølge.

Tro, hvad Du vil! vær mig kun tro!
Elsk lidt mig, elsk mig længe!
Det var vor Tale, begge to,
Hvor Blomster gro i Enge!

Mig huged Nordens lyse Haab
Om Valhal og om Gimle,
Jeg tvivler om, de Kristnes Daab
Gav Kæmper bedre Himle!

Jeg sad engang, som før saa tidt,
Og tænkte paa det bedste,
Min Tanke fløj som Fuglen vidt,
Men kunde Fod ej fæste!

Min Dronnings Bisp, han hed Pavlin,
Sad hos i Aftenstunden.
Han lagde Haand paa Isse min
Og spurgte mig om Grunden.

Jeg sank i Knæ, som rørt af Lyn,
Thi mange Aar tilbage
Mig timedes et Drømmesyn
I Ungdoms Prøvedage.

En Flygtning var jeg da om Land,
Forjaget og forvildet,
Fortvivlende paa Gravens Rand,
I Falskheds Snare hildet.

Da stod der som en himmelsk Aand
En Nat for mig i Drømme,

Han lagde paa min Isse Haand
Og førte Taler ømme.

Han sagde: Liv og Lykke stor
Dig venter end tilvisse,
Men tro saa Manden paa hans Ord,
Med Haanden paa Din Isse!"

Saadan kom Daab og Kristendom
Til disse Landemærker,
Og aldrig mer jeg tvivler om,
De gjør jo Underværker!

Den gamle Kæf, min Offerpræst,
En Lysalf lig fra Gimle,
Svang op sig paa den høje Hest
Og red til Kristnes Himle!

Grundtvig.

53.

Mell.: Midt iblandt os er Guds Rige.

Kronos gyldne Tid betyder
Livet barnefro og helt,
I hans Børn det sælsomt bryder
Sig i Levnetsløbet delt!

Zeus er klarlig Ungdoms-Vætten,
Fyr og Flamme i sin Glans,
Flyver højt med Ørneætten,
Derfor synes Himlen hans:

Hos Poseidon, vel at mærke,
Gære, som i Mandens Bryst,
Alle Lidenskaber stærke,
Havet er hans Liv og Lyst!

Hades, Drot i Skyggers Rige,
Han er Alderdommens Spejl,
Alting koldt og klogt og lige,
Ingen Kraft og ingen Fejl!

Hvor, som her, man ser og hører
Kilderne til Daad og Dyd,
De Indbildningskraften rører,
Favnes ømt og gjør den Fryd.

Musers Kor og Heltelaget,
Da til Livets Brug og Lyst,
Springer ud af Favnetaget
En i hver en Ædlings Bryst.

Grundtvig.

54.

Et jævnt og muntert, virksomt Liv paa Jord
Som det, jeg vilde ej med Kongers bytte,
Opklaret Gang i ædle Fædres Spor
Med lige Værdighed i Borg og Hytte,
Med Øjet, som det skabtes, himmelvendt,
Lysvaagen for alt skjønt og stort herneden,
Men, med de dybe Længsler velbekjendt,
Kun fyldestgjort af Glans fra Evigheden.

Et saadant Liv jeg ønsker al min Æt,
Og pønsed paa med Flid at forberede,

Og naar min Sjæl blev af sin Grublen træt,
Den hviled sig ved „Fadervor" at bede.
Da følte jeg den Trøst af Sandheds Aand,
At Lykken svæved over Urtegaarden,
Naar Støvet lægges i sin Skabers Haand,
Og alting ventes i Naturens Orden:

Kun Spiren frisk og grøn i tidlig Vaar,
Og Blomster=Floret i den varme Sommer,
Da Modenhed imøde Planten gaar,
Og fryder med sin Frugt, naar Høsten kommer!
Om kort, om langt blev Løbebanen spændt,
Den er til Folkegavn, den er til Grøde;
Som godt begyndt er Dagen godt fuldendt,
Og lige liflig er dens Aftenrøde.

Grundtvig.

55.

Mel.: A kjøre vatn.

Det hørtes sige, da vi fik Fred:
Saa, Gud ske Lov, nu er det jævnet!
Ja, alt er jævnet, vor Grænse med,
Kun Skam og Ufærd er os levnet!
Vi sidde atter paa vor jævne Strand,
Vi fives jævnlig og med jævn Forstand.
Jævn var vor Id, jævn kun vor Flid,
Thi har saa lidet vi ævnet.

Hvor var det herligt, om vi en Gang
Kom ud af alt dette jævne
Og satte Foden tilvejrs med Sang,
Selv om en Saal skulde revne!

Og spændte Øjet op mod Himlens blaa
Og vided Synet til vor Oltid graa,
Styrked vort Mod, ildned vort Blod
Til al vor Uret at hævne!

Ujævn og knudret er al den Vej,
Der fører op over Fjælde;
Og ujævnt Havet, naar det løfter sig,
De glatte Vover, de trælle;
Og ujævn er vor Fremtids Pløjejord,
Vi maa paa ujævnt lære jævne Spor —
Tro maa der til, Kjækhed og Ild,
Og ingen Famlen tør gælde.

Thi vil jeg raade hver ærlig Kraft:
Vær ikke angst for det høje!
Sæt Maalet højt og Forsagthed lavt,
Og gaa til Fjælds, selv med Møje,
Op, hvor det lufter over Døgnets Dom,
Hvor knap vi øjne, hvad vi kævles om, —
Saa skal I se, Fjældenes Sne
Vil nok en Gang la' sig pløje.

Richardt.

56.

Mel.: Kongehaand og Folkestemme.

Paa det Jævne! paa det Jævne!
— ikke i det Himmelblaa —
Der har Livet sat dig Stævne,
Der skal Du din Prøve staa!
Alt, hvad herligt Du kan nævne,
Alt, hvad højt Din Sjæl kan naa,

Skal her nede paa det jævne
Fast sin Rod i Livet slaa.

Komme ned — se det er Tingen! —
Dale glad som Fugl fra Sky,
Naar med Sang den sænker Vingen;
— Ikke falde tung som Bly!
Komme ned og slutte Ringen:
Være glad i Kvæld og Gry,
Elske Verden, hade Ingen,
Føle sig som født paa ny!

I det Høje, i det Høje!
Lyder det Dig mere smukt?
Funkler sværmerisk Dit Øje?
Finder Verden stolt Din Flugt?
Vil Du ej Dit Hoved bøje
Under Livets strænge Tugt?
Vil Du ikke Marken pløje,
Før Du høster Markens Frugt?

Ak, den Kunst er tung at lære,
Dyrkes kun af saare Faa,
Den uendelige svære,
Der: paa Jorden fast at staa,
Den: sin Himmel med at bære
Overalt i Hjærtets Vraa,
Den: sin Skaber glad at ære
I det Store, i det Smaa!

Paa det Jævne skal Du bygge,
Paa det Jævne skal Du bo!

Ej som Krøbling, ej paa Krykke,
Ej med Dyrets dorske Ro!
Med Dit Savn og med Din Lykke,
Med Dit Haab og med Din Tro
Skal Du paa det Jævne bygge
Op til Stjærnerne en Bro!

Paa det Jævne, paa det Jævne!
Altid i min Sjæl det klang,
Naar med Fantasiens Evne
Kjækt jeg mig fra Jorden svang —
Alt det andet vil sig hævne,
Er kun Splid og Undergang!
— Paa det Jævne, paa det Jævne!
Det er Livets Sejerssang!

Kaalund.

57.

Jeg gik mig hen ad ensom Sti
Med Sorgen ved min Side,
Da fløj en lille Fugl forbi
Og sang med Toner blide:
„Vi, vi, vi, vi er fro,
Blandt Blomster vi bo,
Og let vi i Luften os sno."

Jeg sagde: „hør Du Lærke graa,
Kan Du et Raad mig give,
Saa sig mig, hvad jeg gjøre maa
For glad som Du at blive."
„Vi, vi, vi," sang den Smaa,
„Med Vingen vi slaa,
Og Blomsternes Sprog vi forstaa.

Om Morgenen, før Sol staar op,
I Luften vi os gynge,
Og over Skov og Bakketop
Vor Morgensang vi synge:
Vi, vi, vi, vi er fro,
Blandt Blomster vi bo,
Og Gud gav os Hvile og Ro.

Saa bygge vi af Løv og Mos
En lille venlig Rede,
Hvor Stormen ej kan naa til os,
Som Ingen kan oplede;
Vi, vi, vi, vi, vi bo
I Dalen i Ro,
Og Ranker om Reden sig sno.

Og hver Gang vi til Skoven ty
Om Mos og Straa til Reden,
Med Sang vi svinge os i Sky
Og glem me alt forneden;
Vi, vi, vi, vi er fro,
Vi haabe og tro
Og frygter ej Rovfuglens Klo.

Og naar vi i vort lille Hjem
Opfostre skal en Klynge
Smaafugle, vil vi lære dem
At flyve og at synge:
Vi, vi, vi, vi er fro,
Blandt Blomster vi bo,
Og altid paa Lykken vi tro.

Og vil Du være glad og fri,
Flyv over Skov og Skygger
Med friſk og frejdig Sang ſom vi,
Mens Du dig Rede bygger!
Vi, vi, vi, vi er fro,
Blandt Blomſter vi bo,
Og altid paa Lykken vi tro.

Og hvis Du rigtig nyde vil
Den fulde Fugleglæde,
Da maa de Smaa Du lære til
At flyve og at kvæde:
Vi, vi, vi, vi er fro
Blandt Blomſter vi bo,
Og altid paa Lykken vi tro."

Saa fløj den Lærke højt i Sky.
Mit Øje og mit Hjærte
Fløj med, og Sorgen maatte fly,
Og Sangen, ſom jeg lærte:
„Vi, vi, vi, vi er fro,
Blandt Blomſter vi bo,"
Jeg nynned, og Hjærtet fik Ro.

Nu lever jeg paa ſamme Vis,
Som Fuglen i det Grønne,
Og ſynger til Vorherres Pris
Og elſker alt det ſkønne.
„Vi, vi, vi," ſang den Smaa,
„Med Vingen vi ſlaa,"
Det kan jeg førſt nu ret forſtaa.

Mads Hanſen.

58.

Det hviskar i den stilla dalen;
hvem hviskar der?
Det är ett slag af näktergalen,
det bäcken är —
Nej, bäcken stannet; tyst fågeln är:
Det är väl annet, som hviskar der.

En jungfru sat med krans i håren
vid Visperbäck,
som engeln mild, som ros om våren
saa frisk och täck;
hon hviskar trogen: Min natt var lång —
så hemsk är skogen: kom hem en gång;“

Det suckar i den stilla dalen;
hvem suckar der?
Det är väl dufvans suck i alen;
det floden är?
Nej, dufvan lilla ej suckar så,
och Rhen är stilla — hvem suckar då?

En yngling inom fängselsmuren
i mörker satt.
Han suckade och kring naturen
ljöd sucken matt.
„Jag kommer Clara! men när, vet Gud
Låt kedjan svara: hon är min brud.“

Den fångne yngling dog i bojan
på Falkenborg,

och Vispermön, i dunkla kojan,
hon dog af sorg.
När svanen lander paa blommigt skär,
de trognas andar än mötas här.

Då solens första strålar glimma
på klippens rand,
och tysta silverfiskar stimma
vid stenig strand.
En hvar, som fiskar, än höra kan,
att när hon hviskar, så suckar han

K. A. Nikande

59.

Natten er saa stille,
Luften er saa klar,
Duggens Perle trille,
Maanens Straaler spille
Henad Søens Glar.

Bølgens Melodier
Vugge Hjertet ind;
Suk og Klager tier,
Vindens Pust befrier
Det betyngte Sind.

Hejberg.

60.

Jeg er saa glad igrunden
Og vidste det ej før,
Det er, som jeg har funden
En Ven, der var forsvunden,
Mit prægtige Humør.

Det jublende forsoner
Og stiger som en Ild,
Der op i Millioner
Af Stjernelys fortoner
Ad Evigheden til.

Og lette Forbud skikker
Det, did min Tanke vil;
Thi, hvorsomhelst jeg blikker,
Staar Vennehaab og nikker,
Og Minder ile til.

Men har jeg atter fundet,
Til Gud og Venners Haab,
Saa har jeg atter vundet,
Og Kræfterne, som stunded,
Af Glæden tage Daab.

Jeg saa det ej forinden
Det ud fra Skov og Fjeld
Kom hoppende som Hinden,
Kom luftende som Vinden,
En lummer Sommerkvæld.

O hør, hvor Alting svarer:
Velkommen hjem igjen!
Kanske det ikke varer;
Men naar saa Vaaren farer,
Staa Spirerne igjen.

Bjørnst. Bjørnson.

61.

Nu det lufter jo friskt, og de drivende Sky'r
Op fra Syd imod Nord tager Flugt;
Men højt over dem lyser det straalende Fyr,
Som Aartusinder ikke har slukt.

Læg da ud og gjør Sejl! Lad os komme tilsøs!
End er Vikingekraften ei død;
Længe nok har vi strakt os i Afmagtens Døs
Og sat fremmede Friller paa Skjød.

Ak, det gjælder ei ene om Vejr eller Vind,
Eller Sandhedens skinnende Baun,
Eller Haabet som voxer i Ungdommens Sind,
Eller Arven, vi tog med vort Navn:

Men det gjælder en Haand til at fatte vort Ror,
Som ej glider for Bølgernes Kast;
Og det gjælder en mandvoxen Villie, som tror,
Og i Nød ved sin Tro holder fast.

Og det gjælder et Blik, som paa Himmelens Hvælv
Skimter Stjernen bag Skyernes Hær;
Og det gjælder et Hjærte, som ofrer sig selv,
Før det slipper den Tanke, det bær'.

Og det gjælder at træffe vort ærlige Valg,
Sætte Kursen og tone vort Flag. —
Ikke fremad en Streg, og tilbage en halv,
Ikke sakke og gaa over Stag!

Og det gjælder at komme af Mudderet flot,
Som er lejret om Spejl og om Boug;
Og det nytter ej længer at vrikke saa smaat,
De maa kappes, de hæmmende Toug.

Men vi Unge og Faa, men vi Ringe og Smaa —
Er der levnet for os ingen Daad?
Skal med korsede Arme vi ventende staa
Paa de Stores og Mægtiges Raad?

Nej, I Gutter tilvejrs! Vi er lette af Ben,
Vi vil klattre paa Stænger og Ræ'r;
Der er Synet dog vidt, der er Luften dog ren,
Der er Stjernen vi dog mere nær.

Og vort manende Raab og vor varslende Sang
Og vor brodbede, eggende Spot
Vil vi slynge med Stormens og Haglbygdens Klang
Ned paa Dækket — til Skuden er flot.

Da vi løser hver Flig, og vi strammer hver Dug,
Til den svulmer for strygende Bør,
Til det perlende Skum kranser Sejlerens Bug,
Mens den rask gjennem Bølgerne kjør'!

Og oprinder den Dag, da den løber i Havn
Under Nordens trefoldige Flag,
Skal vort jublende Raab fra den løvklædte Stavn
Overdøve Kanonernes Brag!

Ploug.

62.

Ingerid Sletten af Sillegjord
Havde hverken Sølv eller Guld;
Men en liden Hue af farvet Uld,
Som hun havde faat udaf Mo'r.

En liden Hue af farvet Uld,
Havde hverken Stads eller Fo'r,
Men fattigt Minde om Fa'r og Mo'r,
Der skinte langt mer end Guld.

Hun gemte Huen i tyve Aar,
Maatte ikke slide den ud!
„Jeg bærer Huen en Gang som Brud,
Naar jeg for Alteret gaar."

Hun gemte Huen i tredive Aar,
Maatte ikke skæmme den ud!
„Saa bærer jeg den saa glad som Brud,
Naar jeg for Vorherre staar."

Hun gemte Huen i firti Aar,
Huskede endnu paa sin Mo'r:
„Vesle, min Hue, for vist jeg tror,
Vi aldrig for Alteret staar."

Hun ganger til Kisten at tage den,
Hjærtet var saa stort derved;
Hun leder frem til dens gamle Sted,
Da var der ikke Traaden igjen.

Bjørnson.

63.

Om Glæder end betegned
Hvert Fjed, vi vandred frem,
Dog Længsel Sjælen fylder
Ved Tanken om vort Hjem,
Og aldrig Du i Verden
Vil finde noget Sted,
Hvor, som i Barndoms Egne,
Dit Hjærte føler Fred.
Hjem! Hjem!
Mit elskte Hjem,
Nej ingen Plet paa Jorden
Er skjøn som Du mit Hjem!

Landsflygtig jeg mod Hjemmet
Igjennem Taarer ser;
Ak! skal min elskte Hytte
Jeg aldrig skue mer?
Sødt Fuglene der synge
Med den mig kjendte Røst.
Der atter Fred neddaler
I sorgopfyldte Bryst!
Hjem! Hjem!
Mit kjære Hjem!
Nej ingen Plet paa Jorden
Er skjøn som Du mit Hjem!

Faber.

64.

Du, som har Sorg i Sinde,
Gak ud i Mark og Lund,
Og lad de svale Vinde

Dig vifte karsk og sund.
Gak over Høj og Dale
Og lyt ved Søens Glar
Til Skovens Alvorstale
Og Kildens muntre Svar.

Var Hjærtet fuldt af Klage
Og brused Blodet vildt,
Jeg gik mig ud at jage
Det yndeligste Vildt.
Det var ej Hjort, ej Hinder,
Ej Tærne eller Tjur;
Det var med friske Kinder
Den vilde fri Natur.

Jeg vil saa nødig bænkes
I Stuen under Tag;
Der drikkes og der skænkes
I døsig Fred og Mag.
Langt heller vil jeg brede
Min Dug bagved en Tjørn,
Paa lyngbegrode Hede
I Selskab med en Bjørn.

Mig hued ingen Sinde
Smaafuglene i Bur,
Som pyntelig paa Pinde
Maa sætte sig til Kur.
Nej, paa de rigtig vilde
Er det en frejdig Jagt;
Om de er nok saa snilde,
Er deres Værge svagt!

Chr. Winther.

65.

Paa Solen jeg ser, det lider alt frem,
Snart er det ved Højmessetide —
O den, som en Stund fik ønske sig hjem
Blandt Folk, som paa Kirkevej skride!
Naar Solskiven stiger lidt, saa den staar
Der midt over Skaaret i Kammen,
Da véd jeg, i Dalen Klokkerne gaar,
Da ringer fra Taarnet det sammen.

Mens ene jeg gaar i ødslige Fjæld
Og kun hører Bjælderne klinge,
Staar Jenternes Flok med Søljer og Tjæld
Paa Vangen, hvor Klokkerne svinge.
Nu kommer vel Odd i susende Trav
Som ellers paa Elgsblaks-Ryggen;
Han klapper dens Hals, han let springer af,
Og binder den henne i Skyggen.

Han vender sig alt, men standser dog lidt
Og taler og fløjter til Folen;
Og saa gaar han ind med mandige Skridt
Og sætter sig fremme i Stolen.
Han luder sig ned og beder sin Bøn
Og hæver saa atter sit Øje —
Men hvorhen da Blikket plejer i Løn
At glide, — det husker jeg nøje!

Det nytter ej stort at tage sin Bog
Og synge i Hejen sin Salme;
Mit Loft er for højt, og her er det dog,

Som Tonerne blegne og falme.
O den, som idag fik blande sin Røst
Med hans og de øvriges Stemme!
— Gud give, at snart det lakked mod Høst,
Gud give, jeg atter var hjemme!

Jørgen Moe.

66.

I kølende Skygger,
I mørke, som Roser udbrede,
Hvor Sangersken bygger,
Og kvidrende røber sin Rede;
Hvor sprudlende Bække
Snart dysse, snart vække
Kamønernes Yndling, den følende Skjald,
Med steds' énsrislende Fald;

Hvor Hjordene brøle
Mod Skovens letspringende Sønner,
Og puste, og føle
Den Rigdom, i hvilken de stønner;
Hvor Mejeren synger,
Blandt gyldene Dynger,
Og tæller sin Skat, og opløfter sit Raab
Til den, som har kronet hans Haab;

Hvor skærtsende Bølger
Beskvulpe den Vandrer, hvis Øje
Snart stirrende følger
Med Helsinges graanende Høje,
Snart undrende haster
Blandt Skove af Master,

Og forsker, og kjender den Fremmedes Flag,
  Og glemmer den heldende Dag;

Hvor Ensommes Lise,
  Venskabelig lindrende Slummer,
Tit bød en Louise
  Forglemme sin kjærlige Kummer;
  Hvor Glæder tilsmile
  Den Vandrende Hvile;
Hvor Rungsted indhegner den reneste Lyst:
  Der fyldte Kamønen mit Bryst.

Hvor Kummer og Smerte
  Fandt glade Dit Aftryk, Du Høje:
Det ædleste Hjærte
  I hvert et medlidende Øje;
  Hvor Venlighed pryder
  De strængeste Dyder:
Der vorte min Sang, og den undrende Skov
  Gav Genlyd af Skaberens Lov.

Jeg saa Dine Troner,
  O Almagt! — og stirrede længe;
Men hellige Toner
  Fo'r gjennem de sittrende Strenge;
  Hvert Blad, hvor mit Øje
  Fandt Præg af det Høje,
Opflammede Sjælen, da vorte min Sang
  Da raste den mægtige Klang!

„O, Verdeners Fader!"
  Saa sang jeg — „Du stærke! Du vise!

Gud! — som Myriader
    Som Himlenes Vældige prise!
    Se, Støvet kan bære
    Din Rigdom, Din Ære,
Din Godhed, o Fader!" — saa sang jeg, og Fryd
    Brød Læbernes bævende Lyd.

Lyksalige Digter,
    Som Glæden indbød til sin Hytte,
Til venlige Pligter,
    Til Frihed, som Dyder beskytte!
    Keruber fornemme
    Hans dristige Stemme,
Og Himle forsamles omkring ham, og Lyst
    Udbredes i Menneskets Bryst.

Men Du, som alene
    Fremkaldte den Lyst af min Smerte,
Sig: kan min Kamene
    Udbrede sin Fryd i Dit Hjærte?
    O sig mig, Veninde!
    Kan Sangens Gudinde
Med smeltende Toner belønne det Skjød,
    Hvoraf min Lyksalighed flød?

Evald.

67.

Kanske vil der gaa baade Vinter og Vaar,
Og næste Sommer med og det hele Aar; —
Men engang vil han komme, det ved jeg vist;
Og jeg skal nok vente, for det lovte jeg sidst.

Gud styrke Dig, hvor Du i Verden gaar!
Gud glæde Dig, hvis Du for hans Fodskammel staar!
Her skal jeg vente, til Du kommer igjen;
Og venter Du histoppe, vi træffes der min Ven!

Ibsen.

63.

Mell.: Og det var i Aaret.

En Skaal for det blinkende Søernes Baand,
Som folder sig om Sverriges Skulder;
For Staalet, som fra Dybet vorer Helten i Haand,
For Sangen, som fra Fosserne ruller;
Og er der lidt pynteli t ved Gosserne der:
Det kommer af de nysselige Birketræ'r!
Svensken er os god,
Med ham vi blanded Blod;
Sverrig har vi kjært,
Thi længe har vi lært,
For „sanning och rätt"
Bliver Armen ikke træt,
Og Hjærtet har Brodersind mod Danmark.

En Skaal for den mægtige Højenlofts-Hal,
Med Sneflokker tavlet og tjældet,
Hvor Nordlyset tænder i Tusendetal
Med Julelys Granerne paa Fjældet!
Og er der lidt stikkent ved Gutterne der:
Det kommer af de mange, mange Naaletræ'r!
Norsken er os god,
Med ham vi blanded Blod;
Norge har vi kjært,
Thi længe har vi lært,

At fjældbunden Mand
Har ej trælbunden Stand,
Men Frihed og Brodersind mod Danmark.

En Skaal for de Roser bag Klitternes Rand,
Som lunt mellem Lyngen sig dølger;
En Skaal for hvert gyngende Aakandeblad,
Til Ankers i Østersøens Bølger;
Og er der lidt mageligt hos Svendene her,
Det kommer af de skyggefulde Bøgetræ'r!
Danmark er vor Mo'r,
Vor egen dyre Jord!
Sjælen i vor Røst
Og Slaget i vor Bryst!
Og sner det med Fjender,
Saa tør det med Blod,
Saa tit det gjælder Kampen for Danmark.

Ja, vel er der langt fra Ungdommens Bord
Til Fyrsternes kongelige Taffel,
Og vel er der langt til et sejrende Nord,
Og Treforken er kun en Gaffel, —
Men dog skal der tændes en lysere Dag,
Da Kattegat skal lystre det nordiske Flag!
Vi er kun en Flok;
Men Folket kommer nok;
Derfor ken paa Vagt,
Og altid uforsagt!
Og Skaal for de to
Bag den gyngende Bro,
Med dem vil vi kæmpe og sejre!

Richardt.

69.

For Frihed
Er denne Skaal udbragt!
Væk med de Baand, som Aanden trykker!
Mod Despoti, mod Fordom og Nykker —
Kling klang! — vi kjæmpe uforsagt.

For Norden
Er denne Skaal udbragt!
Det bliver Et, som Et vil være;
Baandet skal strammes uden at snære —
Kling klang! thi Blodets Røst er vakt.

For Danmark
Er denne Skaal udbragt!
Kom kun, I Fjender, nære, fjerne!
Sønnerne kan vel om Moderen værne —
Kling klang! — mod Trældom og Foragt.

For Kvinden
Er denne Skaal udbragt!
Herligst er Kampen og sødest Sejer,
Naar i de Skjønnes Skare man ejer —
Kling klang! — en allieret Magt.

Hostrup.

70.

Fjorton år tror jag visst, at jag va',
liten flicka så munter och så gla'.
Ingen friare hörde jeg å
och ingen heller jag tänkte uppå.
La, la, la, o. s. v.

Sälla tid, naar jag blev sjutton år,
solen sken, göken gol, og det var vår.
Alt var skönt, jorden grön, himlen blå,
men likväl feltes mig något enddå.
La, la, la, o. s. v.

Men nu är det ej mer, som det va':
stundom är jag så sorgsen, stundom gla,
stundom är jag så hvit, stundom rö' —
och jag vill hvarken leva eller dö!
La, la, la, o. s. v.

71.

Det haver saa nyligen regnet,
Og de Træer, de dryppe endnu;
Hvasse Vind, Tjørnen Stind har Dig saaret
De har revet Din Kaabe itu.
„Men trods Regn og trods Blæst,
Og trods Storm af Nordvest,
Stander jeg Dig dog alletider næst."

Jeg kan se paa de Øjne saa klare,
At Du haver fornyligen grædt;
Regn paa Kind, Sorg i Sind, hvasse Tjørne
I Dit Hjærte saa lyst og saa let!
„Hver min Taare paa Kind,
Som hver Fryd i mit Sind,
Haver Du jo alene udi Vold."

For Din Fod ved hvert Fjed vil jeg sprede
Hver en Blomst, hvert et duftende Blad;

Hver en Fugl fra sit Skjul vil jeg kalde,
De skal kvæde og kvidre Dig glad.
„Lad dem blomstre i Ly,
Lad dem svæve mod Sky!
De kan ej faa min Angst til at fly.“

Nu i Morgen, naar Solen staar høiest,
For Din Moder jeg stædes med Bøn,
Mæler blidt, spørger frit: kjære Moder,
Maa jeg være Din trofaste Søn?
„Se, det lysner i Sky,
Hør, det ringer fra By!
Du er min, som for evig jeg er Din.“

72.

En Ungbirk stander ved Fjorden
Og Vandspejlet ganske nær.
Hvor stor og smuk den er vorden
De Aar, jeg har boet her!
Nu løfter den hvide Stamme
Kronen fra Bredden lav;
Men tro dog ej, den vil bramme —
Den véd ikke selv deraf.

I Guds og hver Mands Øjne
Den vorer fra Dag til Dag,
Og Kvistene, som sig højne,
Nu byde hver Sangfugl Tag.
Men Birken, den undres derover
Den kjender slet ej sin Rang;
Den bøjer mod Vandets Vover
Saa ydmyg Bladenes Hang.

Just dette kan den forlene
Skjønhed for andre Træ'r,
Og lokker hen i dens Grene
Al Himlens vingede Hær.
Just det, at den ikke tænker
At løfte sin Krone op,
Men stille Kvistene sænker —
Gjør skyggende lun dens Top.

Hvad kommer det af? — den skuer
Sig daglig i Bølgens Spejl
Ved Siden af Kiat og Tuer
Og skuer saa dejlig fejl.
Thi alt som mod Lysets Riger
Den hæver sin Krones Stav,
Den synes, den nedad stiger
Og voxer sig mere lav.

Du dejlige Birk, Du kjære!
Paa Dig vil jeg ofte se.
Gud give, jeg maatte lære,
Hvad Du mig saa smukt kan te:
At voxe i eget Øje
Nedad med hver en Dag —
At krone og at ophøje,
Det vorder da Herrens Sag!

Jørgen Moe

73.

Der var en Tid, da jeg var meget lille,
Min hele Krop var kun en Alen lang;
Sødt, naar jeg denne tænker, Taarer trille,
Og derfor tænker jeg den mangen Gang.

Jeg spøged i min ømme Moders Arme,
Og sad til Hest paa Bedstefaders Knæ
Jeg kjendte Frygt og Grublen, Sorg og Harme,
Saa lidt som Penge, Græsk og Galathe.

Da syntes mig, vor Jord var meget mindre,
Men og tillige meget mindre slem;
Da saa jeg Stjærnerne som Prikker tindre
Og ønskte Vinger for at fange dem.

Da saa jeg Maanen ned bag Højen glide,
Og tænkte: gid jeg var paa Højen der!
Saa kunde jeg dog rigtig faa at vide,
Hvoraf, hvor stor, hvor rund, hvor skjøn den er!

Da saa jeg undrende Guds Sol at dale
Mod Vesten ned i Havets gyldne Skjød
Og dog om Morg'nen tidlig atter male
Den hele Himmelegn i Østen rød.

Og tænkte paa den naadige Gud Fader,
Som skabte mig og denne smukke Sol
Og alle disse Nattens Perlerader,
Som kranse Himmelbuen Pol til Pol.

Med barnlig Andagt bad min unge Læbe
Den Bøn, min fromme Moder lærte mig:
O gode Gud! o lad mig altid stræbe,
At vorde vis og god og lyde Dig!

Saa bad jeg for min Fader, for min Moder,
Og for min Søster og den hele By;

Og for ukjendte Konge og den Stodder,
Som gik mig krum og sukkende forbi.

De svandt, de svandt de Barndoms blide Dage!
Min Rolighed, min Fryd med dem svandt hen —
Jeg kun Erindringen har nu tilbage;
Gud lad mig aldrig, aldrig tabe den!

Baggesen.

74.

Naar Solen ganger til Hvile
Og Dagens Syssel er endt,
Naar Himlens Stjerner smile
Og Nattens Maane er tændt,
Naar Stilhed breder sig over
Den larmfuldt forvirrede Jord,
Naar hele Naturen sover
Indhyllet i Nattens Flor, —

Da bliver ogsaa mit Indre
Forunderlig fredeliggjort,
Da synes Sorgerne mindre,
Men Savnet er ligestort;
Og Tanke til Tanke kjædes,
— Jeg lukker mit Oienpar -
Forglemmende hvor jeg stedes,
Erindrer jeg kun, hvor jeg var.

Jeg drømmer mig da tilbage
Til Fortidens gyldne Land
Og lader min Tanke drage
Saa vidt over Fjeld, over Strand.

Jeg her til Hjemmet er bunden,
Men Tanken flyver saa let;
Den standser, thi den har funden
Sin kjære elskede Plet.

Den Plet er ikke herneden,
Her bruser saa stormfuldt et Hav,
Her stjæler Synden mig Freden
I Kamp jeg gaar til min Grav.
Hos Dig, min Jesus kjære,
Mig vinker saa sikker en Havn;
O maatte min Længsel bære
Mig hen i Din Kjærligheds Favn.

75.

Lær mig Nattens Stjerne
At lyde fast og gjerne!
Ei at vige fra den Vei,
Himlens Gud tilmaalte mig!
Lær mig Nattens Stjerne!

Lær mig, Markens Blommer,
At bie paa min Sommer.
Midt i Verdens dybe Ve
At spire under Vintersne!

Lær mig golde Hede,
Du brune Lærkerede,
Nøiet med en fattig Høst
At huse Sangen ved mit Bryst!

Havets Bølge-Hære,
Lær mig mit Aag at bære,
Og som I naar Sol gaar ned
At speile lidt af Himlens Fred!

Lær mig grønne Lunde
At skygge, om ieg kunde,
Hver som kommer mig forbi,
Ven og Fiende paa min Sti!

Sol i Aftensvale,
Lær mig den Kunst at dale!
Kun mod Nattens Dyb at gaa
For nyfødt atter at opstaa
Lær mig Sol at dale!

Chr. Rickardt.

76.

Da Barnet sov ind
Med Haand under Kind,
Kom Englene til
Med Latter og Spil.
Da Barnet, det vaagned, stod Moderen over;
„Du smiler saa vakkert, Du smaa, naar Du sover."

Dets Mo'r gik til Gud.
Og Barnet kom ud;
Det sovnede ind
Med Taarer paa Kind,
Men hørte strax Latter og Moderord ømme,
Thi Englene fulgte med barnlige Drømme!

Snart blev det saa stort,
At Taaren frøs bort,
Det sovnede ind
Med Tanker i Sind;
Men Englene veg ej, de svævede over,
Tog Tanken og hviskd: hav Fred, mens du sover.
Bjørnson.

77.

Naar en Gang i fjærne Tider
Med vemodig Lyst
Aandens Blik tilbage glider
Mod vor Ungdoms Kyst,
Da vil Mindet om hvert Møde
Med en Ungdomsven
Smile som en Morgenrøde
Over Livet hen.

Mildt som Aftenklokken ringer
I den tavse Kvæld,
Gjenlyd gjennem Sjælen klinger
Selv i hvert Farvel.
Mødets Fryd som Savnets Smerte
Smelter stille hen
I det Haab i Kristnes Hjærte:
Snart vi ses igjen.

Ja, det lyder lydt herinde
Med en liflig Klang:
„Kristi Venner ingen Sinde
Sees sidste Gang.“
I den store Morgenrøde

Samles Ven med Ven.
I det store Vennemøde
Skal vi ses igjen.

O. Arvesen.

78.

Herre, tag i Din stærke Haand
Barnet som leger ved Stranden!
Send Du Din værdige Helligaand,
At det kan lege selvanden!
Vandet er dybt, og Bunden glat,
Herre, faar han først i Armen fat,
Drukner det ikke, men lever,
Til Du det naaderig hæver.

Moderen sidder i tunge Savn,
Ved ikke, hvor det farer,
Ganger for Døren og raaber dets Navn
Hører slet ikke det svarer.
Tænker som saa: hvor end det er,
Han og Du er det altid nær,
Jesus, dets lille Broder,
Følger det hjem til Moder!

Bjørnson.

79.

Elsk din Næste, Du Kristen-Sjæl,
Træd ham ikke med Jernsko-Hæl,
Ligger han end i Støvet.
Alt, som lever, er underlagt
Kjærlighedens Gjenskabermagt,
Bliver den bare prøvet!

Bjørnson.

80.

Lyset og Livet er Tvillinger bolde,
Doden alene kan skille dem ad;
Lyset fra oven og Livet i Trolde
Kun til hinanden bær dødeligt Had,
For de tilhøre to fiendtlige Riger,
som i al Evighed ingen forliger,
Himmel og Helved med Sandhed og Løgn.

Lyset og Livet, som de er tilskue,
Mødes hver Morgen, naar Solen opstaar,
Yndigst, naar høit under Himmelens Bue
Lærken sig svinger og Trillerne slaar;
Rigtig hernede, som Glansen og Varmen,
Mødes de dog kun i Menneskebarmen
Og paa de glødende Tunger i Mund.

Lyset og Livet, som trøster i Vaanden,
Det er Guds Naades det levende Ord,
Det er guddommelig Sønnen og Aanden,
Hjærterne elsker og trøster paa Jord,
Og hvad end Døden adskiller herneden,
De kun adskiltes Langfredag forleden,
Kun da den Enbaarne opgav sin Aand!

Lyset og Livet i Frelserens Kirke,
Som de gjør et i Guds mundtlige Ord,
Tidlig opstod for end sildig at virke,
Og med de glødende Tunger nedfor;
Begge forener, som Glansen og Varmen,
Faderens Aand nu i Menneskebarmen
Og paa de glødende Tunger i Mund!

Lyset og Livet, hvor Tungerne gløde,
Fødselsdag holde hver Uge paa Jord,
Søndag det var, de opstod fra de Døde,
Søndag det var, de med Aanden nedfor,
Søndag det var, da de sammen paa Jorden
Vandred fra Østen i Vest og til Norden,
Lysdag og Livdag er ingen som den!

Lyset og Livet i Frelserens Kirke
Mødes hver Søndag som Tale og Sang!
Saa skal i Aanden med Præst sammenvirke
Menighed frit, uden Knur eller Tvang:
Lyset skal tale med Livet for Øie,
Livet i Sangen skal Lyset ophøie:
Begge skal ære den levende Gud!

Lyset og Livet i Dagene søgne
Synes adskilte, men er det dog ei,
Læse og skrive med Livet for Øine,
Det lære Præster paa Bibelens Vei;
Vandre i Lyset og lysende virke
det lære alle i Frelserens Kirke,
Kjærligheds Aand er de Levendes Lys!

Grundtvig.

81.

Mennesket er et Vidunder stort,
Billed af Gud i det Høie:
Han kan forstaa, hvad Gud har gjort,
Over det alt sig fornøie;
Han kan tæmme med Kunst og Vid
Bjørn og Løve som Lam og Kid,
Og strides med Vind og Vove.

Helvedes listige Hjærte-Tyv
Daared den yndige Kvinde,
End dog i hendes Hjærte Dyb
Gud kan et Herberg sig vinde,
Kvinden bragte vor Jord i Vand,
Kvinden fødte vor Frelsermand,
Han gjorde det godt altsammen!

Grundtvig.

82.

Ved Babylons Floder
Vi sørgende sad,
Og græd for vor Moder,
Den hellige Stad,
Lod Harperne hænge
Med springende Strænge
I Pilenes Top!

De maned' for Sange
Os Kjæmper med Flid,
Som tog os til Fange,
Og førte os hid,
Med Gammen og Glæde
De bad os at kvæde
Jerusalems Sang!

Ak, hvad skal vi sjunge!
Kan, Herre, Din Sang
Faa Toner paa Tunge
I Fjendernes Vang!
Udlændigheds Dage

Til Suk og til Klage
Kun røre vort Sind!

O, kunde jeg glemme,
Jerusalem Dig,
Min Højre sig glemme,
Henvisne paa mig!
Og mens jeg Dig mindes,
O Sion, der findes
Kun Sorg i min Sang!

Ja, hvad skal jeg kvæde,
Og komme i Hu!
Min højeste Glæde,
O Sion, er Du!
Vil andet jeg sjunge,
Da vorer min Tunge
Til Ganen mig fast!

Du huske, o Herre,
Jerusalems Dag,
Da Ondt gjordes værre
Til Edoms Behag!
Da lød det: O jævner!
O sletter! o lævner
Ej Sten over Støv!

O Babylons Daatter,
Med kvidefuldt Kaar,
Den Tanke mig gotter:
Din Time den slaar!

Du undgaar det ikke,
Den Skaal at uddrikke,
Du skjænked for os!

Grundtvig.

83.

Der toner et Kvad over Tidens Hav,
Som Guds-Folket kan aldrig forglemme,
Det stiger fra Moses' den skjulte Grav,
Det til Laans fik hans Navn og hans Stemme!

„Jeg havde min Vugge ved Nilens Bred,
I et Haar hængte Døden og Livet,
Jeg vidste det ikke, men dog jeg græd,
For jeg frøs under Flægen og Sivet!

Min Vugge blev flyttet til Kongens Gaard,
Der jeg smilte ad Døden og Livet,
Jeg drømte mig salig i Ungdoms-Aar,
Dog var Lykken som Flægen og Sivet!

Det skrev med min Kæp jeg i Ørkens Sand,
Da graahærdet jeg saa mig tilbage,
Og vogtede Faar i et fremmed Land
Efter Ungdommens kronede Dage.

Min Kæp blev dog bedre end Kongevaand,
Det Kong Farao maatte vel sande;
Han dukked for Hyrden med Kæp i Haand
Som en Sten i de mægtige Vande.

Hvor Hjorden jeg vogted, mens Haar blev graat,
Som en Konge mit Folk jeg gav Love,
Det aldrig kan glemmes, mens Hav er blaat,
Og mens Fuglene sjunge i Skove!

Jeg kom ikke ind i det favre Land,
Maatte lade med Synet mig nøje,
Men sank mine Ben i Ørkens Sand,
Som Syvstjærnen dog tindred mit Øje!

Ebræernes Leder til Jordans Flod
Gjennem Havets de brusende Bølger,
Den Kæmpe, som bedst under Solen stod,
Det er Ravnet, som evig mig følger!"

Grundtvig.

84.

Jeg gik i Marken og vogtede Faar,
Slog min Harpe i Skyggen af Palmer,
Glad som en Fugl i den favreste Vaar
Hopped rundt jeg og nynned paa Salmer!

Da kom der Bud fra min Fader som bedst:
„Skynd Dig hjem! klæd Dig paa! kom til Gilde!
Seeren siger, der fattes en Gæst,
Det er Dig, kom nu ikke for silde!"

Rødmusset blev jeg da mere end før,
Som en Fugl, som en Vind jeg var hjemme,
Blegned kun flygtig ved Højelofts-Dør,
Da jeg hørte de Vældiges Stemme.

Bæger af Guld med den skummende Vin
Rakte Seeren brat mig i Salen,
Salved mit Hoved med Olje fin,
Som en Dug over Græsset i Dalen!

Mange i Salen saa skævt til mit Held,
Ikke vidste dog Nogen min Lykke,
Lønlig udsprang der i Barmen et Væld,
Som en Kilde i Palmernes Skygge.

Kongeligt blev da mit Sind og min Hu,
For min Hjord turde alting jeg vove,
Løver og Bjørne, dem trodsed jeg nu,
Trodsed mer, trodsed Falskhed til Hove.

Goliat praled med Hjælm og med Skjold,
Imod ham saa jeg ud som Græshoppen,
Dog med min Slynge jeg fældte den Trold,
Skildte godt ogsaa Hoved fra Kroppen!

Træde jeg maatte fuldmødige Fjed,
Over Stok, over Sten, i det Øde,
Før jeg fik Kronen at fryde mig ved,
Under den maatte Hjærtet end bløde.

Konge dog blev jeg, navnkundig som faa,
I Jerusalem godt jeg blev hjemme,
Og medens Troner paa Jorderig staa,
Davids-Harpen gaar aldrig ad glemme!

Grundtvig.

85.

Fra Morgen til Kvæld over Bølgen klang,
Naar Kingo slog Davids-Harpen,
Om Lysets Sejr saa stærk en Sang,
At Sundet fik Svar fra Sarpen,
Som „Solen bryder den sorte Sky",
Kvad Kristus-Skjalden i Odins By:
Vorherre stod op af Døde.

Saa mild som Midsommeraften sval,
Naar Maanen smiler fra Himlen,
Vemodig som Nordens Nattergal
Gik Brorson blandt Blomstervrimlen,
Han leged med dem i Smil og Suk,
Og selv hans Taarer de faldt som Dug,
Saa Rosen dufted i Dale.

Der vaagned en Vaar i Daneland,
Og Vinden aanded paa Løvet,
Og Fuglekoret fra Strand til Strand
Blev hørt over Stimlen og Støvet,
Naar Strengene bruste fra Grundtvigs Haand,
Saa briste maatte hvert Tungebaand,
Naar sagte de bæved og smelted.

Brandt.

86.

Bleg Morgenstjærnen smiler og forsvinder —
Et større Lys nu over Jord oprinder;
Det kommer hist fra Østens Palmeskove —
Op Gud at love!

Udsmyk Dig, Jord, med Glansen fra det Høie!
Opløft Dig, Sjæl, og straal i Fryd mit Øie!
Med Stjernen hist gik fordum Østens Vise
Guds Søn at prise.

Du Aandesol, for hvem hver Stjærne svinder!
Den Sjæl ej dør, for hvem Dit Lys oprinder.
Vær lovet, Gud, for Himmel-Morgenstunden,
— den er oprunden!

Ingemann.

87.

Gud Du som Lyset og Dagen oplod,
Selv er Du Lysenes Kilde,
Nat sig ej nærmer Din Kongestols Fod,
Sol er der aarle og silde.

Nu drage Skyggerne skumle paa Flugt,
Dagen oprinder den klare,
Stjærnerne blege det Blus nu har slukt,
Tyst gjennem Mørket de bare.

Karske fra Lejet vi glade opstod,
Tak Dig med Sange at sige,
Natten den blide bortdrive Du lod,
Solen med Dagslys opstige.

Lad nu ej smitte os Kjødets Sans,
Verdens Lyster og Lader,
Tænd i vort Hjærte Din Helligheds Glans,
Hellige, kjærlige Fader!

Vreden ej vækkes, den volder kun Nød
Alle, der true og trodse!
Fattigmand finde det daglige Brød!
Rigmand i Vellyst ej fraadse!

Styrk Du og støt os, da faste vi staa,
Stride og sejre i Striden,
Frelser og Fører! Du Æren skal faa
Nu og evindelig siden!

C. J. Brandt.

83.

Der skinner en Sol i Lys og Løn,
Hvor Aand har Mund og Mæle;
Som Fugle smaa, naar Skov er grøn,
Da kvidre Barnesjæle.

Vorherre højt i Himlen bor,
Og der er godt at være,
Paa Englevinger smaa hans Ord
Fra Himlen Bud os bære.

Og hvor Guds Ord det lukkes ind,
Det lejrer sig og sjunger:
Guds Fred! bliv Lys i Sjæl og Sind!
Bliv Sang paa Folketunger!

Umælende, som Hest og Hund,
Er alle Dyr i Dale;
Men Folk gav Verdens Skaber Mund
Til med ham selv at tale.

Saa luk da op nu Port og Dør,
For Herrens Ord i Skare,
Saa de saa tæt som aldrig før,
Her ind og ud maa fare!

Luk op i en lyksalig Stund
Dig for Guds Ord hvert Øre,
Og luk dig op, du Folkemund,
Med Ord, som du kan føre!

Ja, tal nu sandt om Smaat og Stort,
Og jævnt om alt det Høje!
Thi godt er alt, hvad Gud har gjort,
Og klart er Barnets Øje.

Grundtvig.

89.

Han, som har hjulpet hidindtil,
Han hjælper nok herefter,
Han altid kun det bedste vil,
Og han har Almagts-Kræfter,
Og han saa grundigt alting véd,
At selv til Bunds i Kærlighed
Ser klart hans Forsyns-Øje.

Den øde Mark, det vilde Hav,
Den haarde Vinter-Kulde,
Den dybe Sorg, den mørke Grav,
De Kære under Mulde,
For Alt hos Gud er gode Raad,
Til Frydesang han vender Graad,
Saa let som Vind og Vove.

Thi naar vor Sjæl er i Guds Haand,
Guds Ord i Mund og Hjerte,
Da brister for os alle Baand,
Som pine kan og smerte,
Da aabner sig, som aldrig før,
Guds=Rigets Port, Guds=Husets Dør
Og Livets Kilder alle.

Om end vort Støv er lige tungt,
Saa faar vor Sjæl dog Vinger,
Saa den med Ordet evig ungt,
Saa let til Himlen svinger
Og ser saa fra det Høje ned
Med Smil paa Verdens Usselhed,
Med Trøst paa Jordens Møje.

Vi føler, at hvordan det gaar,
Hvad Verden gør og lader,
Saa gav os Gud dog Børnekaar,
Saa er dog Gud vor Fader,
Saa er vor Død dog kun et Blund,
Og Støvet om en liden Stund
Faar ogsaa Ørnevinger.

Min Sjæl, hvi bruser du da saa
Og krymper dig i Støvet,
Og gruer for de Skyer graa,
For Vindens Pust i Løvet?
Du véd jo dog, trods Vind og Sky,
Du skue skal de Himle ny,
Som Gud gør evig klare!

Og du, mit Støv, hvi sukker du
Som under Fjælde knuset?
Du hører jo, der skaffes nu
Dig Plads i Fader-Huset;
Din Frelser vidner, ej et Haar
Forkommes skal i Ormegaard
Og fattes i Guds Rige!

Grundtvig.

90.

Kvinden paa sin Krykke,
Med den blege Kind,
Hvor de stærke trykke,
Kæk sig vover ind!

Efter Sundheds Bæger
Rakte hun omsonst,
Prøved mange Læger
Med forloren Kunst!

Hun i Velstand leved,
Gav dem Sølv og Guld,
Fattig er hun blevet,
Dobbelt pinefuld.

Nys om Jesus hørte
Hun et Ord fuldsjært,
Dybt det hende rørte
Faldt og Hjærtet kært.

Ham i Folke-Trængsel
Kvinden søger fro,

Stærk er hendes Længsel,
Stor er hendes Tro;

Trængsels-Trykket stiger
For hvert sagte Skridt,
Ved sig selv hun siger:
„Værre gaar det tit;

Kan jeg Sømmen røre
Paa hans Klædebon,
Gavn det mig vil gøre,
Som hans højre Haand!“

Det var Hjærtets Tale,
Det var Kvindens Trøst,
Højt i Himmelsale
Høres Hjærtets Røst!

Kvinden paa sin Krykke
Rækker ud sin Haand,
Rører og til Lykke
Herrens Klædebon!

For al Sot og Plage
Kvinden fik nu Bod,
Som i Ungdoms-Dage
Blev hun Mælk og Blod.

Op til Gud i Himlen
Sendte hun sin Tak,
Dybt i Folke-Vrimlen
Bly hun sig forstak!

Grant dog Kvinden hørte
Herrens klare Ord:
„Hvem var det, mig rørte,
Da min Kraft udfor?"

Frygtsom og forvirret
Ned paa Knæ hun faldt,
Som et Løv hun dirred,
Men bekendte alt.

„Kast kun bort din Krykke,
Trøstig, Datter min,
Fredsæl, for din Lykke
Tak du Troen din!"

Gentag Herrens Tale,
Røst fra Paradis;
Over Bjærg og Dale
Klinger Troens Pris!

Grundtvig.

91.

Den største Paaske, Verden har set,
Var nær med sin Kval og Fryd;
I Jorsal der sidder en stille Husbond
Og lytter tavs til hver Lyd.
O! saligt det Hus, som Vorherre gæster!

Hans Hus er smykket festligt og rent,
Og Højtidens Hal beredt;
Men Gæsterne, som i hans Hus vil glædes,
Hans Øjne aldrig har set.

Ej Ven og Frænde bød han til Gæst,
Fast ingen han ejer mer;
Dog bares ham for, der paa Vej var Venner,
Og vist ved Kvæld ham dem ser.

Ved Ory han sendte Huskarlen ud
Med Krukken til Fodtvætvand;
Med Huskarlen kommer til stille Husbond
En Svend og en Fiskermand.

Den Ungersvend i Aasyn og Blik
Er favreste Jomfru lig,
Og Fiskeren synes som Klippen trofast;
Ved Tærskelen neje de sig.

De spørge kun i Mesterens Navn
Om Herberg til Paaskefest,
Glad Husbonden viser dem store Højsal,
Beredt til herligste Gæst.

Den stille Husbonds Navn er forglemt;
Dog saligst ham blev hin Dag:
Hin Aften den evige Verdensfrelser
Holdt Nadver under hans Tag.
O! saligt det Hus, som Vorherre gæster!

Ingemann.

92.

Prinsessen sad i Højenloft,
Med Haanden under Kind,
Der kom saa favr en Gangerpilt
Og tittede der ind;
For de spillede, for de spillede Guldtærning.

„Og hør du favre Gangerpilt,
Leg Tavlebord med mig!“
„Men jeg har intet røden Guld
At sætte ind med dig“.

„Saa sæt Du ind din gode Hat,
Om ogsaa den er graa,
Saa sætter jeg min Perlesnor,
Tag den, om Du kan faa!“

Den første Gang, Guldtærningen
Paa Tavlebordet randt,
Den Gangerpilt, han tabte glat,
Og Jomfruen, hun vandt.

„Og hør du favre Gangerpilt,
Leg Tavlebord med mig!“
„Men jeg har intet røden Guld
At sætte ind med dig“.

„Saa sæt du ind din Kjortel god,
Om ogsaa den er graa!
Saa sætter jeg mit Hovedguld,
Tag det, om du kan faa!“

Den anden Gang, Guldtærningen
Paa Tavlebordet randt,
Den Gangerpilt, han tabte glat,
Og Jomfruen, hun vandt.

„Og hør, du favre Gangerpilt,
Leg Tavlebord med mig!“

„Men jeg har intet røden Guld
At sætte ind med dig".

„Saa sæt du dine Hoser ind
Og dine Vandresko!
Saa sætter ind jeg derimod
Min Ære og min Tro".

Den tredje Gang, Guldtærningen
Paa Tavlebordet randt,
Da Jomfruen, hun tabte glat,
Den Gangerpilt, han vandt.

„Og hør du usle Gangerpilt,
Skynd du dig brat fra mig!
Og sølverbundne Knive to,
Dem vil jeg give dig".

„De sølverbundne Knive to,
Dem faar jeg, om jeg kan;
Men jeg vil ha' den Jomfru fin,
Jeg med Guldtærning vandt".

"Og hør du usle Gangerpilt,
Skynd du dig brat fra mig!
Og silkesyde Skjorter to,
Dem vil jeg give dig".

„De silkesyde Skjorter to,
Dem faar jeg, om jeg kan;
Men jeg vil ha' den Jomfru fin,
Jeg med Guldtærning vandt".

„Og hør Du usle Gangerpilt,
Skynd du dig brat fra mig!
Og med Guldsadel Hesten hvid,
Den vil jeg give dig“.

„Guldsadlen og den hvide Hest,
Dem faar jeg om jeg kan;
Men jeg vil ha' den Jomfru fin,
Jeg med Guldtærning vandt“.

„Og hør du usle Gangerpilt,
Skynd du dig brat fra mig!
Guldborgen med den grønne Skov,
Den vil jeg giv' til dig“.

„Galdborgen med den grønne Skov,
Den faar jeg om jeg kan;
Men jeg vil ha' den Jomfru fin,
Jeg med Guldtærning vandt“.

Prinsessen stander i sit Bur
Og fletter sine Haar:
„Gud bedre mig, guldlokket Mø,
For Fæstemand jeg faar!“

Den Gangerpilt i Gaarden staar,
Med Hjælm og Skjold og Sværd:
„Alt faar du bedre Fæstemand,
End du var nogen Tid værd.

For jeg er ingen Gangerpilt,
Om end jeg synes saa,

Jeg er den bedste Kongesøn,
Som Solen skinned paa".

Prinsessen ser for Gangerpilt
Den Kongesøn i Gaard,
Med røde Roser fletter nu
Hun sine gule Haar.
For de spillede, for de spillede Guldtærning.

93.

Hjærter og Løver i sit Skjold
(Skoven staar dejlig og grøn)
Danmark har ført fra Hedenold.
Den Sommer og den Eng saa godt kunne sammen

Hjærtelighed er det danske Guld,
Moder af det har Favnen fuld.

Guldhjærter ni for hver en Lyst,
Ædel og dyb i Danmarks Bryst.

Kærlighed til vort Fædreland:
Yndigheds Ø i Mildheds Strand.

Kærlighed til vort Modersmaal:
Æblet af Guld i Sølverskaal.

Kærlighed til vor Arvedrot:
Faderlighed for Stort og Smaat.

Kærlighed til det Liv saa frit,
Som lader hver beholde Sit.

Kærlighed til den søde Fred,
Levende Folk kan frydes ved.

Kærlighed til det Ærens Træ,
Som giver Børn og Kvinder Læ.

Kærlighed til hver Glædens Urt,
Som ej gør Andre Livet surt.

Kærlighed til hvad ret er smukt,
Ægte som Guld og Gemmefrugt.

Kærlighed til den klare Dag,
Fuglene se med Velbehag.

Løverne tre er Lykkens Tegn,
Tre Gange stor i Hjærtets Egn.

Fredegod og Kong Valdemar,
Det var et ægte Løvepar.

Nu er den tredje Løvestund,
Lykken hun smiler til Drejund.

Fredegods Søn af Mødre ni,
Folkeraad! staa nu Danmark bi!

Stød nu som Hejmdal i din Lur!
Staa nu for Gladhjem som en Mur!

Lyde som Brøl fra Løvebryst
Alle de ni Guldhjærters-Røst!

Høre det nu hvert Folk paa Jord,
Hvad der i Danmarks Hjærte bor!

Skingrende Lyd fra Himmelbjærg
Gøre til Sten hver Trold og Dværg!

Kærligheds Sol i Lysets Old
(Skoven staar dejlig og grøn)
Kaste nu Glans paa Danmarks Skjold!
Den Sommer og den Eng saa godt kunne sammen.

Grundtvig.

94.

Og skøn saa er hun Linden, imens hun mon gro,
— Nu vil jeg med dig! —
Saa er hun og stolt Elselil, hun holder sin Tro.
Saa troloved hun den Ridder.

Og det var Ridder Aage, han red under Ø,
Og Elselille fæsted han, saa væn en Mø.

Han fæsted Elselille, saa væn en Mø,
Og det var paa hans Bryllupsdag, han maatte dø.

Da græd hun, Elselille, saa sorrigfuld,
Det hørte Ridder Aage ned under sorten Muld.

Op stod han, Ridder Aage, med Skrud paa Bag,
Han lakked til sin Fæstemø med megen Umag.

Saa klapped han paa Døren, med Skrud for Skind:
„Stat op, min kære Fæstemø, og luk mig ind!“

En Stund laa Elselille, og tænkte med sig:
„Er det min døde Fæstemand, som kommer til mig?“

Det mælte Jomfru Else med Taare paa Kind:
„Ja, kan I nævne Jesu Navn, saa kommer I ind“.

„Stat op, Elselille, luk op din Dør!
For jeg kan nævne Jesu Navn, som jeg kunde før“.

Op stod hun, Jomfru Else, med Taare paa Kind,
Saa lukked hun den døde Mand i Buret ind.

Saa tog hun op Guldkammen og redte hans Haar,
For hver en Lok, hun redte ud, der randt en Taar'.“

„Og hør du, Ridder Aage, kær Brudgom min!
Hvordan er det i sorten Jord, i Graven din?“

„Saadan er der i Jorden, i Grav hos mig,
Som i det klare Himmerig, ti glæd du dig!“

„Og hør du, Ridder Aage, kær Brudgom min!
Saa tag mig med i sorten Jord i Graven din!“

„Men saa er der i Jorden, i Grav hos mig,
Som i det værste Helvede, slaa Kors for dig!

For ikkun, naar du kvæder, som til en Dans,
Forinden er min Grav omhængt med Rosenkrans;

Og hver en Gang du græder, i Hu saa mod,
Da er min Grav og Kiste fuld af levret Blod.

Nu galer for de Gode den Hane hvid,
Jeg maa ej længer tøve her, jeg længes og bid!"

Op stod han, Ridder Aage, med Skrud paa Bag,
Saa lakked han til Kirkegaard med megen Umag!

Det gjorde Jomfru Else, sin Brudgom kær
Hun fulgte gennem mørken Skov paa Nattefærd.

Og der de kom fra Skoven til Kirk.gaard,
Da fældte Ridder Aage brat sit gule Haar.

Og der paa Kirkegaarden de traadte ind,
Da falmed paa den Ridder brat hans Rosenkind.

„Og hør nu, Elselille, og giv det i Gem!
Du græde nu dog aldrig mer din Fæstemand hjem!

Men se dig op til Himlen, til Stjærnerne smaa!
Da mærker du saa blivelig, hvor Natten mon gaa".

Imens hun saa til Himlen, til Stjernerne smaa!
— Nu vil jeg med dig! —
I Jorden sank den døde Mand, ej mer hun ham saa.
Saa troloved hun den Ridder!

95.

Liden Havfru sidder paa hviden Sten
Og tørrer i Solen sit Haar;
En sølvskællet Hale er Jomfruens Ben,
Med den hun i Vøverne slaar.

De Guldfisk lege paa Bølgetop
Og lytte til Havfruens Sang;
Af Voven de stikke Smaahovderne op,
Hun synger til Bølgernes Klang:

„Lev vel for evig, du grønne Jord!
Lev vel, du Menneskeſøn!
Paa Havsens Bund liden Havfru bor
Og græder for dig i Løn.

Du kunde mig give en evig Sjæl
Og Salighed med dig hos Gud,
Hvis ej du gøs for de kolde Skæl,
Men styrted dig til mig ud.

Til Dommedag jeg nu svømme maa
Og græde for dig i Løn,
Til sidst jeg skal uden dig forgaa —
Lev vel! du Menneskeſøn!“

Ingemann.

96.

Roselil' og hendes Moder, de sad over Bord,
De taled saa mangt et Skæmtens Ord.
Ha, ha, ha! Saa, saa, saa!
De taled saa mangt et Skæmtens Ord.

„Før vor Kilde skal springe med Æblemost sød,
Før jeg skal for nogen Mand vorde rød.

Før hvert Træ skal i Haven faa Blomster af Guld,
Før jeg skal vorde nogen Ungersvend huld".

Hr. Peder stod paa Svalen og lytted med List:
„Den ler dog nok bedst, som ler til sidst!"

Hr. Peder stod før Sol op og afsled sit Skind,
Saa tren han siden til Roselille ind.

„Hil sidde I, skøn Jomfru, i Fløjl og Silkeskrud,
Stat op, lad os følges i Haven ud!"

Og der de kom ned udi Urtegaardens Læ,
Saa hang der en Guldring paa hvert et Træ.

Og der de kom til Kilden bag Blomster i Skjul,
Saa sprang der ej Vand, men Mosten gul.

Roselil' blev saa rød som et dryppende Blod,
Hun stirred i Græsset ned for sin Fod.

Da kyssede hendes Læber Hr. Peder med List:
„Den ler dog nok bedst, som ler til sidst!“

97.

Jeg tjænte mig i Kongens Gaard,
Jeg kunde om Natten ej sove,
Fortryllet var min Fæstemø,
Hun spilled som Hind i Skove.
Saa vinder den Svend sin Jomfru!

Jeg red mig ud af Kongens Gaard
Min Fæstemø at oplede,
Jeg saa en Hind i Rosenlund,
Den lysted det mig at bede. *)

Saa satte jeg Buen for mit Knæ,
Mine Hunde løb Hinden saa nær;
Men hun vilde ikke for Hundene fly
For hun havde mig saa kær.

De Hunde traadte den Hind for nær,
Hun maatte omsider fly,
Hun skabte sig til en lille Fugl
Og fløj saa højt i Sky.

Hun fløj saa højt, hun fløj saa lavt,
Satte sig paa Lindegrene;
Jeg stod med Sorg der neden for,
Saa saare maatte jeg mig hvene. †)

---

*) Jage. †) Vaande.

Saa tog jeg Oxen paa min Bag,
Jeg vilde den Lind nedfælde;
Det sagde da Skovens Ejermand:
„Det Hug skal Du dyrt undgælde"

O, lad mig hugge det ene Træ,
Og gør Du mig ingen Møde,
Thi fanger jeg ej den lille Fugl,
Da sørger jeg mig til Døde.

„Og hør Du fagre Ungersvend,
Lad grøn es den Lindestamme!
Du fanger aldrig den vilde Fugl
Undtagen med Brad hin tamme".

Saa skar jeg Braden af mit Bryst,
Hængte den paa Lindekviste,
Mit Hjerte svéd, og Blodet randt,
Men Fuglen jeg vilde ej miste.

Frem fløj den fagre lille Fugl,
Med Vingerne hun rysted
Og kvidred, som hun alt forstod
Og sig derved forlysted

Hun hakked i den Brad saa fast,
Lod den fuldgodt sig smage,
Og hun, jo længer hun aad deraf,
Des bedre mon mig behage.

Ned fløj den fagre lille Fugl,
Hun paa min Haand sig satte:

Da blev hun til en Mø saa skøn,
Som nogen Mand kan fatte.

Hinanden klaged vi vor Nød,
Betroed vi vor Glæde:
O ve! naar den man haver kær,
Er ikke mer til Stede!
Saa vinder den Svend sin Jomfru.

98.

Jeg lagde mit Hoved til Elvehøj,
Mine Øjne, de singe en Dvale;
Der kom gangendes to Jomfruer frem,
Som gærne vilde med mig tale.
Siden jeg hende først saa.

Den ene klapped mig ved hviden Kind,
Den anden hviisked mig i Øre:
„Du stat op, fagren Ungersvend!
Om Du vil Dansen røre.

Vaagn op, fagren Ungersvend!
Om Du vil Dansen røre;
Mine Jomfruer skulle for Dig kvæde,
Det fejreste Dig lyster at høre“.

Den ene bar op en Vise, hun kvad
Saa fagert over alle Kvinder;
Striden Strøm, den stilles derved,
Som førre var van at rinde.

Striden Strøm, den stiltes derved,
Som førre var van at rinde;
Alle smaa Fiske, i Floden svam,
De legte med deres Finne.

Alle de Fiske, i Floden var,
De legte med deres Hale;
Alle smaa Fugle, i Skoven var,
Begyndte at kvidre i Dvale.

„Hør, Du fagren Ungersvend!
Og vil Du hos os blive,
Da ville vi kende Dig ramme Runer,
Dertil at læse og skrive.

Jeg skal lære Dig Bjørnen at binde
Og Bassen op til Eg,
Dragen, som ligger paa det møgle Guld,
Skal rømme af Land for Dig".

De dansed ud, og de dansed ind
Alt i den Elvefærd;
Alt sad jeg tavs og saa derpaa
Og støtted mig paa mit Sværd.

„Hør Du det, fagren Ungersvend!
Vil Du ikke med os tale,
Da skal Sværd og hvassen Kniv
Lægge dit Hjerte i Dvale".

Havde Gud ikke gjort min Lykke saa god,
At Hanen havde slaget sine Vinger,

Vist var jeg bleven i Elvehøj
Alt hos de Elvekvinder.

Thi raader jeg hver dannis Svend,
Som ride vil i Skove,
Han ride ikke til Elvehøj
Og lægge sig dér at sove.
Siden jeg hende først saa.

99.

Hr. Karl han sidder ved breden Bord
Han taler til Svende sine:
„I skaffe mig hid saa væn en Mø,
Som Solen mon overskinne!"
Imens han rider mod hende.

Hans Dannesvende de svared brat:
„Men hvor skal den Ungmø vi finde,
Saa væn at skue, saa klar at se,
Som Solen mon overskinne?"

„I lede i Øst og saa i Nord,
I lede i Land og Rige,
Indtil I finde den Mø saa skjøn,
Som vel maa være min Lige!"

De ledte med Flid i fire Aar,
De ledte i Land og Rige,
Men aldrig de fandt saa væn en Mø,
De havde jo set hendes Lige.

Saa red de over den grønne Tved,
Og over de grønne Enge,
Og der de mødte den væne Mø,
Som de havde søgt saa længe.

„Hil sidde I, min skjønne Mø,
Alt under den Lind saa grøn!
Hvad Byrd og Slægt er I kommen af,
Mens I er en Mø saa skjøn!"

„Min Fader, han er en Hyrde graa,
Og han vogter Bøndernes Kvæg,
Og selv saa hedder jeg Kragelil',
Og Faarene dem vogter jeg."

De Dannesvende de red da hjem:
„Det er alt hvad vi kan sige,
Vi har ikke fundet den Mø saa skjøn,
Som vel maa være Eders Lige!"

Men maa det være med Eders Forlov,
Og er I saa fri i Sinde,
Da vise vi Eder saa væn en Mø,
Som Solen mon overskinne!"

„Er hun end ringe af Slægt og Byrd
Og har hverken Borg eller Rige,
Er hun kun dannis og dydelig,
Da kalder jeg hende min Lige".

„Ja vi red over den grønne Tved,
Og over de grønne Enge,

Og der fandt vi den Mø saa skjøn,
  Som vi havde søgt saa længe.

Men hendes Fader er Hyrden graa,
  Han vogter i Mark og Mose,
Og selv saa hedder hun Kragelil',
  Sit Navn skal hun ikke rose".

I slaa over hende Silkeskrud,
  Sætte hende paa Ganger rød,
Og fører hende saa til Axelborg,
  Og lader mig se den Mø!"

De Svende red til den grønne Tved,
  Der sad hun i Dag som i Gaar,
Og sagde: jeg hedder Kragelil',
  Og jeg vogter Bøndernes Faar.

De slog over hende Silkeskrud,
  Satte hende paa Ganger rød,
Og førte hende saa til Axelborg,
  At vise Hr. Karl den Mø.

Og det var Hr. Karl, den Ungersvend,
  Han klapped paa Hynde blaa:
„I trine herhid, min skjønne Mø,
  Og hvile Eder herpaa:

I sige mig det foruden Tant,
  I unde mig nu den Bon:
Hvad Byrd og Blod er I kommen af,
  Mens I er en Mø saa skjøn?"

„Stolt Sivard hed min Fader bold,
Var skarp og snar som Lyn,
Stolt Brynhild hed min Moder kjær,
Selv hedder jeg Adelbryn.

Jeg haver ej Fader, ej Moder set,
De døde, mens jeg var lille;
Min Fosterfader de slog ihjel,
Og siden gik det mig ilde.

I Bondehytte blev jeg opfødt,
Og der kaldte de mig Krage,
Og Gjæslinger først, saa Lam og Faar,
Jeg vogtede alle Dage.“

Det var Hr. Karl, den Ungersvend,
Han tog hende i sin Favn:
„Hvad Guld jeg har, hvad Godt jeg faar
Os være til fælles Gavn!“

Og frem tren stolten Adelbryn,
Hun rakte ham hviden Haand,
Og siden skinned hun som en Sol
Udover det ganske Land,
Imens han rider mod hende.

100.

Hr. Oluf, han rider saa vide om Land,
Og til sit Bryllup saa byder han;
Men Dansen den gaar saa let gennem Lunden.

Men alt som han kom udi Lunden grøn,
En Elvedans gaar der let og skøn.

Der dansede fire, der dansede fem,
Den Elvemø rækker Haanden frem:

„Og hør Du, Hr. Oluf! træd Dansen med mig
Saa fagre Gaver jeg giver Dig!"

„Slet ikke jeg tør, og slet ikke jeg maa,
I Morgen saa skal mit Bryllup staa".

„Og vil Du ej træde i Dansen med mig,
Saa ond en Sot skal da følge Dig?"

Saa slog hun ham over hans Herde saa god,
Saa Slaget gjaldt i hans Hjærterod.

„Du ride nu hjem til din Fæstemø kær,
Og glem nu ikke din Bryllupsfærd!"

Det skede før Dagen blev lys udi Gaard,
Bleg laa Hr. Oluf paa sorten Baar.

Hr. Oluf og hans Fæstemø huld,
De to kom sammen i sorten Muld.
Men Dansen, den gaar saa let gennem Lunden

101.

Hr. Bonde, han boer sig ude ved Aa,
Saa væne haver han Døtre to,

Med Døtre tvende, de Sønner fem,
Den væneste Vismer var af dem.
Mens Linden mon løves.

Den Elvefrue bor ude i Aa,
I femten Vintre bar hun Attraa,
I femten Vintre og end et Aar,
At lokke Hr. Vismer til sin Gaard.

Saa stille en Kvæld, der Dug drev paa,
Hun tog over sig sin Kaabe blaa,
Sin Kaabe blaa og sin Hætte grøn,
Gik saa til Hr. Vismers Loft i Løn.

Hun ikke ham kaldte og ej hun bad,
Hun vidste det godt, hvor de Nagler sad,
Og nævre saa var hendes Fingre smaa,
Med Naglerne pilled hun Laasen fra.

Hun satte sig ned paa hans Sengestok,
Hun leged alt med hans gule Lok,
Hun satte sig ned paa hans Sengefjæl,
Hendes Ord, de sank ham saa dybt i Sjæl.

Saa sagte hun hvisked til ham i Løn:
„Du gjør det, Hr. Vismer, alt for min Bøn,
Alt for min Møde og for din Ro,
Vi mødes i Morgen ved Elvebro!"

Hr. Vismer, han vaagned i Morgengry,
Sin Drøm han kom da i Hu paany:
„Mig tyktes, for Sengen en Jomfru stod,
Saa rank og saa rund som af Voxet sno't.

Den Jomfru endnu mig for Øjne staar,
Med Kaaben saa blaa og med udslagne Haar,
Jeg lovede hende for Møde og Ro,
Jeg vil hende møde paa Elvebro."

„Ti stille, Hr. Vismer, lad fare den Drøm!
Og alt Gøgleriet, giv ej det i Gjem!
Det er Elvefruen, som driver sit Spil,
Hun gjorde i Søvne Dig ellevild."

„Med Drømmen det gange, alt som det maa,
Men jeg vil opsøge den Mø, jeg saa,
Den dejligste Mø har jeg set i Nat,
Med Kjærligheds Ord er mig Stævne sat."

Hr. Vismer lod sadle sin Ganger graa,
Han sagde: aa kjær Moder! hvi sukker I saa?"
Hr. Vismer med Glæde af Gaard udred,
Hans Moder stod efter og Hænder vred.

Hr. Vismer, han red sig til Elvebro,
Der snubled hans Ganger paa røde Guldsko.
Hr. Vismer, han sank i striden Strøm,
Saa svømmed han til Elvehjem.

Den Elvefrue, hun for ham staar:
„Velkommen, Hr. Vismer, til min Gaard!
Velkommen her ned til Salen min!
Jeg blanded til Dig baade Mjød og Vin.

Du sige mig det ved den første Skaal,
Du sige det paa dit Modersmaal!

Hvor haver Du hjemme paa Verdens Ø,
Og hvor har Du fundet din Fæstemø?"

„I Danmark er jeg født og baaren,
Og der er alle mine Klæder skaaren,
Og der har jeg fundet min Fæstemø,
Med hende vil jeg baade leve og dø."

Den Elvefrue taler til Tærne sin:
„Du hente her ind mig et Horn med Vin!
Du hente her ind mig mit Dyrehorn
Og kaste deri to Elvekorn!"

Den Tærne, hun tren med Guldhornet ind,
Det lyste i Salen som Maaneskin;
„Velkommen, Hr. Vismer, saa elskelig!
Og vil Du nu drikke en Skaal med mig!"

Han satte det Horn til Munden og drak,
Den kolde Sved ham af Panden sprak,
Saa snart han smagte den falske Drik,
Alverdens Ting ham af Minde gik.

„Du sige mig nu ved den første Skaal,
Du sige det paa dit Modersmaal:
Hvor haver Du hjemme paa Verdens Ø,
Og hvor har Du fundet din Fæstemø?"

I Elvehjem er jeg født og baaren,
Og der er alle mine Klæder skaaren,
Og for mig stander min Fæstemø,
Med Eder vil jeg baade leve og dø."

Nu Elvefruen har vundet sit Spil,
Hr. Bismer ham vender hun, som hun vil;
For ham græder Fader og Moder under Ø,
End tybere sørger hans Fæstemø!
Mens Linden mon løves.

102.

Der gaar Dans paa Riber=Gade,
Slottet det er vundet —
Der danser de Riddere fro og glade
— For Erik, Kongen hin Unge!
Med dem, som vare der, for hannem saa dansede de!

Og der gaar Dans paa Riber Bro,
Der danser de Riddere med udhugne Sko.

Fore da danser han Ridder Ulf,
Han var Kongen tro og huld.

Saa da danser han Tage Mus,
Han var Høvedsmand paa Riberhus.

Saa da danser de ædle Limbekke,
Og de var Kongen alt for stærke.

Saa da danser han Ridder Rank,
Og efter hans Frue, Fru Bengerd Blank.

Saa da danser han rige Valravn
Med hans Fru, haver ingen Navn.

Saa da danser han Iver Helt,
Han fulgte Kongen over Belt.

Længe da stod han Ranild Lange,
Før han vilde i Dansen gange.

„Var det ikke for mit fagre Haar,
Saa vist jeg med udi Dansen gaar.“

Og Ranild Lange udi Dansen traad,
Begyndte en Vise og fore han kvad.

Med Liste han kvad, saa let han sprang,
Alle de Riddere efter ham sang.

Op da stod hun Spændesko,
Og hun gav Ranild Lange sin Tro.

Hendes Haar det var udi Silke flæt',
Hun traadte den Dans for alle saa let.

Og de dansed dem paa Slottet ind
Med dragne Sværd under Skarlagenskind.

Aldrig saa jeg en Ridderdans
Vinde saa Slotte med Rosenkrans.

103.

Den Jomfru tog over sig Kaaben blaa,
— Kaaben blaa —
Og ud i Lunden saa mon hun gaa,
Imod saa blid en Sommer.

„Lyksalige Lind! Du staar saa bold,
Som hver Dit Blad var af røden Guld."

„Du tørst ikke ved at rose mig,
Langt bedre Lykke Gud undte Dig.

Og vi vare elleve Sødskend' smaa,
Da Stifmoder strid vi maatte faa.

For somme hun gjorde til Hinde smaa,
Og somme hun gjorde til Falke graa.

Mig gjorde hun til saa grøn en Lind,
At jeg skulde staa for Regn og Vind.

Hun bød mig stande og ej faa Bod,
Før Kongesøn kyssed mig paa Fod."

Han kom, og han kyssed den Linderod,
Det blev til den dejligste Jomfrufod.

Ja, Linden blev til en Mø i Vaar,
Med Rosenkind og udslagne Haar.

Den Ridder, han fæsted den Rose rød,
Da havde hun ret forvunden sin Nød.
Imod saa blid en Sommer.

104.

Agnete, hun stander paa Højelands Bro,
Strax kom der en Havmand fra Bølgen blaa.
Haa, haa, haa!
Strax kom der en Havmand fra Bølgen blaa.

Hans Haar, det var som det pureste Guld,
Hans Øjne, de vare saa frydefuld.

„Og hør Du, Agnete, saa favr og saa fin!
Og vil Du nu være Allerkjæresten min?“

„O ja saamænd, det vil jeg saa,
Naar Du fører mig under Bølgen blaa.“

Han stopped hendes Øren, han lukked hendes Mund.
Saa førte han hende til Havsens Bund.

Agnete, hun sad over Buggen og sang,
Da hørte hun Engellands Klokker, de klang.

Agnete, hun gik for den Havmand at staa:
„Og maa jeg mig udi Kirke gaa?“

„O ja saamænd, det maa Du saa,
Naar Du kommer hjem igjen til Børnene smaa.

Men naar Du kommer i Kirken ind,
Maa Du ej gaa i kjær Moders Stol din.

Naar Præsten, han nævner den Høje;
Da maa Du Dig ikke nedbøje.“

Han stopped hendes Øren, han lukked hendes Mund,
Saa førte han hende til Engellands Grund.

Men der hun kom i Kirken ind,
Da gik hun ind i kjær Moders Stol sin.

Da Præsten, han nævned den Høje,
Hun monne sig dybt nedbøje.

„Agnete, Agnete, kjær Datter saa blid!
Hvor haver Du været saa lang en Tid?“

„Paa Havsens Bund, der staaer min Bo,
Der haver jeg givet den Havmand min Tro.

Sønner syv jeg haver ham født,
Den ottende er saa liden en Mø.

Men nu vil jeg blive paa grønneste Grund,
Og aldrig vil jeg mere til Havsens Bund.“

Den Havmand, han tren ad Kirkedøren ind,
Alle de smaa Billeder, de vendte sig omkring.

Hans Haar, det var som det pureste Guld,
Hans Øjne, de vare saa taarefuld.

„Agnete, Agnete! kom til Havet med mig!
Dine smaa Børn, de længes efter Dig.“

„Ja lad dem længes, mens de længes vil!
Ret aldrig kommer jeg mere der til.“

„O, tænk paa de store, og tænk paa de smaa,
Og tænk paa den lille, som i Vuggen laa.“

Net aldrig jeg tænker paa Store og Smaa,
Langt mindre paa den Lille, som i Buggen laa:
Haa, haa, haa!
Langt mindre paa den Lille, som i Buggen laa.

105.

Burmand holder i Marken ud
Med Spyd og Sværd i Hænde,
Han sender til Islands Konge Bud
Alt om hans Datter hin væne.
Holger Danske han vandt Sejr over Burmand!

„Jeg haver ej Døttre mer end en,
Hun er med en Konning trolovet,
Hun kaldes med Rette Ædelsten,
Derfor er hun kommen i Naabet.

Og hør Du det, kjær Datter prud,
Spora Nyt ej af det bedste!
For Burmand holder i Marken ud,
Han endelig vil Dig fæste."

Det svared hun, Jomfru Ædelsten,
Med Kinder som Roser røde:
„Jeg tænker, i Taarnet vel sidder En,
Som Trolden i Mark tør møde."

Da axlede hun sin Kaabe blaa,
Omsat med Pæiler hvide,
Til Taarnet, hvor de Fanger laa,
Saa Jomfruen lod skride.

Hun raabte lydt med klinger Røst
Alt paa den store Fange:
„Hør Du mig, Holger! al min Trøst!
Er Du end før at gange?

O, lever end Du Helt saa bold,
Jeg maa for Dig det kære:
Paa Marker raser nu en Trold,
Og han tør mig begjære."

„Her har jeg ligget i femten Aar
I Fængsel og saa i Lænker,
Kan jeg vel møde en Hals saa haard,
Jeg ved ikke, hvad I tænker."

„Jo, Holger Danske! Du est saa from,
Du hjælper mig nok af Nøden
Og slaar den Trold, som jeg beder om,
Jeg hader ham mer end Døden.

Han er saa grum, og hans Hest er gram,
De fnyse, som Ild han brænder,
Og hørt jeg har om hans Hest og ham,
De bide med Ulvetænder.

Kun Kost for dem er Menneskekjød,
De æde slet ikke andet,
Og Drikken deres er sort og rød,
Det er Blod med Edder iblandet."

„Velan da, Jomfru Edelsten!
I give mig Mad og Drikke!

Saa tør endnu jeg vel slaas med en,
For tvende jeg ryster ikke.

Og kan I fly mig min Hest igjen,
Min Brynje og saa min Klinge,
Da tænker jeg vel, den gamle Svend
Tør lade sin Ganger springe."

„Ja jeg skal rede Dig Kosten fin,
Som bedst Dig lyster at æde.
Og jeg skal skaffe Dig Hesten Din,
Og hjælpe Dig op i Sæde.

Og jeg Dig skaffer Dit gamle Sværd
At bære med Pral ved Side.
Dertil Dit Glavind, al Æren værd,
Som sikker Du paa tør lide!"

Da Burmand han kom tilbys med Bral
Han Ædelsten vilde bortføre,
Men Holger tilhest kom ud af Stald
Og skaffed ham andet at gjøre.

De Kæmper sloges foruden Men
Til tredje Dag alt silde,
Da satte de ned dem paa en Sten,
At hviles, som begge vilde.

Og det var Burmand Kamp saa brydsk,
Han sagde til Holger Dane:
„Og vil Du tro paa min Gud „Tydsk",
Da fanger Du Bod for Bane."

Og det var Holger, da blev han vred
Han talede Ord fuldstolte:
Far Du, Din Tyk, til Helvede ned,
Og sig, Holger Danske det voldte."

Tilsammen de red endnu en Gang,
For Kæmper fra vare de begge,
Og Skjolde revned og Hjælme sprang,
Saa bede de hvasse Egge.

De stred saa længe, de slog saa rask,
De modige blev og trætte,
Da revnede Burmands Pandebrask,
Saa styrted den sorte Jætte!

Saa vendte sin Hest den Helt saa pur,
Han red over Mark og Enge,
Saa banked han paa i Jomfrubur:
„Stat op, er I end i Senge!

Fra Holger Danske jeg hilse skal,
Eders Ord og Tro I ho de;
Saa vel han tysed nu Burmands Bral,
Det skal Eder Sorg ej volde!
Holger Danske han vandt Sejr over Burmand."

106.

Gossen min bor i Alunda by —
Alo — Alunda, Alundalej! —
Ögon har han blå, som himlens klara sky.
Alunda, lunda, alo!

Gå med sin lia [1]) lätt som en vind,
litet bränd af sol'n, men frisk og röd om kind.

Nyss red han sina hästar i vall,
aldrig så jag fåla bättre skött på stall.

Går han i dansen, ledig [2]) och blyg,
ser han på en flicka, sker det just i smyg.

Pingstdag om kvällen kom han til mig:
„Rosa lilla hör, hvad jag vill säga díg.

Rosa! min Rosa, älskar du mig?“
„Å nej! Alunda, Alundalej!
Du får nog en annan, tag din korg och tig!“

Kom så till mig om midsommarkväll, —
gick med mig i dansen, lätt och vig [3]) och snäll.

Flickor, bara tyst! — men tillstå jag vill,
hur det var, et kyss, den krångla' [4]) han sig till.

„Rosa!“ han sade, „skall jag dö af sorg?“
„Å nej, Alunda, Alundalej!
här har du min hand, jag tar igen min korg.“
Alunda, lunda, Alo!

107.

Aa kjøyra Vatten aa kjøyra Ve,
Aa kjøyra Tømmer over Heia,

---

1) en Lé. 2) smidig. 3) smidig. 4) snoede, narrede.

Aa kjøyra kva, deim no kjøyra ve',
Eg kjøyre Jenta mi eia.
Dei raude Roser aa dei Augor blaa,
Dei vakkre Jentor holder eg utaa,
Helst naar eg faar den eg vill ha,
Daa æ dæ Moro aa leva.

Aa ingjin Klokkar so vill eg ha,
Som staar i Kjyrkji aa gapa;
Men eg vil ha meg ein Prestemann,
Som gjer meg Smør oppaa Kaka.
Dei raude Roser aa dei Augar blaa
Dei vakkre Gutar holder eg utaa,
Helst naar eg faar den eg vil ha,
Daa æ dæ Moro aa leva.

Eg var paa Bakken, eg var lidt full,
Der vil eg aldre meir komma;
Der stjal deim fraa meg ein Tobaksrull
Aa fire Skjilling af mi Lomma.
Dei raude Roser aa dei Augor blaa
Dei vakkre Jentor holder eg utaa,
Helst naar eg faar den eg vil ha,
Daa æ dæ Moro aa leva.

Aac ingjin Graagut so vill eg ha,
Som gaar aa strævar bak Plogjin;
Men eg vil ha' meg ein frisk Soldat,
Som kjøyrer meg gjenom Skogjin.
De raude Roser aa dei Augor blaa
Dei vakkre Gutor holder eg utaa,

Helst naar eg faar den eg vil ha,
Daa æ dæ Moro aa leva.

Aa Gud velsigna mi gamle Mor,
Som gaar paa Golve aa studla!
Hu tar ifraa meg dæ tomme Glas
Aa sætter for meg dæ fulla.
Dei raude Roser aa dei Augor blaa,
Mi eigi Kjærring holder eg utaa;
No har eg faat den, eg vil ha,
No æ dæ Moro aa leva.

Der stend eit Tre i min Faders Gaar
Dæ har so underlege Greine.
Aa verd eg inkje gjift iaar,
So faar eg leva aaleina.
De raude Roser aa dei Augor blaa,
Dei vakkre Guter holder eg utaa,
Helst naar eg faar den eg vil ha,
Daa æ dæ Moro aa leva.

108.

Mads Doss, han war en kon Koltringsknæjt, 1)
Hau gek med Fo'ren i hien,
Jmell saa slow han Lyng te en bæjt, 2)
Jmell saa band han aaw vien 3)
En Lim 4) te hans Mow'r, aa saa saang han imell:
De ho'r ed saa vit, nær han tow te aa hwell:
La la luh, la la lih, kom! saa skal a bih.

---

1) Knøs. 2) Bægt, Bagning. 3) Vidjer. 4) Kost.

Mett Kjølvro war en kon Stonthostøs, 1)
Gek aasse med Fo'ren i Hien,
Aa somti hun svødt, aa somti hun frøs;
Den drywen slett ett hu ku li en,
Hun snøwjed 2) imell, saa hin dawen wa laang,
iwessomda 3) tahrt hun sin klukter 4) aa saang:
La la luh, o. s. v.

Aa somti di mødtes saa his aa saa hæhr,
Od Mælmad, aa spraakked saa kopwt da,
Aa let om let fek di hotranner saa kjæhr:
Jen kam, næ den aahn ga en hwøvt da.
Aa næ di had edt, gek de hwæ te sit Hjar,
Aa saang, saa de gjall omme Møsser aa Kjar,
La la luh, la la lih, kom! saa skal a bih.

St. Blicher.

109.

:|: Se sländan 5) hon går, :|:
och ögat det flammar, hjertat det slår,
:|: se sländan hon går :|:
och jag är en nordisk flicka!
Och aldrig kan dagen blifva mig lång,
när arbetet går vid sprittande 6) sång,
till fjällen jag flyr, om hyddan blir trång,
ty jag är en nordisk flicka!

:|: Får sorgen mig fatt, :|:
så spelar jag väl den skälmen ett spratt, 7)

---

1) nys voren Pige; stunthoser ɔ: Hoser uden Saaler.
2) græd eg. snusede snøftede. 3) af og til. 4) Ojne.
5) Rokkesnellen, Tenen. 6) jublende. 7) et Puds.

:|: får sorgen mig fat, :|:
så är jag en nordisk flicka.
Jag sjungar min sång och beder min bön,
och redelig flit får alltid sin lön,
och dagen blir glad, och kvällen blir skön,
ty jag är en nordisk flicka!

:|: Och sedan så har :|:
jag också en vän så dugtig och rar,
:|: hans hjerta jag har :|:
och jag är en nordisk flicka.
Ja, när det blir vår, han hämtar sin brud,
och bröllopet står med flöjternas ljud;
och sjelf väfver jag hans brudgummeskrud,
ty jag är en nordisk flicka!

110.

Træet stod færdigt med Blad og med Knop.
„Skal jeg ta' dem?" sa' Frosten og pustede op.
„Nej, Kjære, lad den staa
Til Blomsten sidder paa!"
Bad Træet og skjalv ifra Rod og til Top.

Træet fik Blomster, saa Fuglene sang.
„Skal jeg ta' dem?" sa' Vinden og vifted og sang.
„Nej, Kjære, lad dem staa
Til Bærret sidder paa!" —
Bad Træet, i Vinden det dirrende hang.

Og Træet fik Bær under Soløjets Glød,
„Skal jeg ta' dem?" sa' Jenten saa ung og saa rød.

„Ja, Kjære, Du kan ta'
Saamange Du vil ha'!"
Sa' Træet og Grenen den bugnende bød.

Bj. Bjørnson.

111.

Og jeg vil ha mig en Hjertenskjær
Ja ja Hjertenskjær!
Men en lei, eller sint, eller sur, eller gjærrig og gammal Kar,
Som drikker sig fuld, ‖ Og falder omkuld —
Ham svarer jeg: Nej, ‖ Pak Dig bare Din Vej! —
Selv om han en drabelig Lensmand var.

Men jeg vil ha mig en Hjertenskjær —
Ja ja Hjertenskjær!
Som er stor, som er stærk, som er kjæk, som er trofast og vakker ja,
Som altid er mild ‖ Og venlig og snild,
Som elsker for Gud ‖ Sin egen lille Brud; —
Se, saa skal han være, som jeg vil ha!

Og han skal være min Hjertenskjær —
Ja min Hjertenskjær.
Og jeg skal være god imod ham, jeg skal elske ham evig tro,
Og klappe hans Kind, ‖ Og kvikke hans Sind,
Og bage hans Brød, ‖ Og koge hans Grød, —
Og saa skal vi leve saa godt vi to!

Riis.

112.

To Engle smaa
Os følge, hvor vi gaa;
Usynlig de paa vore Skuldre hvile.
Ved højre Kind
Den ene titter ind
I Sjæl og Øje, naar vi kjærligt smile.

Hver ærlig Id
Han skriver op med Flid;
Hver Tanke from og god, han tro bevarer.
Hvert Palmeblad
Han strax forsegler glad:
Hver Midnat op til Gud han med det farer.

Med strænge Flid
Paa hver uærlig Id
Og paa hver ufrom Tanke ser den anden.
Ved venstre Kind
Han ser i Øjet ind
Og læser Brødens dunkle Skrift paa Panden.

Hvad ondt han saa,
Han strax opskrive maa,
Dog tøver han en Stund med Seglets Gjemme.
Raab til Din Gud,
Og Englen sletter ud,
Hvad angerfuld Du bad Din Gud forglemme.

Men vender Du
For Midnat ej Din Hu,
Og Angerstaaren ej Dit Øje væder,

Dit Syndebrev
Forsegler han, der skrev; —
Men Englen paa Din højre Skulder græder.

Ingemann.

113.

Det store Ord som Bjærgets Fugl
Fra højen Sky slaar ned i Dalen,
Det lille Ord i Løvtags Skjul,
Det fløjter sødt som Nattergalen.

Det store Ord gaar ud paa Rov
Og kan de Stærke overvinde,
Det lille Ord i Lavlands Skov
Tillokker alt som Edens Kvinde.

Det store Ord er Aandens Røst,
Hvoraf al Verden maa gjenlyde;
Det lille Ord er Hjertets Trøst,
Hvorved sig Jord og Himmel fryde!

Grundtvig.

114.

Dagen gaar saa langsomt hen,
Volder Slid og Møje;
Aftnen er en kjærlig Ven,
Stjærnen er dens Øje.
Dagen spreder Tanken ad;
Aftnen samler Hjærtet glad.

Dagen viser Øjet om
Rundt i Jordens Dale;

Aftnen vender Øiet from
Op mod Himlens Sale.
Dagen jager Tanken ud;
Aftnen kalder hjem til Gud.

Dagen bruger travl sin Tid
For det ny at samle;
Aftenstunden stille blid
Sysler med det gamle.
Dagen lider ingen Drøm;
Aftnen vinker Sjælen øm.

Hjærtet sidder Dagen lang
Saa beklemt i Fængsel,
Men om Aftnen det med Sang
Flyver til sin Længsel.
Aftenglans er ofte værd
Mer end Dagens Farveskær.

Chr. Wilster.

115.

Solen synker nok saa smukt
Ned bag grønne Linde.
Og i uforstyrret Flugt
Danser lette Vinde.

Kornet leger Tit og Skjul
Gynger sig i Vover,
Vifter om den lille Fugl,
Som i Gyngen sover.

Solen synker ned i Glans!
Rundt om Bækkens Kanter
Skyller Havet op en Krans
Fuld af Diamanter.

Solen synker sommervarm
Det er Tid at bede,
Gud og Fader sign hver arm
Som er uden Rede!

J. Gerson.

116.

Paa denne Verdens Grænsemur
Lønporten til en ny Natur
Paa skjulte Søjler hænger.
Hver Øieblik, som Pulsen slaar,
En Sjæl igjennem Porten gaar,
Og ingen ser den længer.

Hvert Fodtrin gaar mod Muren frem,
Og altid Porten staar paa Klem,
Dens Hængsler altid knirke;
Graamørke strømmer fra den ud,
Dog gjennem Mørket sender Gud
En Straale fra sin Kirke.

Den Straale kun til Øiet naar,
Hvor Sjælebørneskaren staar
Som Juleaften hjemme
Og stirrer trøst paa lukte Dør,
Der, hvad de aldrig skued før,
Til herligst Stund skal gjemme.

Gik Fader alt ad Døren ind,
Gik Moder ind med Slør om Kind,
Gik Søster selv og Broder —
Forsvandt de alle uden Lyd,
De Smaa dog ved, der bliver Fryd
Hos Fader og hos Moder.

Og aabnes Døren helt til sidst,
Saa ved de, Jesusbarnet vist
Har bragt dem Julegave —
Saa se de — hvad de troede før —
Vidunderlig bag aabne Dør
Staar Juletræets Have.

Ingemann.

117.

„Gammel Ven og gammel Vej",
Siger Folket, „sviger ej",
Og hvad Folk fra Slægt til Slægt
Siger højt med alle Munde,
Det har Grund og det har Vægt,
Maa forglemmes ingenlunde.

Dog, som gamle Folk paa Jord,
Glemmes og de gamle Ord,
Saa af danske nu vel faa
Skulde kommet os for Øre,
Havde ingen tænkt derpaa,
Dem med Flid til Bogs at føre.

Morgenstund har Guld i Mund,
Tidlig i vor grønne Lund

Peder Laale Fuglen skjød,
Sanked op og hejed sammen
Gamle Ord, naar godt de løb
Som for Alvor, saa til Gammen!

Gemt er ingenlunde glemt,
Dog man ser, og det er slemt,
Gammelt Godt, som Sort paa Hvidt,
Skrives let i Glemmebogen,
Med en gammel Skrolle tit
Skimler det i Skammekrogen.

Laales Bog med gamle Ord
Laa som Guldet under Jord,
Dansken kaldtes Bondesprog,
Kun Latinen var i Vælten,
Peder Syv med Laale dog
Havde Lyst at „saa til Hælvten!"

Tiden gaar og vi gaar med,
Peder Syv i Hellested
Med sin store Ordsprogskat
Gaar dog aldrig mer af Minde,
Mens man „spytter og ta'r fat"
Og gjør mer end Pølsepinde.

Daglig nu de gamle Ord
Over Skolebænk og Bord
Op fra Bog og Skammekrog
Krybe ind i Folkemunden,
Flyve ud som Nordlys-Sprog,
Og gjør atter lyst i Lunden.

Nu, til Tyskerne gjør Kaal
Paa vort danske Modersmaal,
Om end Tysken sprang i Flint,
Prises skal i Bøgelunden
Han, der stod som Stevens Klint
For de gamle Ord i Munden.

Grundtvig.

118.

Tør end nogen ihukomme
Hjertets søde Morgendrøm,
Mindes, trods al Verdens Domme,
Sion med en Taarestrøm!
Mægter nogen end at stemme
Harpen dybt til Orgelklang!
Vover nogen end at nemme,
End at kvæde Sions Sang!

Ja, saa længe Hjertet banker
Kjærlig i en Kristens Barm,
Rinder mellem Himmeltanker
Over Sion Taaren varm,
Og saa længe for Guds Trone
Høres Seraf-Harpens Klang,
Skal i Kristus-Kirken tone
Over Taarer Sions Sang.

Samler eder tæt om Bjærget,
Alle Sions Døtre smaa!
Har end Fjenden Sletten hærget,
Herrens Bjærg de lod dog staa.
Blev end Sten paa Sten ej levnet,

Hjørnestenen laa dog fast,
Er urokket og uredmet,
Mod den alle Vaaben brast.

Tordensky! ej saa du hænge
Over Bjærget sortegraa!
Skil dig ad! lad Straalen trænge
Ud dog under dunkle Braa!
Saa vi skue den skyklædte,
Med sin favre Regnbu=Krans,
I et Øje bedre stædte
Herren aldrig Soleglans.

Da skal løses brat vor Tunge,
Tom forstummed under Graad,
Sødt om Ædelstenen sjunge,
Som det var Guds skjulte Raad
Til en Grundvold fast at lægge
For det skjønne Sions=Slot,
Som har Himlen til sit Dække,
Kongers Konge til sin Drot.

Ja, paa ham vi kaste Sorgen,
Som al Synden for os bar,
Højt om Syllen og om Borgen
Synge vi med Stemme klar;
Og i Herrens Vingers Skygge,
I en gylden Aftenstund,
Under Sang vi atter bygge
Paa den gamle Klippegrund.

Ej skal Sions Borg sig højne
Denne Gang med Spir og Taarn,

Hyttelavt i Verdens Øjne
Bygges skal imod tilforn;
Saa vi efter ham os føje,
Som har sagt, han vilde bo,
Hvor sig Stjerner for ham bøje,
Og hvor bly Kjærminder gro.

Verdens vise, Jordens bolde
Vel vor Hytte vil forsmaa,
Men den største vil dog holde
Nadver i den ringe Vraa.
Tidlig han sig ryg har krummet
Barneglad i Moderskjød,
Han, som laa i Krybberummet,
Bryde vil i Hytten Brød.

Thi skal Herligheden vorde
Større i vort Fattig=Hus
End i det med Borgegaarde,
Som nu sunket er i Grus;
Hans er Sølvet, hans er Guldet,
Mer end Guld hans Kjærlighed,
Den er Himmelglans i Muldet,
Den skal vi forklares ved.

Grundtvig

Register til 2den Del.

SVENSK:

Anonymous: I,39; II,70,75, 106 (?), 109(?).
Böttiger II,36.
K.A.Nikander II,58.
Runeberg II,9,31.
Tegner I,45.

1874

8
9
10